



**Fylkesmannen i Vestfold**



**Årsrapport 2017**

# Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Fylkesmannens beretning	4
1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse	4
1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året	4
1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater	6
1.4 Andre forhold	7
Sted, dato og fylkesmannens signatur	8
2 Introduksjon til embetets hovedtall	9
2.1 Embetet og samfunnsoppdraget	9
2.2 Organisasjon og ledelse	9
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	10
2.4 Andre forhold	14
3 Årets aktiviteter og resultater	15
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	15
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	15
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	15
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	16
Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	17
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	18
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	18
3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet	20
3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap	21
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	21
3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	22
3.1.1.6 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptappingsplan for rusfeltet 2016-2020	25
3.1.1.7 Styrket folkehelsearbeid	26
3.1.1.8 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester	27
3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring	28
3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	29
3.1.1.11 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø	30
3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene	31
3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket	32
3.1.1.14 Bærekraftig landbruk	34
3.1.1.15 Andre oppdrag	35
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	35
3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	35
3.1.2.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket	35
3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	36
3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	37
3.1.2.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med	38

flyktnings situasjonen	
3.1.2.6 Andre oppdrag	38
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	39
3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling	39
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	42
3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	44
3.1.3.4 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende	47
3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	48
3.1.4.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene	48
3.1.5 Gjennomførte evalueringer	49
3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks	49
3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	49
3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet	49
3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet	49
3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	49
3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet	49
3.2.6 Klima- og miljødepartementet	50
3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet	50
3.2.8 Kunnskapsdepartementet	50
3.2.9 Landbruksdepartementet	50
3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	50
3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	83
3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	83
3.6 Andre forhold	83
4 Styring og kontroll i embetet	85
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging	85
4.1.1 Embetets risikostyring	85
4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak	85
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet	86
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	86
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	86
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	86
4.3 Andre forhold	86
5 Vurdering av framtidssikter	88
5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	88
5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	90
5.3 Andre forhold	90
6 Årsregnskap	91

# 1 Fylkesmannens beretning

## 1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

Forsidebildet er fra Mølen i Vestfold. Foto: Tore Skifjeld, [flickr.com/photos/tore-skifjeld/](https://www.flickr.com/photos/tore-skifjeld/)

Det pågår nå flere store utbygginger av infrastruktur i Vestfold, og det skaper muligheter for byutvikling flere steder. Holmestrand nye jernbanestasjon ble offisielt åpnet i desember 2016, og fjellheisen som binder sammen to bydeler på en helt ny måte, ble åpnet i januar 2017. Dette er viktige forutsetninger for utvikling i Holmestrand. Kommunen er allerede sammenslått med Hof, og fra 2020 inngår også Sande i den nye kommunen. I overskuelig framtid representerer dette området trolig den sterkeste vekstkraften i fylket.

De store samferdselsprosjektene krever mye oppfølging. Dette gjelder særlig Vestfoldbanen, ny E18 og ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy til Tønsberg. Prosjektene har potensial til å påvirke natur, landskap og jordvern i betydelig grad. Det er en utfordring at byer, samferdselsårer og flyplass er omkranset av landets beste jordbruksarealer, viktige friområder og verdifulle naturvernområder. Summen av nasjonale interesser legger begrensninger på det lokale selvstyret.

I Tønsbergområdet skal det bygges ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy, og i tillegg utredes traseer for ny jernbane Tønsberg-Larvik. Flere av alternativene for ny fastlandsforbindelse er i konflikt med Ramsar-området Ilene naturreservat. Aktuelle traseer for ny Vestfoldbane gjennom Tønsberg er svært konfliktfylte. En mulig trasé vil medføre store negative konsekvenser for Tønsberg sentrum, og særlig for fremtidig byutvikling og boligbygging i og nær sentrum. En annen trasé vil være i alvorlig konflikt med Ilene naturreservat. En tredje trasé vil sterkt berøre og fragmentere dyrket mark av høyeste kvalitet.

Vi ser at flere bedrifter og kommuner ønsker å etablere handelsvirksomheter og kontorbygg utenfor byene, særlig langs E18. Dette temaet blir behandlet helhetlig i en kommende regional plan, og vi forventer at dette vil gi nødvendig forutsigbarhet i disse sakene. Byggepresset i strandsonen, representert ved antall dispensasjonssaker, forventes å holde seg på et fortsatt høyt nivå. Innen naturforvaltning ser vi at arbeidet med fremmede arter er svært omfattende. Når det gjelder å ivareta naturmangfoldet, så er det viktigste virkemiddelet plan- og bygningsloven.

Klimaet i Vestfold er i endring. Det blir varmere, det blir mer ekstrem nedbør og havnivået stiger. Det blir en stadig viktigere oppgave for Fylkesmannen å påse at klimatilpasning er et premiss i arealplanleggingen. En arealforvaltning som forebygger negative konsekvenser av klimaendringer er et satsingsområde.

1. januar 2017 startet nye Sandefjord kommune sin virksomhet, etter sammenslåingen mellom Andebu, Stokke og Sandefjord, som det første resultatet i landet av kommunereformen. En imponerende lokalpolitisk pionerinsats lå til grunn. De tre kommunene, fellesnemnda og prosjektledelsen gjorde på forholdsvis kort tid et formidabelt stykke arbeid for å forberede iverksettingen. Dette er dokumentert i en FoU-rapport fra Telemarkforskning og Deloitte. KS har hentet råd fra denne rapporten, samt andre kilder, og på selvstendig grunnlag laget et idéhefte til bruk for etterfølgere. Det er verdt å påpeke at frontløperne får stor anerkjennelse for sitt arbeid, samtidig som flere forbedringspunkter er løftet fram.

Tre nye kommuner ble forberedt gjennom 2017, til oppstart 1. januar 2018: (nye) Larvik, (nye) Holmestrand og Færder (Nøtterøy og Tjøme). Det er verdt å legge merke til at alle har kommet i mål etter et betydelig arbeid, men med innledende utfordringer på enkelte felt. Sett under ett er det en del variasjon mellom fellesnemndenes politiske grep og praktiske tilnærming, men samtidig også paralleller knyttet til (milepæls-)planer og organisering av delprosjekter. Fortsatt er sammenslåingene preget av nybrottsarbeid. Tilfanget av modelløring er fortsatt begrenset, og hver prosess får sitt lokale tilsnitt.

Endringer i kommunestrukturen medfører en del grensejusteringer. Forberedelser og prosessledelse er arbeidskrevende for fylkesmannsembetet. Vear ble overført til Tønsberg kommune i samband med etableringen av nye Sandefjord. Mulvika m.v. blir overført fra Re til Holmestrand 1. januar 2020. I 2017 utredet vi også en grenseutredning for Grettebygd, der det ble drøftet en overføring fra Re til Holmestrand. Undersøkelsene viste at innbyggerne var delt i synet på dette, med omtrent like mange på hver side. Vi fant derfor ikke grunnlag for å tilråde en grensejustering. På oppdrag fra KMD gjorde vi i samarbeid med de to berørte kommunene en egen vurdering av Bentsrud næringsområde. Den endte med at kommunene ble enige om å opprettholde en delt løsning for næringsområdet.

Fylkesmannen jobbet i 2017 også med et felles grenseinitiativ fra Re og Horten (et makeskifte). Det vil bli sluttført i 2018.

Generelt vil vi understreke at arbeidet med grensereguleringer er omfattende og krevende, fordi sterkt motstridende interesser ofte er involvert. Samtidig er grensereguleringer faglig interessante og nødvendige. De setter på spissen at kommunen er til for innbyggerne, og ikke omvendt. Hvis en grenseendring er godt motivert fra et innbyggerperspektiv, er det viktig at ikke ordinære inntektsvirkninger som forårsakes av grensejusteringer blir brukt som avgjørende argument, i det minste for kommuner som har mer enn en marginal befolkning.

## 1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året

Fylkesmannen har håndtert og evaluert alle hendelser som har berørt fylkesmannens rolle som regional samordner etter samfunnsikkerhetsinstruksen.

I overordnet virksomhetsplan har Fylkesmannen slått fast noen kjerneverdier, og noen av dem har fulgt embetet gjennom flere år. For 2017 vil vi særlig løfte fram fire satsingsområder:

- Korte saksbehandlingstider er høyt prioritert
- Vi vil skape resultater og være løsningsorienterte
- Tilsyn og veiledning skal bidra til utvikling og læring
- Ansvar hos den enkelte medarbeider, og korte beslutningsveier

Disse verdiene får betydelig oppmerksomhet og virker i praksis. Vi ser det på saksbehandlingstidene, og vi ser det på medarbeidernes orientering mot omverdenens og brukernes behov. Fem svært ulike eksempler kan bidra til å belyse dette: Akrim-samarbeidet, arbeidet med kommunesammenslåinger og grensereguleringer, våre bidrag i de de tunge infrastruktursakene (bypakke Tønsberg og jembanen gjennom Vestfold), kommunal nytte på flere tilsynsområder, og den enorme jobben med avlevering av papirarkiv som inngår i forberedelse til fusjonen med Telemark.

Dette var våre prioriterte felles satsinger i 2017:

- Fylkesmannsreformen/fusjon/omstilling. Det har vært grei dialog med fylkesmannsembetet i Telemark, og arbeidet er godt i gang. Vi får hjelp og støtte fra Statsbygg i arbeidet med å finne felles kontorlokaler fra 1. januar 2019.
- Utsatte barn og unge - samordnet innsats, se nedenfor
- Krisehåndtering, se innledningen
- Sikre bedre utnyttning av teknologiske muligheter/digitalisering. Vi har i 2017 byttet fakturasystem og innført e-handel og kan nå blant annet gjøre avrop på Statens fellesavtaler.
- Kommunerelasjonen/dialogen - se omtale i kap. 1.1.
- Plan og klima - se også omtale foran, i kap. 1.1.

#### **Utsatte barn og unge - samordnet tilbud**

Fylkesmannen i Vestfold har også i 2017 prioritert arbeidet med 0-24-oppdraget for utsatte barn. I dialogen med kommunene har vi lagt vekt på at de må være i stand til å fange opp og følge opp utsatte barn og unge på en samordnet måte. Vi har koblet temaet sterkt til kompetanse, og har tydeliggjort overfor kommunene det ansvaret også kommunens øverste ledelse har. Vi har i så måte vært opptatt av at kommunene knytter dette temaet til gode, kontinuerlige ROS-vurderinger. Og vi reiser spørsmålet om temaets plass i forestående kommuneplanrevisjoner.

Fra Fylkesmannens side har vi 0-24-tematikken oppe i alle våre fora, noen ganger med tanke på å fremheve visse risikogrupper, andre ganger legger vi vekt på selve samordningsutfordringen.

"Svikt og svik"-rapporten fremhever et vesentlig sviktområde, det at barn ikke alltid høres, eller at de høres for dårlig. Rapporten påpekte også at svak eller manglende samordning var en viktig årsak til svikt. Fylkesmennenes tilsyn utfordres også. Som en konsekvens av dette, har vi i særlig grad lagt vekt på å høre barnets stemme i egen klagesaksbehandling, og i våre tilsyn. Dessuten etterser vi nøye hvorvidt kommunen har et forsvarlig barneperspektiv. I våre tilsyn og klagesaker undersøker vi om det kan forekomme samhandlingssvikt, der dette er mulig å avdekke.

Bufdir har gjennom sin kartlegging avdekket at akuttarbeidet i barnevernet på landbasis er langt fra tilfredsstillende. Alle kommunene i Vestfold er tilsluttet en barnevernvakt, og langt på vei tilfredsstilles kravene. Vi har likevel avdekket at det er manglende dekning for til sammen 18 timer pr uke. Vi har gjort kommunene gjennom rådmennene kjent med dette, og vil i 2018 kontrollere at de siste timene kommer på plass.

Fylkesmannen fikk fra 1. august en ny rolle i forbindelse med elevenes skolemiljø, opplæringslova kapittel 9A. Vi har fått tildelt ekstra ressurser i form av en stilling til dette arbeidet. I Vestfold har vi prioritert dette oppdraget høyt, men vi ser også at arbeidet er svært ressurskrevende, og slik sett underfinansiert. Gruppen av barn som klager til Fylkesmannen er ofte barn med store utfordringer selv, og kan i aller høyeste grad sies å være utsatte. I tillegg til klagesaksbehandling etter håndhevingsordningen driver vi med utstrakt veiledning på området.

#### **Plan og klima**

Det har vært et høyt aktivitetsnivå i arealplanleggingen i fylket i 2017. Gjennom en egen klimakoordinator satser vi på klimaforebygging og klimatilpasning i arealforvaltningen. Av 85 reguleringsplaner til uttalelse ved offentlig ettersyn ble det fremmet innsigelse til én. Vi har avgitt uttalelse til 245 dispensasjonssaker, de langt fleste i strandsonen. Det ble varselet påklaging i 30 saker, men bare 7 vedtak ble påklaget.

I Tjøme kommune ble det avdekket at mange dispensasjonssaker i strandsonen ikke var behandlet på korrekt måte. Mange av sakene var ikke sendt Fylkesmannen. Vi har gitt oppfølgingen av denne krevende saken høy prioritet. Dagens system er tillitsbasert. Det forutsetter lojal etterlevelse fra kommunenes side når det gjelder å sende inn disp.saker til fylkesmannen, til uttalelse. Om en kommune derimot ikke sender inn slike saker, som den etter regelverket skal, settes fylkesmannens definerte rolle i saksbehandlingen ut av spill. Flere tidligere saker skal nå gjennomgå av Færder kommune og disse vil i sin tur komme til fylkesmannen.

Det er store infrastrukturprosjekter under planlegging og bygging i Vestfold. Dette gjelder særlig Vestfoldbanen, ny E18 og ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy til Tønsberg. Prosjektene har potensial til å påvirke natur, landskap og jordvern i betydelig grad. Fylkesmannen gir arbeidet med å ivareta nasjonale interesser i de store samferdselssakene høy prioritet.

Flere av alternativene for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy er i konflikt med Ramsar-området Ilene naturreservat. Bane NORs aktuelle traseer for ny Vestfoldbane gjennom Tønsberg er svært konfliktfylte. Den ene av traseene vil kunne gi store, negative konsekvenser for Tønsberg bysentrum, og særlig for fremtidig byutvikling og boligbygging i og nær sentrum. En annen trasé vil være i alvorlig konflikt med Ramsar-området. En tredje trasé vil sterkt berøre og fragmentere dyrket mark av høyeste kvalitet.

### Landbruk

Vi fortsetter å bruke ressurser til å bygge kompetanse i kommunene gjennom kompetansesamlinger. Med endringer i kommunestruktur blir det også endringer i bemanning, og det er ønsket at vi bistår med opplæring ved nyansettelser. Et kontor har tre nytilsatte. Med samtidig ny geografi sier det seg selv at overgangen kan bli krevende. På sikt vil imidlertid kommunereformen legge til rette for faglig mer robuste enheter.

Vi har fulgt opp målsettingen om økt matproduksjon gjennom å etablere et prosjekt med mål om økt kornproduksjon, kornavlingene per dekar bør bli høyere, kornøkonomien styrkes og rekrutteringen bedre. Tilpasning til klimaendringer og mer miljøriktig landbruk vises ved at utført drenering øker. Det ble søkt om tilskudd til drenering av ca. 6000 dekar i 2017, en dobling av arealet fra året før. Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel øker, spredning med slepeslager stimuleres med tilskudd, bruk av tankvogn avtar. Biokull, første praktiske produksjonsanlegg er etablert på Skjærgården Gartneri i samarbeid med NIBIO.

For å bygge god skog for framtiden har et samarbeidsprosjekt mellom Viken Skog SA, kommunene og Fylkesmannen gitt gode langsiktige resultater: Det er utviklet rutiner for innhenting av planteoppdrag samtidig med hogstavgifter. Plantebestilling, logistikk for salg og planteoppdrag er organisert, og det er utviklet digitale rutiner for å få opp årlige oversikter over forventete ungsogpleieoppdrag som er kartfestet med informasjon om skogeier.

Vi antar at arbeidet vi har gjort som økologisk foregangsfylke går mot slutten, og i 2017 har vi lagt vekt på å spre opparbeidet kunnskap til hele landet ved informasjon og veiledningsmateriell gjennom Norsk Landbruksrådgiving. Korrekt og trygg tilskuddsforvaltningen hos oss og i kommunene har hatt høy oppmerksomhet.

### 1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater

Det er fortsatt høy aktivitet i embetet og saksmengden er svært stor, sammenholdt med en knapp medarbeiderressurs, som følge av stram budsjettildeling. Dersom budsjettildelingen fortsatt kommer til å legge betydelig vekt på antall kommuner, så vil Vestfold (og Telemark) i realiteten straffes for resultatene levert i Vestfold på kommunereformen. I Vestfold erfarer vi at høy befolkningstetthet resulterer i mange saker. Det er kamp om knappe og samtidig svært verdifulle arealer. Infrastruktur- og utbyggingsprosjekter viser til fulle hvor utfordrende det er med god framdrift i avveining mellom og samordning av verneformål og utviklingsbehov i denne vekstkræftige delen av landet. Kloke grep i arealpolitikk og arealforvaltning er helt nødvendig for å sikre vekst, uten at vi samtidig ødelegger store verdier. Sammen med kommunene, fylkeskommunen, veivesenet, NVE og andre har Fylkesmannen i årevis jobbet for både gode og raske prosesser og varetakelse av nasjonale hensyn. Suksessen med samordnet innsigelse er siste skuddet på stammen. Vestfold har flere initiativ på trappene. Behovet for mer funksjonelle planbestemmelser er godt underbygget.

Embetet rekrutterer godt og har en dyktig stab av medarbeidere. De trives i jobben og sykefraværet er lavt. Flere når ordinær pensjonsalder før fratreden.

Embetet bidrar fortsatt når våre oppdragsgivere ber om innspill. Vi mener potensialet for å erfaringsbasere sentral policyutvikling og virkemiddelbruk på langt nær er uttømt, og oppfordrer til enda mer regional deltakelse for å sikre praksisrelevans og evidensbaserte nye tiltak.

For fagområdet som omfatter helse- omsorg- og sosialtjenestene har embetet gjennomgående god kontroll på tilsynsaktivitet og saksbehandling. Planlagte tilsyn er gjennomført i samsvar med embetsoppdraget, og saksbehandlingstiden i klagesaker, hendelsesbaserte tilsynssaker og førerkrortsaker er blant de laveste i landet. For tilsyn generelt opplever vi fortsatt enkelte frekvenskrav som ikke hensyntar den kraftige rasjonaliseringen av antall kommuner fylket står midt i.

Vi har et godt samarbeid med kommuner om utviklingsoppgaver og tilskuddsforvaltning innenfor flere fagområder.

Kommunesammenslåing har gitt en del utfordringer for tjenestene i kommunene, men har etter vår kjennskap ikke medført kritiske situasjoner med fare for liv og helse. Embetet har en god dialog med spesialisthelsetjenesten både som tilsynsmyndighet og i andre faglige sammenheng.

Gode fagsystemer er svært viktig for å sikre effektiv og korrekt tilskuddsforvaltning i landbruket. Fagsystemet for Regionalt Miljøprogramtilskudd (RMP) har bidratt positivt til dette gjennom kartfesting av arealtiltakene og gode maskinelle kontroller mot søknad om produksjonstilskudd. Det er uheldig at det ikke er maskinelle kontroller av RMP-tilskudd mot søknad om produksjonstilskudd i 2017. Den manuelle kontrollen har vært svært ressurskrevende for kommunene. Manglende maskinell kontroll kan ha medført flere feil i tilskudds-utbetalinger.

Juridisk avdelings hovedfokus er å ivareta rettsikkerheten til våre brukere. Til det hører også å yte god service og ikke minst ha så kort saksbehandlingstid som mulig, på alle oppgavene avdelingen er satt til å forvalte. 95% av dem knytter seg til behandling av saker etter vergemålsloven og plan- og bygningsloven. På begge saksområdene scorer Vestfold høyt i forhold til landsgjennomsnittet. Det er flere årsaker til dette, men én svært viktig bidragsyter er embetets velfungerende arkiv, og deres dyktige medarbeidere.

Avdelingens faglige saksbehandling er helt avhengig av at sakene forberedes fra arkivenheten på en ryddig og oversiktlig måte. Om lag 3 årsverk på arkivenheten er kun dedikert til å forberede saker på vergemål. Antall inn- og utgående posteringer er for Juridisk avdelings vedkommende 38.591. Uten det nære og tette samarbeidet mellom saksbehandlere og arkivenheten vil det ikke være mulig å overholde saksbehandlingstidene fastsatt fra sentralt hold.

Fremtidig arbeids- og ansvarsdeling mellom embetet og FMFA må ivareta det nevnte hensynet. Nær og direkte kontakt mellom arkivenheten og juridisk avdeling er en forutsetning for å opprettholde dagens tempo i tjenesteproduksjonen. Vi forutsetter at dette vektlegges i forbindelse med det pågående reformarbeidet på administrasjonsfeltet for fylkesmannsembetene.

## 1.4 Andre forhold

### Stat - næringslivssamarbeidet i Vestfold

#### Akrim

I årsrapport for 2016 ble det gitt en kort og positiv omtale av Akrim-prosjektet, den viktigste satsning for fylkesmannen under paraplyen Stat - næringslivssamarbeidet i Vestfold både i 2016 og 2017. Arbeidet ble evaluert høsten 2017 av NIVI Analyse. Rapporten konkluderer med gjennomgående god måloppnåelse, med særlig vekt på den uvanlig brede samfunnsmobiliseringen. Det framheves at satsingen på Hvite bygg har endret kommunenes praksis, at tipsamarbeidet har gitt økt tipsmengde og raskere reaksjon og at Medbygger-kampanjen ser ut til å ha vært meget vellykket. Samtidig pekes på følgende utfordringer:

- behov for økt bredde og større tyngde i satsingen i bygg og anlegg, inklusive behov for å vurdere tiltak mot ROT-markedet
- bedre forankring i kommunene, politisk og administrativt
- bedre dokumentasjon, herunder behov for å utvikle resultatindikatorer
- behov for fastere organisering, med sikte på mer kontinuerlig og systematisk innsats og mindre preg av frivillig dugnad
- mer stabil finansiering, som kan gi grunnlag for systematisk satsing over tid, og med rom for tyngre virkemiddelbruk i det forebyggende arbeidet.

Evalueringen viste bred enighet blant alle deltakelse parter i Akrim om at prosjektet bør videreføres og utvikles. Det gjeldet både samarbeidet mellom etater og nivåer i forvaltning og med næringslivet, bransjene og laugene. Evnen til å mobilisere næringslivet framstår som en av de viktigste suksessfaktorene. NIVI vektlegger at de gode resultatene henger nøye sammen med en særskilt regional kultur og gode samhandlingsmønstre som er utviklet over lang tid i Vestfold og med ankerfeste hos fylkesmannen.

Høsten 2017 vedtok styringsgruppen for Akrim å starte utviklingen av en mulig områdepilot; - regionalt krafttak mot arbeidsliv-kriminalitet i Vestfold og Telemark 2018 - 2022. Hensikten er å vurdere grunnlag og muligheter for en slik pilot, og få fram et utgangspunkt for en søknad om finansiering. Dette fortsetter inn i 2018, men allerede nå kan enkelte prinsipper for et mulig initiativ til krafttak skisseres:

- offentlig - privat samarbeid organisert nedenfra og opp, der alle relevante samfunnsaktører jobber under en felles paraply og for en samlet bred lokal samfunnsmobilisering
- 1.linjen skal i størst mulig grad selv eie aktivitetene, dvs. laugene, de videregående skolene, kommunene, organisasjonene og de ulike myndighetsorganene mens fylkesmannen har en operativ samordningsrolle
- integrering av strategier og kompetanse i eksisterende forvaltning og organisasjoner, framfor etablering av spesialordninger og særorganer utenfor de primære forvaltningsorganer og organisasjoner
- territoriell forankring av strategier og virkemidler i nye kommuner og fylker

- tydelig definert rolle for lokale laug, håndverksforeninger, næringsforeninger og ev andre representanter for det lokale næringslivet
- økt forebyggende innsats på lokalt nivå knyttet til kommuner og utsatte bransjer
- resultatorientering og kunnskapsbasert tilnærming

Forøvrig legger vi til at Stat - næringslivssamarbeidet i Vestfold har pågått siden år 2000 og underveis bygget viktige nettverk mellom partene i arbeidslivet, næringsforeninger og øvrig del av næringslivet, og mellom statsetatene og næringslivet. Kommuner og fylkeskommune har deltatt på de fleste aktiviteter og prosjekter og dermed bidratt til resultatene dette samarbeidet har skapt.

Eksempler på samarbeidsaktiviteter:

- Etablere og vedlikeholde arenaer som brukerforum og konferanser mellom statsetater, næringslivet og kommunene på definerte områder, (areal, samfunnsikkerhet, m. fl.). Målene med arenaene har hele veien vært å få opp mulige forbedringstiltak på de aktuelle saksfeltene, som så følges særskilt opp.
- Samarbeide med Høgskolen i Sørøst-Norge og statsetater og kommuner om lederutviklings- og kompetanseutviklingsprogrammer på viktige områder. Her har også representanter fra fylkene Telemark og Buskerud deltatt.
- Koordinere og utvikle samarbeidet mellom Høgskolen i Sørøst-Norge og næringsforeninger, NHO og offentlig sektor i Vestfold.

### Revac

I mars 2017 ble Revac AS, en av landets største aktører innen sanering av EE-avfall, idømt bot, og tre ledende ansatte idømt ubetinget fengselsstraff for brudd på forurensningsloven. Fylkesmannen politianmeldte bedriften i august 2014 etter en brann i en stor utendørs haug med EE-avfall, som blant annet medførte massiv fiskedød, og Økokrim tok ut tiltale i oktober 2016. Ankene fra de tiltalte ble ikke tillatt fremmet for lagmannsretten. Saken ble tett fulgt av mediene. Det har vært et omfattende dokumentasjonsarbeid fra vår side i forbindelse med forberedelser til rettssaken, og tre fra oss var inne som vitner. Rettens grundige prøving av saken viste både at Fylkesmannens tillatelse holdt vann og at vår anmeldelse var berettiget. Retten bekreftet at Fylkesmannens vurderinger var riktige. Saken viste også hvor viktig det er å dokumentere en slik hendelse fortløpende, både gjennom loggføring og ved prøvetagning. Vi har i ettertid fått anerkjennelse av Økokrim for nettopp dette.

Vi evaluerte vår egen håndtering av saken, og den har gitt oss lærdom som har hatt relevans også i vår oppfølging av andre virksomheter. Det gjelder blant annet viktigheten av å stille presise vilkår og synliggjøre hensynene bak vilkårene, og gjerne gjennomgå vilkårene sammen med bedriften for å sikre at de har riktig forståelse av kravene vi setter. I tillatelser konkretiserer vi nå i større grad krav til brannverntiltak der risikoen tilsier det. Gjennom saken har vi også erfart konsekvensene av dårlige/mangelfulle risikovurderinger. Selv om vi ikke skal godkjenne disse, kan det være viktig å bruke tid på å gjennomgå og kommentere dem.

### Sted, dato og fylkesmannens signatur

Tønsberg, 28. februar 2018

Per Arne Olsen (Sign)



## 2 Introduksjon til embetets hovedtall

### 2.1 Embetet og samfunnsoppdraget

Fylkesmannen er statens representant i fylket og har ansvar for å følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og Regjeringen. Embetets samfunnsoppdrag er hovedsakelig gitt gjennom Fylkesmannsinstruksen, fastsett ved kgl. res 7. august 1981, endret ved kgl. res 10. november 1988 og 6. juli 1999, og Instruks for fylkesmannens og Sysselmannen på Svalbards arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering, fastsatt ved kgl. res. 19. juni 2015. Styringen av fylkesmannsembetet bygger på at ansvaret for virksomheten er delt mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og oppdragsdepartementene. KMD har det administrative etatsstyringsansvaret for fylkesmannen, i tillegg til å ha samordningsansvaret overfor de øvrige departementene som legger oppgaver til fylkesmannen. KMD har også rollen som fagdepartement på noen saksområder. Det enkelte fagdepartement har finansieringsansvaret for oppgaver innen eget saksområde. Likeledes har de direkte faglig instruksjonsmyndighet overfor fylkesmannen innen vedkommende departements saksområde. Den enkelte fagstatsråd er konstitusjonelt ansvarlig overfor Stortinget på sine fagområder hvor oppgaver er lagt til fylkesmannen, jf. Fylkesmannsinstruksen. Fylkesmannen utfører også enkelte oppgaver for kongehuset og Stortinget. Fylkesmannen utfører fagoppgaver for til sammen elleve departementer og ti direktorater/tilsyn. Grunnlaget for fylkesmannens arbeid ligger i de oppgavene som embetene skal løse i henhold til lover, forskrifter og særlige politiske prioriteringer i de årlige styringsdokumentene. Fylkesmannens faste og lovbestemte oppgaver beskrives i virksomhets- og økonomiinstruksen, mens tildelingsbrevet gir føringer for årlige prioriteringer og styringskrav.

#### Bevilgning og finansiering

Fylkesmannens faste oppgaver finansieres over det felles budsjettkapitlet 0525. Finansieringen skjer i hovedsak gjennom overføring av midler fra departementenes fagkapitler til kap. 0525 i tråd med gjeldende finansieringsordning for Fylkesmannen. Det fagdepartementet som har instruksjonsmyndighet på et område har også ansvaret for ressursituasjonen der. Dette ansvaret omfatter nye oppgaver som legges til fylkesmannen, men også endringer i eksisterende oppgaver, samt endringer i underliggende behov som for eksempel når flere klagesaker gjør at arbeidsmengden øker. Kontorer og støttefunksjoner som IKT, arkiv, personal, regnskap mv er en forutsetning for at arbeidsoppgavene kan utføres på de ulike fagområdene. Finansieringsansvaret til oppdragsgiverne omfatter således en forholdsmessig andel av administrative kostnader i fylkesmannsembetene. Fylkesmannens myndighets- og ansvarsområder er: Iverksetter av nasjonal politikk i fylket. Fylkesmannen skal som sektormyndighet medvirke til iverksetting av nasjonal politikk. Dette gjøres gjennom veiledning, dialog og tilsyn med kommunene, fylkeskommunene, innbyggere og berørte virksomheter.

#### Samordningsmyndighet

Fylkesmannen skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket. Fylkesmannen skal ta samordningsinitiativ i fylket overfor andre statlige virksomheter og andre aktører der det er aktuelt, for å sikre at nasjonale mål nås på tvers av nivå og sektorer, og for å sikre samordning av statens styring av kommunene. Vi minner om initiativet fra Vestfold fra noen år tilbake om adgangen til å samordne innsigelse. Det har vært en suksess, både fra kommunenes side som planmyndighet, og fra et effektivitets- og gjennomføringsperspektiv i planprosessene, gjennom måten det har virket på myndighetsorganenes atferd.

#### Rettsikkerhetsmyndighet

Fylkesmannen har klagemyndighet for kommunale enkeltvedtak og vedtak gjort i spesialisthelsetjenesten, og tilsynsmyndighet etter særlovgevingen. I tillegg har fylkesmannen førstelinjeansvaret på flere områder. Fylkesmannen skal sikre likebehandling og rettsikkerhet for alle parter i sin forvaltning av lover og forskrifter.

Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ for forslag

Fylkesmannen skal holde regjeringen og sentraladministrasjonen orientert om viktige spørsmål i fylket. Fylkesmannen skal ta de initiativ som er påkrevd, og fremme forslag til løsninger i den utstrekning fylkesmannen finner det formålstjenlig. Fylkesmannen skal formidle informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige organ om forhold som antas å berøre deres virksomhet.

Fylkesmannen er et ordinært statlig forvaltningsorgan.

### 2.2 Organisasjon og ledelse

Fylkesmannsembetet i Vestfold er lokalisert i Tønsberg og ledes av fylkesmann Per Arne Olsen og assisterende fylkesmann Bernt Lasse Berggreen. Fylkesmannen i Vestfold er organisert i fem fagavdelinger, en administrasjonsstab og en fagstab. Administrasjonsstaben utfører oppgaver på vegne av og for alle avdelingene. Fagstaben har fem rådgivere med hvert sitt arbeidsområde, blant annet koordinering av Fylkesmannens kontakt med kommunene og kommunikasjon.

#### Oppvekst- og opplæringsavdelingen

Avdelingen skal bidra til rettssikkerhet innenfor områdene barnehage, barnevern og skole i form av klagesaksbehandling og tilsyn. I tillegg føres tilsyn etter introduksjonsloven, og avdelingen har også tilsyn med krisesentra og familievernkontorene. Avdelingen har store

samfunnsoppdrag og veiledning knyttet til statlige satsinger. Avdelingen ledes av utdanningsdirektør Kari Evensen.

### Helse- og sosialavdelingen

Avdelingen behandler saker etter helse- og sosiallovgivningen. Det omfatter blant annet å ivareta innbyggernes rettsikkerhet på helseområdet og gir råd og veiledning til pasienter, pårørende og helsepersonell. Avdelingen gjennomfører tilsyn med helsepersonell og helsetjeneste og behandler klager etter lov om pasientrettigheter og enkeltklager på helsepersonell eller helsetjenester. Avdelingen følger opp hendelser som gir mistanke om svikt i pasientsikkerheten. Helse- og sosialavdelingen har oppgaver med lokal iverksetting av statlig politikk som gjelder rus, psykisk helse, omsorgstjenester og sosiale tjenester i NAV. I tillegg avgjør avdelingen saker om dispensasjon på grunn av helseforhold etter førerkortforskriften. Avdelingen ledes av fylkeslege Henning Mørland.

### Juridisk avdeling

Avdelingen arbeider i hovedsak med juridiske spørsmål. Avdelingen behandler klager på kommunenes vedtak innen fagområder som plan- og bygningsrett, forvaltningsrett, vergemål, alkoholloven, (skjenkebevillinger og åpningstider), offentlighetsloven osv. Avdelingen har også ansvar for å behandle søknader om fri rettshjelp, separasjon og skilsmisse, askespredning og tilskudd til trossamfunn. I tillegg veileder avdelingen personer og kommuner i offentligrettslige spørsmål. Avdelingen ledes av avdelingsdirektør Per Arne Andreassen.

### Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen

Avdelingen forvalter 134 verneområder i Vestfold. Avdelingen jobber med ulike tilskuddsordninger, verneplaner for skog, samt utvalgte naturtyper, prioriterte arter og naturmangfold. MSA avgir uttalelser i saker etter plan- og bygningsloven, og er involvert i store samferdsels- og infrastrukturprosjekter, som jernbane og vei. Avdelingen behandler søknader som førsteinstans fra bedrifter og kommuner om tillatelser etter forurensningsloven og tilhørende forskrifter, samt fører tilsyn etter samme regelverk. Embetets klimakoordinator er plassert i denne avdelingen.

Avdelingen arbeider også med samfunnsikkerhet og beredskap. Det omfatter blant annet å utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyser, arrangere møter i Fylkesberedskapsrådet, føre tilsyn med kommunene, øve kommunenes kriseledelser og ivareta stabsfunksjonen for fylkesmannens kriseledelse. Fylkesberedskapssjef er Jan Helge Kaiser.

Avdelingen ledes av fylkesmiljøvernssjef Elisabet Rui.

### Landbruksavdelingen

Avdelingen skal bidra til å gjennomføre den nasjonale landbruks- og matpolitikken i fylket. Oppgavene omfatter både saksbehandling og utviklingsarbeid innen jordbruk, skogbruk og bygdeutvikling. Avdelingen er et kompetansesenter for kommunene og bidrar til at kommunene opprettholder god forvaltningspraksis. I tillegg er avdelingen en pådriver for nærings- og bygdeutvikling, leder arbeidet med regional næringsstrategi, og har et ansvar for å ivareta hensynet til jordvern og kulturlandskap i arealforvaltningen. Avdelingen fører kontroll med tilskuddsforvaltningen i landbruket og ledes av landbruksdirektør Olav Sandlund.

### Fagstab

Fagstaben omfatter fem rådgivere som har oppgaver som går på tvers av fagavdelingene, blant annet kommunal styring og fornying, kommuneøkonomi, kommunikasjon, samarbeid med næringslivet og bistand til fylkesmannen. Fagstaben ledes av fagdirektør Petter Lodden.

### Administrasjonsstab

Administrasjonsstaben omfatter økonomi, IKT, personal, arkiv, servicetjenester og drift av Statens Park og ledes av administrasjonssjef Jan Erik Glad

## 2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

### Vurderinger av vesentlige forhold sammenlignet med fjoråret

I 2017 var 92,4 % av våre driftsutgifter knyttet til lønn. Dette er en økning på 6,3 % sammenlignet med fjoråret. Handlingsrommet vårt er nå svært begrenset. Det er ikke foretatt noen større investeringer i 2017. Vi har for andre år på rad fått redusert bevilgningen ifm gevinster for digital post. De nødvendige forutsetningene for gevinster på dette området er ikke tilstede før i 2018.

### Ansatte og årsverk

Gjennomsnittlig antall ansatte er nå 132 mot 130 i 2016. Antall årsverk i 2017 sammenlignet med 2016 er uendret - 115 årsverk. Vi har inngått et samarbeid med opplæringskontoret for offentlig virksomhet i Vestfold. Vi har en kontorlærling med 2 års lærlingekontrakt. Kontorlærlingen inngår i tallet på 132 ansatte. Kvinneandelen i embetet er nå 67,4 %. Det er en liten økning sammenlignet med 2016. Arbeidsstokken er relativt stabil med turnover på 3,8 % hvor hoveddelen er knyttet til naturlig avgang. Vi har nå 27 ansatte over 60 år som forventes å kunne gå av med alderspensjon i løpet av de neste årene. De fleste står til oppnådd pensjonsalder på 67 år og noen velger å

fortsette lengre. Noen ansatte valgte å finne seg ny arbeidsgiver på grunn av usikkerheten mht lokalisering av det nye fylkesmannsembetet. Rekrutteringsmessig har vi imidlertid tilgang på godt kvalifisert arbeidskraft på alle fagområder. Alle nyansatte får introduksjon til fylkesmannsrollen gjennom embetets fylkesmannsskole.

### Vurderinger av vesentlige forhold mellom tildeling og regnskap

#### Kap. 0525 post 01 driftsutgifter

Fylkesmannen har fått tildelt kr 80 300 000 på posten for driftsutgifter i 2017, mens vi har brukt kr 80 183 962. Korrigert for merinntektene under 3525 post 02 på 874 830 var det totalt et mindreforbruk på kr 990 868 (1,2 %) som søkes overført til 2018.

Midlene skal nyttes til omstillingsarbeid ifm sammenslåingsprosessen med Fylkesmannen i Telemark.

Den store økningen i driftsutgifter sammenlignet med 2016 skyldes en omlegging av modellen for premiebetaling til Statens pensjonskasse.

#### Kap. 0525 post 21 spesielle driftsutgifter

På post 21 hadde vi et forbruk på kr 18 601 084 og en inntekt på kr 18 586 674 korrigert for kr 1 221 000 i overførte midler fra 2016 gir dette et mindreforbruk på kr 1 206 590 som er overførbart til 2018. Midlene som ikke er brukt er knyttet til drift av Statens Park, foregangsfylke, Vestfold energiforum og ulike prosjekter.

#### Ressursrapportering

Den største endringen i ressursrapporteringen sammenlignet med 2016 skyldes premieinnbetaling til Statens Pensjonskasse. Differansen i ressursrapporteringen kan også forklares med hvordan administrativ kostnadsdekning er bokført i regnskapet. Dette kan variere fra år til år. Variasjonene kan avhenge av størrelse på prosjekter fra de ulike fagdepartement, hvor mye lønn som belastes ulike prosjekt (fremmedkapittel) og hvor mye som føres ut som administrativ kostnadsdekning.

#### Journalposter

Vi har hatt en reduksjon av journalposter sammenlignet med 2016. Dette skyldes endringer i førerkortregelverket, hvor fastlegene har overtatt arbeidsoppgaver som Fylkesmannen tidligere hadde, og hvor adgangen til å søke dispensasjon fra regelverket er sterkt innskrenket. Vi har i samme periode hatt en økning i antall innsynskrav.

#### Administrativ kostnadsdekning

Betegnelse på rapporteringskrav	Tall i 1000 kr.
Administrativ kostnadsdekning	9 576

#### Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (kr)	991.0
Budsjettavvik (%)	1.2 %

#### Driftsutgifter og lønn

Driftsutgifter	79 309.0
Lønn 052501	73 278.0
Lønnsandel av driftsutgifter	92.4 %

#### Husleie

Husleie (tall i 1000 kr)	6 216
Husleie (% av driftsutgifter)	8 %

#### Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	67 011	39 339	27 672

## Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
052501	80 184
052521	18 601
Post 01 (unntatt 052501)	17 935
Post 20-29 (unntatt 052521)	37 743
Post 30-39	1 876
Post 40-49	0
Post 60-69	96 111
Post 70-79	15 320
Post 80-89	1 630

## Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Totalt antall årsverk pr. 31.12.	115.0
Totalt antall årsverk for kvinner pr. 31.12.	74.0
Totalt antall årsverk for menn pr. 31.12.	41.0
Totalt antall årsverk for faste stillinger pr. 31.12.	107.0
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger pr. 31.12.	8.0
Sum andel administrasjon	14.3 %
Økonomi	2.6
Lønn	0.7
IKT	2.1
Personal	1.5
Arkiv	7.7
Resepsjon/sentralbord	1.8
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

## Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Turnover i prosent	3.8 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	132.0
Totalt antall ansatte som sluttet (eksludert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	5.0
Totalt antall ansatte som sluttet	8.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	3.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	0.0

## Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	1 195.0
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	3.8 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	233.0
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	2.2 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	962.0
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	4.6 %
Antall legemeldte sykedager for menn	134.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	1.3 %
Avtalte arbeidsdager for menn	10 494.0
Antall legemeldte sykedager for kvinner	626.0
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	3.0 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	21 100.0
Antall egenmeldte sykedager for menn	99.0
Prosent egenmeldte sykedager for menn	0.9 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	336.0
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	1.6 %

## Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Årslønn kvinner	Årslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	89.0	67.4 %	43.0	32.6 %	535 970.0	648 079.0	82.7 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	2.0	25.0 %	6.0	75.0 %	796 050.0	938 026.0	84.9 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	2.0	33.3 %	4.0	66.7 %	746 050.0	827 179.0	90.2 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	38.0	59.4 %	26.0	40.6 %	580 709.0	593 198.0	97.9 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	23.0	79.3 %	6.0	20.7 %	529 960.0	505 448.0	104.8 %
Kategori 5: Kontorstillinger	19.0	100.0 %	0.0	0.0 %	454 558.0	0.0	Infinity %
Kategori 6: Fagarb. stillinger	4.0	80.0 %	1.0	20.0 %	390 900.0	474 700.0	82.3 %
Kategori 7: Læringer	1.0	100.0 %	0.0	0.0 %	160 900.0	0.0	Infinity %

*Kjøkkenpersonalet og husholdningsass. plasseres under «fagarbeider», prosjektleder under «saksbehandler 1», fagdirektør under «kategori 2».*

## HR

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Sum antall ansatte	132.0
Antall kvinner	89.0
Antall menn	43.0
Sum antall deltidsansatte	20.0
Antall deltid kvinner	16.0
Antall deltid menn	4.0
Sum antall deltidsansatte grunnet omsorg jf.AML §10-2, fjerde ledd og HTA § 20	4.0
Antall deltid kvinner, omsorg	3.0
Antall deltid menn, omsorg	1.0
Sum antall midlertidige ansatte	12.0
Antall kvinner, midlertidig	7.0
Antall menn, midlertidig	5.0
Sum antall ansatte med personalansvar	8.0
Antall kvinner, personalansvar	2.0
Antall menn, personalansvar	6.0
Sum antall ansatte	132.0
Antall ansatte under 20 år	1.0
Antall ansatte 20 - 29 år	5.0
Antall ansatte 30 - 39 år	21.0
Antall ansatte 40 - 49 år	39.0
Antall ansatte 50 - 59 år	39.0
Antall ansatte over 60 år	27.0

## 2.4 Andre forhold

Ikke noe spesielt å rapportere her.

## 3 Årets aktiviteter og resultater

### 3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

#### Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Kommuneøkonomirådgiver og fagdirektør for fagstaben / kommune-feltet deltar i et nettverk med kolleger fra Østfold, Akershus, Agder, Buskerud og Rogaland. I 2017 har nettverket også drøftet felles utfordringer og erfaringer med embetenes organisering og håndtering av det samlede kommuneoppdraget fra Kmd - en høyaktuell problemstilling i samband med fusjonsprosessene.

#### Femfylkesamarbeidet innen barnehage og utdanning

Oppvekst- og opplæringsavdelingen i Vestfold samarbeider tett med fylkesmannsembetene i Telemark, Østfold, Buskerud og Oslo- og Akershus. Samarbeidet foregår både mellom saksbehandlere på samme fagfelt, og mellom ledere/utdanningsdirektørene. Samarbeidet bidrar til å sikre en så lik praksis som mulig. Samarbeidet er også egnet for erfaringsdeling embetene imellom.

#### Regionsamarbeid på barnevernområdet

På barnevernområdet har vi et tilsvarende samarbeid som på utdanningsområdet, og med samme formål. Samarbeidet følger BUF-etats regioner, og er således Agderfylkene, Telemark, Buskerud og Vestfold på saksbehandlernivå. Når ledelsen er med, deltar også BUF-etat på møtene.

Saksbehandlere på landbruk har nær kontakt med fylkene rundt Oslofjorden, særlig Telemark, Buskerud, Østfold og Oslo/Akershus, på flere fagområder. Eks: Øko-viken, Mat-viken, Bu-viken, frukt og bærersatsing og statistikk. Landbruksdirektørene i samme fylker har og et nettverk.

Regjeringens oppfølgingsplan for veteraner retter oppmerksomheten på behovet for en enda mer systematisk, og lokalt basert ivaretagelse av veteranenes behov. Høsten 2017 hadde embetets ledergruppe møte med Forsvarets veteran tjeneste for å få en orientering om oppfølgingsplanen, og særlig dens ambisjon om at kommunene bør utvikle egne veteranplaner. Det er på lokalt nivå utfordringene oftest kommer til uttrykk - "alle bor i en kommune". Kommunen har ansvar for mange relevante og viktige tjenesteområder og lokalsamfunnene er gode arenaer for å mobilisere engasjement, støtte og nettverk. Vi tar sikte på å følge opp overfor kommunene i 2018.

#### Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Kommunerettet samordning i regional statsforvaltning utvikles gjennom deltakelse på aktuelle felles arenaer med kommunene, gjennom bidrag til det årlige forventningsbrevet, egne statsetatsjefs-møter og særskilte felles satsninger, jf. Akrim, omtalt under 1.4.

#### Barn og unge

Fylkesmennene har nå hatt oppdraget på 0-24-området i flere år. I den tidligere oppdragsteksten ble det understreket at også fylkesmennene selv skal framstå samordnet og koordinert. Vi mener at vi nå er det, og at det nå burde sees på som selvfølgelig og som en forutsetning. Hovedoppmerksomheten ifbm dette oppdraget er derfor at vi er en pådriver for at kommunene tar dette viktige ansvaret. (Se rapportering under hovedmål 1)

Et ledd i 0-24-satsingen er det tverrfaglige samarbeidsprosjektet for å bedre opplæringssituasjonen og skolerresultatene til barn og unge i barnevernet. Fylkesmannen har også i 2017 prioritert dette temaet på våre samlinger både med skoleeiere og barnevernledere, og da brukt aktivt den foreliggende Veilederen *Samarbeid mellom skole og barnevern*. Vi har dessuten åpnet tilsyn med skoletilbudet til absolutt alle barn som bor på institusjoner i Vestfold.

Fylkesmannen har deltatt i *Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler*. Selv om det har vært krevende å få til dette samarbeidet, av ulike grunner, er partene likevel enige om å søke å opprette et fast nettverk for videreføring i 2018.

Barnekonvensjonen er gjort godt kjent i fylket. Arbeidet konsentreres nå om hvorvidt kommunene, og fylkesmannen selv, i sin saksbehandling ivaretar de grunnleggende rettighetene i konvensjonen. For egen del mener vi at vi stadig blir bedre på å sørge for at barn høres, og at hensynet til barnets beste blir vurdert.

#### Helse-, omsorg- og sosialområdet

Fylkesmannen har samarbeidet om de nasjonale strategiene Bolig for velferd, Barn som lever i fattigdom og Utsatte barn og unge 0-24 år. Strategiene omfatter flere samfunnssektorer, og medfører også et

samarbeid på tvers av fagavdelingene i embetet, se beskrivelse ovenfor.

På folkehelseområdet deltar Fylkesmannen i samarbeid med fylkeskommunen og kommunene. Vestfold var et av fylkene som startet opp med satsingen Program for folkehelsearbeid i 2017. I arbeidet med innovasjon og velferdsteknologi har Fylkesmannen samarbeidet med Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester og Høgskolen i Sør-Øst Norge. God samordning av innovasjons- og utviklingsprosjekter, med effektiv ressursutnyttelse kommunene i mellom er en viktig målsetting.

### **Samfunnssikkerhet og beredskap**

Vi har i 2017 vektlagt å forberede for å utvikle totalforsvaret i fylket. Spesielt har fylkesmannen kartlagt status for den regionale evne til samhandling når informasjonen er regulert etter sikkerhetsloven. Status er sendt KMD/JD. Fylkesmannen erfarer at manglende samordning mellom sektormyndigheter vanskeliggjør utvikling av planer, prosedyrer og øvelser regionalt. Eksempelvis er ikke deltakelse i utvikling av øvelser for totalforsvaret en prioritert oppgave i flere sektorer. Ulik forventning til regionalt nivå er dermed et hinder for effektiv samhandling regionalt.

Ressurskrevende oppgaver som oppfølgingsplan etter FylkesROS og samordning av beredskapsplanverket i fylket vil kun delvis kunne ivaretas innenfor eksisterende ressursramme for embetet. Fylkesmannen mangler også fullmakt/mandat for å påvirke realisering av tiltak, ettersom det gjerne er økonomiske, tekniske eller organisatoriske forutsetninger for tiltakene. Fylkesmannen vil uttrykke bekymring for en virksomhetsstyring som vektlegger rapportering av kvantitative krav. Dette gjelder evalueringer, oppfølgingsplan fra ROS-analyser og øvelser.

Vi har en rutine for å evaluere hendelser som faller inn under krav til evaluering etter fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks. De senere år er det kommet inn krav til evaluering fra hendelser og øvelser til ulike etater og virksomheter med ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkesmannen vil anbefale at de ulike etater og sektorer i større grad gis i oppdrag å samarbeide regionalt og lokalt slik at hendelser og øvelser i større grad kan gi læring. Det vil styrke læringen om det foreligger entydige beskrivelser av krav og mål for evaluering. Eksempelvis krav om evaluering, beskrivelse og forventning til samarbeid med andre myndigheters oppgave om evaluering lokalt og regionalt. Ikke minst er det behov for å beskrive hvilken informasjon etater kan eller bør gjøre tilgjengelig der andre myndigheter leder eller initierer en evaluering.

Vi gjennomfører samordnet tilsyn med helseberedskapslovgivningen, sivilbeskyttelsesloven og statlige krav og forventninger til beredskapsplanlegging i skoler og barnehager. Tilsynet bør bygges ut til at det også kan omfatte statlige tilsyn innenfor beslektede tema slik som krav til miljøberedskap i kommunene.

Vi har i 2017 deltatt i pilotprosjekt for utrulling av Nødnett til tilleggsbrukere. Prosjektet har ikke gitt særlig gevinst. Slik vi ser det, mangler det for det en nasjonal plan for utrulling, noe som hindrer en effektiv bruk av den nye teknologien. Etablerte primærbrukere slik som politiet, brannvesen og helse er har ikke ressurser til å delta i utvikling av Nødnett i fylket. Primærbrukernes fokus er at tilleggsbrukere ikke må ta kapasitet fra primærbrukerne og at det ikke må gis mulighet til uautorisert tilgang til nødnettenes kanaler. Det er behov for samarbeid regionalt om opplæring, vedlikehold og prosedyreutvikling. Dette er det ikke mulig å realisere uten betydelig engasjement fra primærbrukerne og at det foreligger en nasjonal vilje til gjennomføring. Flere tilleggsbrukere har returnert radioterminaler da teknologien ikke styrker mulighet for samvirke.

Samordning av innsigelser: Vi har deltatt i forsøket med samordning av statlige innsigelser. Erfaringene viser at statlige etater deltar tidlig i planprosessene og at dialogen er god både mellom etatene (særlig opp mot Fylkesmannen) og mot kommunene.

Statsetater med innsigelsesmyndighet i arealsaker møter fast i planforum. Det er jevnlig dialog mellom statsetatene.

### **Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivarettatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene**

#### **Barn og unge**

Lovbruddene som ble avdekket i forbindelse med "Glassjentesaken", og svikten og svikene som ble redegjort for i NOU 2017:12, har avdekket at barn og unges rettssikkerhet ofte er truet. Fylkesmannen har i tillegg til vår ordinære klagesaksbehandling, og våre ordinære tilsyn, derfor i 2017 hatt en tilnærming i våre tilsyn der vi har gått dypere inn i sakene for dermed å avdekke svikt/lovbrudd vi ellers ikke hadde oppdaget (jf. kritikken av tilsyn i NOUen)

Hendelsesbaserte tilsyn fylkesmannen har hatt på områder overfor utsatte barn-gruppen, har vært svært viktige. Vi ser at elever med funksjonsnedsettelse ofte får sin opplæring i små faste grupper uten at vedtakene og IOP-ene er tilstrekkelig individualisert. Vi har i flere tilsyn konkludert med at de ikke får opplæring i tråd med de rettigheter de har etter opplæringsloven. For å sikre rettsvernet til disse elevene, har vi hatt tett veiledning i forhold til aktuelle skoler/kommuner og fylkeskommunen. Vi har også delt disse tilsynserfaringene med øvrige kommuner.



En annen utsatt gruppe er barn og unge som bor på institusjon som tiltak etter barnevernloven. Vi ser for ofte at disse barna har et mangelfullt opplæringstilbud. Vi ser også at mange av de unge på institusjon har store psykiske plager, og for noens del blir dette for dårlig fulgt opp. Andre mener vi er feilplassert.

For å følge opp disse funnene, har vi åpnet tilsyn med opplæringstilbudet til **alle** barn og unge som bor på barneverninstitusjoner i Vestfold. Tilsynet vil etter all sannsynlighet medføre at vi må følge opp både fylkeskommunen og kommunale barneverntjenester tett, slik at de rettssikkerheten blir ivarettatt.

Gjennom lovendringer knyttet til elevenes skolemiljø, nytt kapittel 9A, har myndighetene en ambisjon om å bidra til et trygt og godt skolemiljø, ved at ordningen skal sørge for enklere, raskere og tryggere saksbehandling. Fylkesmannen har drevet utstrakt veiledning på det nye lovverket, både med skoleeiere, skoleledere og enkelte ganger også ute på den enkelte skole. Vi har hatt mange saker, og vi har behandlet disse fortløpende og så raskt vi har kunnet. Vi har et egen 9A-gruppe bestående av tre jurister og tre med skolefaglig bakgrunn.

Fylkesmannen har gjennom flere år jobbet med å utvikle vår tilsynspraksis. Dette har vi delvis gjort gjennom to prosjekt som vi har kalt "Mot et bedre tilsyn, og "Mot et enda bedre tilsyn". Vi fulgte opp dette arbeidet også i 2017. Vi har dette året prioritert arbeidet med risikovurderinger i forkant av tilsyn. Vi har også utviklet vår måte å åpne tilsyn på. I hendelsesbaserte tilsyn har vi i tillegg til å undersøke den eksplisitte hendelsen, i større grad enn før også sett på systemet i kommunen eller tjenesten, og også vurdert praksis i andre saker enn i den klagesaken som har dannet utgangspunkt for tilsynet.

### **Helse-, omsorg- og sosialområdet**

Fylkesmannen har en rolle som klage- og tilsynsmyndighet etter forvaltningsloven og særlovgivningen. Antall klagesaker (rettighetsklager) etter pasient- og brukerrettighetsloven og lov om sosiale tjenester i NAV viste en økning sammenlignet med 2016, men likvel relativt stabile tall når man ser på utviklingen over flere år. Saksbehandlingstiden har blitt redusert og er den korteste blant embetene i landet, og godt innenfor resultatkravene fra Statens helsetilsyn.

Antall hendelsesbaserte tilsynssaker holder seg stabilt sammenlignet med tidligere år. Tilsynssakene retter seg både mot virksomheter og enkelt helsepersonell. Saksfordeling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten er tilsvarende foregående år. Saksbehandlingstiden viser god utvikling, med 77 % av sakene ferdigbehandlet innen 5 måneder.

Det har vært gjennomført landsomfattende planlagte tilsyn med tjenester til personer med samtidig rusproblemer og psykisk lidelse. Dette tilsynet gjennomføres både i kommunene og med spesialisthelsetjenesten og løper over to år 2017-2018. Tilsynet med spesialisthelsetjenesten er gjennomført som et regionalt tilsyn i samarbeid med fylkesmennene i Telemark og Agder. Videre har vi gjennomført egeninitierte systemrevisjoner basert på risiko- og sårbarhetsvurdering med helse- og omsorgstjenestene og med sosiale tjenester i NAV.

Det ble innført endringer i psykisk helsevernlov i 2017. Endringene berører fylkesmannens virksomhet direkte, gjennom endringer i regelverket for tvangsbehandling/tvangsmedisinering. Nytt regelverk har medført en større arbeidsmengde selv om antall klager har vært stabilt. Saksbehandlingstiden har økt noe som følge av endringene

Overprøving av vedtak som gjelder tvang etter helse- og omsorgstjenestelovens kap 9 og pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A inngår som en del av fylkesmannens faste oppgaver. Saksbehandlingstiden er innenfor kravet. Det er til dels store forskjeller mellom kommunene hva angår bruk av kap 4A.

### **Landbruk**

Landbruksavdelingen gjennomførte flere kompetansesamlinger for kommunal landbruksforvaltning hvor lov- og tilskuddsforvaltning var tema. Nytilsatte i kommunene fikk særskilt oppfølging. Det er gjennomført forvaltningskontroll i kommuner i samsvar med plan.

Saksbehandlere i landbruksavdelingene rundt Oslofjorden har hatt nettverksmøter i 2017 hvor tema var tilskuddsforvaltning og kontroll. Vi har et godt samarbeid med Mattilsynet for å unngå tilskuddsutbetaling til foretak hvor ikke driften er i samsvar med lovverket.

## **Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk**

### **Barn og unge**

I Vestfold har vi mange barn som ikke har møtt opp på skolen, og som kommunene ikke kan redegjøre for:

Fra Udirs åpne artikkel om fjorårets GSI-resultater:

*229 elever møtte ikke opp ved skolestart og var fortsatt er utenfor opplæring 1. oktober, 22 flere enn forrige skoleår. Dette omfatter kun elever med udokumentert fravær. Vestfold, Oslo og Rogaland har registrert flest barn, henholdsvis 37, 29 og 24.*

Vi har grepet fatt i denne problemstillingen, og bragte temaet opp for skoleeierne i november. Saken skal jobbes videre med i 2018, og vil da gå i to spor:

Hvilke rutiner skoleeier/skolene har for å avdekke barn som ikke møter på skolen?

Hvordan følge opp når man oppdager barn som ikke møter på skolen?

Vi mener at dette temaet bør ha stor nasjonal oppmerksomhet også i 2018.

Fra 1. august ble fylkesmennes rolle i forbindelse med elevens rett til et trygt og godt skolemiljø, 9A, endret til en håndhevingsrolle. Ordningen hadde som mål å få til en enklere, raskere og tryggere saksbehandling. Etter et halvt år med erfaringer fra denne ordningen, slår vi fast at det har vært stor pågang av henvendelser fra elever og foresatte. Våre erfaringer til nå tyder på at sakene nå kommer til en raskere behandling, men hvorvidt det er en enklere og tryggere saksbehandling, er for tidlig å si. Vi vurderer imidlertid at prinsippet om at fylkesmennene nå er i førstelinje, som komplisert. Vi mener, som vi har gitt uttrykk for i tidligere rapporteringer, og i høringen da den ble gjennomført, at det er naturlig at eier og skole, som ansvarlig for elevene, også skal fatte vedtak om tiltak. Vi har selv sagt tatt den nye endringen til oss, og gjør alt vi kan for å etterleve ordningens intensjoner.

I forbindelse med 0-24-oppdraget om utsatte barn, har Fylkesmannen også i 2017 hatt mange tiltak for å oppfylle pådriverrollen. Vi hadde, som i 2016, en egen 0-24-samling. På denne samlingen fulgte vi opp arbeidet med utfordringer knyttet til **tverrfaglighet** og **samordning**, i tillegg til å ha oppmerksomhet mot utsatte (barn som i dette tilfellet var "atferdsbarn" som er utsatt for mobbing og krenkelser), og barn som ikke orker å gå på skolen, og som av den grunn er i utsatte-gruppen. Vi har dessuten 0-24-tematikk oppe i alle faste fora på barn- og ungeområdet.

Fylkesmannen vurderer at vi også gjennom egen klagesaksbehandling, og gjennom tilsynsvirksomheten, kan bidra til at utsatte barn og unge får en sterkere grad av rettsvern. Fra å ha en praksis der vi ofte hører barn, har vi nå en praksis der vi så godt som alltid snakker med barn i våre tilsyn. I håndhevingsordningen snakker vi uten unntak med de barna som er utsatt for krenkelser.

I forbindelse med gjennomføringen av fjorårets felles nasjonale tilsyn (FNT) på skoleområdet, fant Fylkesmannen at elever med behov for særskilt språkopplæring, i praksis ikke får et individualisert tilbud. Ved alle skoler der vi gjennomført tilsyn, hadde elevene felles undervisning i små grupper, og alle elevene hadde tilnærmet likt tilbud, uavhengig av hva kartleggingen tilsa av behov. Ingen fikk morsmålsundervisning, svært få fikk tospråklig fagopplæring. Fylkesmannen vil derfor i 2018 intensivere veiledningen på dette området. Vi ønsker at også Utdanningsdirektoratet skal ha oppmerksomhet mot dette området i 2018.

### 3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

#### 3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Gjennom veiledning, uttalelser, innsigelser og påklaginger har Fylkesmannen i 2017 bidratt til å iverksette nasjonal arealpolitikk i fylket. Fylkeskommunen har i satt i gang revidering av Regional Plan for Bærekraftig Arealpolitikk (RPBA). Fylkesmannen deltar i det arbeidet.

##### Planprosesser – formidling av nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1 i TB)

###### Rapportere på

FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket.

Fylkesmannen har gjennom en rekke møter og uttalelser formidlet nasjonale hensyn til alle kommuner i fylket. Vi deltar aktivt i planforum, som normalt avholdes annenhver uke. Vi har formidlet nasjonale jordvern hensyn i møter med kommunene. Klimahensyn i planleggingen er formidlet i egne møter med kommunene, og i en større konferanse om overvannshåndtering. Nettstedet planportal.no formidler nasjonale og regionale interesser.

##### Andel relevante kommunale (fra kapittel 3.1.1.1.2 i TB)

###### Rapportere på

Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100 %.

Vi har hatt tidlig medvirkning i 100 % av relevante kommunale og regionale planer.

Fylkesmannen har deltatt i forsøket med samordning av statlige innsigelser. Dialogen etatene imellom og med kommunene oppleves som god. I de aller fleste sakene deltar alle berørte statsetater aktivt allerede i tidlig planfase.

#### Mekling i planer med (fra kapittel 3.1.1.1.3 i TB)

##### Rapportere på

Mekling i planer med uløste innsigelser: 100 %.

Har hatt to saker til mekling. En ble det oppnådd enighet om. En er sendt departementet til avgjørelse.

#### Mekling i planprosesser med uløste innsigelser

Resultatmål	Differanse	Resultat
100 %	- 50 %	50 %

#### Landbrukets arealressurser er (fra kapittel 3.1.1.1.4 i TB)

##### Rapportere på

Landbrukets arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.

Det er ivaretatt i tråd med nasjonal politikk, og veid opp mot det kommunale selvstyre.

For å ta vare på matjord der hvor dyrkamark omdisponeres fra matproduksjon laget fylkeskommunen sammen med fylkesmannen og landbruksrådgivningen en "Veileder til matjordplan" som beskriver hvordan matjordlaget bør tas vare på og disponeres og hvilke hensyn en må ta. Den er godt mottatt og brukes av flere kommuner der dyrka mark omdisponeres.

Vestfold fylkeskommune fikk den Nasjonale jordvermprisen for 2017 for sitt arbeid med jordvern gjennom Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA). Veilederen er en del av den. Fylkesmannen har vært sterkt medvirkende i arbeidet.

#### Reduksjon i omdisponering (fra kapittel 3.1.1.1.6 i TB)

##### Rapportere på

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord sammenlignet med 2015.

Det ble dessverre ingen reduksjon i 2016, men vi er fremdeles på et lavt nivå sammenlignet med tidligere.

#### Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

Resultat. Så mye mindre ble omdisponert i 2016	Antall da dyrka jord som ble omdisponert i 2015	Antall da dyrka jord som ble omdisponert i 2016
- 93.0	90.0	183.0

51 da er omdisponert til skog (12 daa i 2015) og 81 daa til boligformål (28 daa i 2015)

#### De statlige planretningslinjene er lagt til grunn (fra kapittel 3.1.1.2.1 i TB)

##### Rapportere på

De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.

Vi har formidlet nasjonal politikk, herunder prinsippene i statlige planretningslinjer, gjennom uttalelser til varsler om regulering, offentlig ettersyn av reguleringsplaner, kommunedelplaner og planprogram. Det ble fremmet innsigelser til 1 reguleringsplan og 1 kommuneplanbestemmelse, begge på grunn av strid med statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal og transportplanlegging. I innsigelsessakene ble det foretatt en konkret vurdering av nasjonale interesser versus lokalt selvstyre.

#### Alle planer etter plan- (fra kapittel 3.1.1.4.1 i TB)

**Rapportere på**

Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnssikkerhet, herunder klimaendringer.

Fylkesmannen har behandlet alle planer etter plan og bygningsloven. Det er ikke fremmet innsigelse i 2017 med bakgrunn i manglende hensyn til samfunnssikkerhet og beredskap. Alle planer vurderes opp mot klimaprofil for Vestfold og nasjonale veiledere for klimaendringer. Fylkesmannen har i 2017 kartlagt kommunenes planer for klimatilpasning. Holdningen i kommunene er at de søker å integrere arbeidet i eksisterende etablerte planer, fremfor nye planprosesser.

**3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet****Barn og unge**

Fylkesmannen driver et kontinuerlig informasjons- og veiledningsarbeid. Dette skjer gjennom faste fora, som skoleeiersamlinger, samlinger med barnehagemyndighetene og samlinger med de som har ansvar for barnevernet. Disse samlingene fungerer også som nettverk der deltakerne utveksler erfaringer og deler gode eksempler på praksis. På disse samlingene orienterer vi om alle statlige satsinger, i tillegg veileder vi i forhold til våre tilsynserfaringer.

Også i 2017 har 0-24-oppgavet vært sentralt. Foruten å ha egne samlinger som vist til under hovedmål 1, hadde vi i desember en samling for barnehagemyndighetene, skoleeierne og HSN, der vi hadde invitert Tone Fløtten, NOVA, til å presentere kunnskapsgrunnlaget knyttet til utsatte barn. Foredraget ble svært godt mottatt.

Vi har gjennom flere år veiledet på Barnekonvensjonen. I 2017 har vi spesielt veiledet på viktigheten av at barn høres, at de får uttrykt sin mening.

Ny Rammeplan for barnehage trådte i kraft 01. august 2017. Sammen med kommunene i fylket, har Fylkesmannen utarbeidet en 2-årig plan for implementering av ny Rammeplan. Planen tar sikte på at alle ansatte i barnehagene i fylket, skal bli kjent med rammeplanen og implementere denne i eget arbeid.

Vi har i 2017 gjennomført tilsyn med svært utsatte grupper. Tilsynene har omfattet sterkt funksjonshemmede barn som får sin opplæring i små grupper. Vi har i etterkant av disse tilsynene veiledet tungt på regelverket, både overfor de som har mottatt tilsynet, og andre kommuner. Vi er av den oppfatning at vi dette året har beveget kommunens oppfatning av at deres praksis ikke har vært god nok, og vi ser nå at endring skjer.

**Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)****Rapportere på**

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Landsgjennomsnittet for 2016 når det gjelder i hvilken grad barnehageeier og barnehagemyndighet var tilfreds med støtte og veiledning innenfor kompetansetiltak, var 3,7. Oversikten i "Spørsmål til barnehage-Norge i 2017" viser at skår for Vestfold i 2017 er 4.5.

Vi tror at dette uttrykker at Fylkesmannen jobber kontinuerlig med veiledning innenfor kompetansetiltak og at våre kommuner er godt fornøyde med støtte og veiledning de får gjennom våre faste arenaer som Barnehageforum, fagsamlinger, GLØD-møter og de igangsatte prosjekter. Resultatmålet er nådd.

**Skole:** Vi er blitt bedt om å svare opp om skoleeiers tilfredshet med Fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak ligger på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. "Spørsmål til Skole-Norge våren 2016". Rapporten gir ikke svar på dette på fylkesnivå, men på landsnivå. Det er heller ikke mulig å lese dette ut av de ulike tabellene i rapporten, da de er fordelt på innbyggertall. Vi vet ikke størrelsen på kommunene som har svart fra Vestfold. For Vestfold fylke sitt vedkommende er det totalt to kommuner, fylkeskommunen, 16 grunnskoler og en videregående skole som har svart på spørreundersøkelsen.

Tabell 8.6 viser imidlertid resultatene fra tre skoleeiere i Vestfold i 2017 og fire i 2016, som har gitt en samlet vurdering av virkemidlene (klagesaksbehandling, veileder og støtterollen innenfor kompetanseutviklingstiltak, veiledning og regelverk og tilsyn) hos Oppvekst- og opplæringsavdelingen hos Fylkesmannen. Her er tallet for Vestfold 4,4 for 2017, mot 3,9 i 2016, med andre ord en økning/bedring. Vi

kan ha grunn til å være fornøyd med en bedring fra året før, men som det også står i rapporten, fører det lave antallet skoleeiere til at det ikke er grunn til å tillegge denne forskjellen vesentlig vekt. Om tilfredsheten for Vestfold fylke ligger på samme nivå som for landsgjennomsnittet for 2016, kan vi imidlertid ikke svare på.

**Barnehageeiers og barnehagemyndighets tilfredshet med støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak**

Differanse resultatmål	Resultatmål	Grunnlagstall
0.8	3.7	4.5

**Skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak**

Resultatmål	Differanse resultatmål	Grunnlagstall
47.0 %	0.0 %	47.0 %

**3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap**

Vi har gjennomført veiledning, tilsyn og øvelser med kommunene. Kommunene fyller i store trekk lovpålagte oppgaver. Kommuneundersøkelsen 2017 bekrefter dette. Kommunene i Vestfold oppfyller sivilbeskyttelseslovens krav i større grad enn andre kommuner i landet, ref. kommuneundersøkelsen for 2017. Tidligere var kommunene i Vestfold blant de dårligste i landet. Vandringen fra bunn til topp faller sammen i tid med at de kommunene har vært gjennom krevende sammenslåingsprosesser. Det er vår erfaring at de nye kommunene setter høye mål for samfunnssikkerhet og beredskap, de bygger kompetanse og de avsetter ressurser til samfunnssikkerhet. For 2017 har vi fokusert på totalforsvaret og kommunenes oppgaver i totalforsvaret. Vi har initiert særlige aktiviteter for å kartlegge og styrke den grunnleggende evnen til samhandling når informasjonen er gradert etter sikkerhetsloven.

**Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene. (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)**

**Rapportere på**

Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene.

I 2017 ble antall kommuner i Vestfold redusert til 12. Fylkesmannen gjennomfører samordnet tilsyn med helseberedskapslovgivningen, sivilbeskyttelsesloven og statlige forventninger til beredskapstiltak i skoler og barnehager. Tilsynet gjennomføres som systemrevisjon. Vi gjennomførte tilsyn med Sandefjord, Sande og Larvik kommuner.

**Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt med ¼ av kommunene**

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Totalt antall kommuner i embete	Antall gjennomført tilsyn
25.00 %	0.00	25.00 %	12.00	3.00

**Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ (fra kapittel 3.1.1.3.1.2 i TB)**

**Rapportere på**

Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.

Fylkesmannen har i 2017 gjennomført øvelser for kommunal kriseledelse i Sandefjord, Larvik og Sande kommuner. Tema for øvelsen i 2017 var evakuering, gassutslipp, transportulykker og IKT-bortfall. I tillegg har vi gjennomført øvelse for kommunenes informasjonsansvarlige, tema var krisekommunikasjon. Alle øvelsene er gjennomført med bruk av simuleringverktøy for mediespill.

**Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.**

Fylkesmannen skal fylle ut antall øvelser gjennomført med kriseorganisasjonen i kommunene. Avvik fra resultatmålet skal kort begrunnes i kommentarfeltet.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall kommuner i embetet	Antall kommuner det er gjennomført øvelser med
25.00 %	0.00	25.00 %	12.00	3.00

**3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven**

Fylkesmannen har gjennomført opplæringstiltak og samarbeidsmøter som beskrevet nedenfor i rapporten. Videre bidrar vi til

kunnskapsformidling og kompetanseheving fortløpende gjennom dialog med tjenestene i behandling av klagesaker og tilsyn. Fylkesmannen vurderer at lovverket i hovedsak er godt kjent om implementert i tjenestene.

#### Alle NAV-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Alle NAV-kontor i fylket skal ha mottatt tilbud om opplæring.

Det er gjennomført to møter med alle kommuner/NAV-kontor i fylket knyttet til tema aktivitetsplikt. Vi har også hatt fokus på aktivitetsplikt i relasjon til KVP i tillegg til gjennomført storbynettverk for Telemark og Vestfold med samme tema.

Det er ellers gjennomført kurs i sosialtjenesteloven med fokus på vilkår (alle kommuner i Vestfold og Telemark), fagsamling og grunnkurs økonomisk rådgivning, fagsamling om integrering, barnefattigdom og oppfølging av lavinntektsfamilier i samarbeid med IMDi og deltatt i opplæring "Ny i NAV".

#### Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	12	12

#### 3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Alle kommuner har aktiviteter knyttet til forbedring av tjenestetilbudet. Det er stor aktivitet knyttet til alle ABC-tilbudene. Utviklingssenteret er svært aktiv på dette området og følger opp/organiserer alt innenfor ABC-arbeidet.

Flere kommuner har demensomsorg omtalt spesielt i sitt planarbeid.

Kommunene i Vestfold samarbeidet i 2016 og 2017 om en utredning av "demenslandsby-konseptet". Fylkesmannen har deltatt i referansegruppen.

Fylkesmannen har i 2017 deltatt på møter i nettverket for ledende helsesøstre. Kvalitet og kapasitet i helsesøstertjenesten har vært tema. I tillegg ble det arrangert fagdag knyttet til "Ny retningslinje for svangerskapsomsorgen, - hvordan avdekke vold (IS-2181)". for jordmødre, ledende helsesøstre og kommuneoverleger.

Spedbarnsmøring og nasjonal faglig retningslinje for helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjenesten og ungdomshelsestasjon har vært tema på nettverksmøter.

Alle vestfoldkommunene var godt representert med helsesøstre, leger, psykologer m.fl da det høsten 2017 ble arrangert fagdag om barns seksuelle utvikling.

#### Minst 70 % av kommunene (fra kapittel 3.1.3.1.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Minst 70 % av kommunene har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer på helse- og omsorgsfeltet, bl.a. kompetanse- og rekrutteringsplaner [1].

[1] Helsemyndighetene vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode.

Alle kommunene har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer, men med ulik detaljeringsgrad og perspektiv. Det varierer også hvorvidt de planlagte tiltakene framgår av en egen temaplan for helse- og omsorgstjenesten eller som en integrert del av kommuneplanen. Kommunesammenslåingsprosessene har innvirkning på hvor langt i planleggingen kommunene har kommet.

#### Andel av kommunene som har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer

Resultatmål	Differanse	Resultat
70	30	100

#### Flere kommuner enn i (fra kapittel 3.1.3.1.1.2 i TB)

**Rapportere på**

Flere kommuner enn i 2015 gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens [1].

[1] Antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud og antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud fremkommer av Helsedirektoratets oversikt over tildelt tilskudd. Oversikten oversendes fylkesmennene 3 ganger i året. I tillegg fremkommer antall kommuner som har dagaktivitetstilbud til personer med demens i Kostra-skjema 4 pkt. 4. Totalt antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud fremkommer av nasjonale kartlegginger av kommunenes tilrettelagte tjenestetilbud for personer med demens. Siste kartlegging var i 2014, og neste er i 2018.

I samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, arrangerte Fylkesmannen høsten 2017 en fagdag med tema "dagaktivitetstilbud for demente".

**Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens**

Resultat	Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud i 2015	Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud i 2016
0	10	10

**Flere personer med dem (fra kapittel 3.1.3.1.1.3 i TB)****Rapportere på**

Flere personer med demens får dagaktivitetstilbud sammenliknet med 2015 [1].

[1] Se referanse under fotnote 3.

I samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, arrangerte Fylkesmannen høsten 2017 en fagdag med tema "dagaktivitetstilbud for demente". Ca 80 % av kommunene deltok.

**Antall hjemmeboende personer med demens som får dagaktivitetstilbud**

Resultat	Antall personer som får dagaktivitetstilbud i 2015	Antall personer som får dagaktivitetstilbud i 2016
11	120	131

Tallene er knyttet til de dagsentrene som har fått tilskudd fra Helsedirektoratet

**Personell i helse- og (fra kapittel 3.1.3.1.1.4 i TB)****Rapportere på**

Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt formalkompetanse sammenliknet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra KOSTRA.

De tallene som etterspørres er ikke tilgjengelig i KOSTRA. Fylkesmannen i Vestfold har imidlertid gjennom alle år fått rapportert fullført utdanning og opplæring med utgangspunkt i vårt oppdrag om å følge med utviklingen i Kompetansløftet. Tallene i tabellen viser resultatene av kommunenes rapportering for 2015 og 2016.

**Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt formalkompetanse**

Resultat	Antall personell i 2015	Antall personell i 2016
49	275	324

**Flere kommuner har ansatt psykolog sammenliknet med 2015 . (fra kapittel 3.1.3.1.1.5 i TB)**

**Rapportere på**

Flere kommuner har ansatt psykolog sammenlignet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8 for 2015 og brukes til oppfølging av kommunene i 2017. IS 24/8 for 2016 brukes for å måle måloppnåelsen ved utgangen av året.

Pr. 31.12.17 var det kun 2 av Vestfolds daværende 12 kommuner som ikke mottok tilskudd til psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

**Antall kommuner som har ansatt psykolog**

Resultat	Antall kommuner i 2015	Antall kommuner i 2016
0	9	9

**Økt andel av pasienter (fra kapittel 3.1.3.1.2.1 i TB)****Rapportere på**

Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene sammenliknet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra IPLOS/SSB. Andelen beregnes ved å dele antall personer som får hab/rehab i kommunen på totalt antall personer med registrert behov for hab/rehab i kommunen.

Tallene er svært usikre. Det foreligger ikke systematisk registrering av behov for habilitering og rehabilitering. Etter Fylkesmannens mening vil det heller ikke være mulig å få en registrering av dette på en måte som vil kunne si noe valid om tjenesten.

Mange kommunesammenslåinger i Vestfold den siste tiden, øker feilmarginen.

I tråd med opptrappingsplanen for rehabilitering og habilitering, er et stort flertall av Vestfoldkommunene fra 2017 i gang med å forbedre eller igangsette et bedre planarbeid på området.

**Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene**

Resultat	Andel pasienter i 2015	Andel pasienter i 2016
0 %	1 %	1 %

*Disse tallene er basert på KOSTRA-rapportering. Ifølge resultater av Questback-undersøkelsen gjennomført av Helsedirektoratet, hadde Vestfold i alt 2061 brukere av kommunale rehabiliteringstjenester innenfor og utenfor institusjon i 2016. Dette er over landsgjennomsnittet for tjenester innenfor institusjon og under landsgjennomsnittet hva gjelder tjenester utenfor institusjon.*

**Flere kvalifiserte årsverk (fra kapittel 3.1.3.1.2.2 i TB)****Rapportere på**

Flere kvalifiserte årsverk enn i 2015 arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene [1].

[1] Tall hentes fra KOSTRA.

Tallene som etterspørres er ikke tilgjengelige hverken eller IPLOS. I Helsedirektoratets Questback-undersøkelse i 2017, er disse dataene heller ikke etterspurt.

Vi mener for øvrig at disse tallene heller ikke er et egnet mål på kvalitet i denne delen av tjenesten.

I vår oversikt knyttet til Kompetanseløftet (jf. pkt. 3.1.3.1.1.4), fremkommer det imidlertid at 6 personer i Vestfold har fullført videreutdanning i rehabilitering og/eller habilitering både i 2015 og 2016. Dette gjelder videreutdanning på ulike nivåer.



**Flere kvalifiserte årsverk arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene**

Resultat	Antall kvalifiserte årsverk i 2015	Antall kvalifiserte årsverk i 2016
0	6	6

Tabelloppsettet her gir et misvisende bilde av hva som foregår ute i tjenestene. Resultatet er ikke 0, men derimot 12 utdannet over 2 år.

**Minst ett innsatsområde (fra kapittel 3.1.3.1.2.3 i TB)****Rapportere på**

Minst ett innsatsområde er iverksatt i minst en relevant avdeling i 75 % av kommuner [1].

[1] Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode. Resultatet av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

Fylkesmannen har i arbeidet med opptrappingsplanen hatt kontakt med kommunene gjennom felles nettverk for koordinerende enheter, og i dialog med den enkelte kommune/søker i tilskuddsordningen. Vår vurdering av iverksatte innsatsområde er basert på denne kontakten.

**Innsatsområde iverksatt**

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
75 %	5 %	80 %

10 av 12 kommuner har søkt tilskudd og igangsatt arbeid med plan om habilitering og rehabilitering. Dette betyr at de også iverksetter nye tiltak

**3.1.1.6 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020**

Fylkesmannens arbeid med opptrappingsplanen for rusfeltet skjer gjennom tilskuddsforvaltning og ulike kompetansehevende tiltak. Fylkesmannen samarbeider med kommunene, spesialisthelsetjensten og regionale kompetansemiljøer i et fylkesforum for rus og psykisk helse.

**Minst 70 % av kommunene (fra kapittel 3.1.3.2.1.1 i TB)****Rapportere på**

Minst 70 % av kommunene sikrer brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helsefeltet [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8.

IS 24/8 viser at 92% av Vestfoldkommunene gir uttrykk for at de sikrer brukermedvirkning. 42 % har innhentet brukererfaring systematisk de siste 12 mnd. 83 % svarer at tjenestetilbudet i svært stor grad/stor grad er recovery-orientert.

**Brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helse**

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
70 %	22 %	92 %

**90 % av kommunene har kartlagt (fra kapittel 3.1.3.2.1.2 i TB)****Rapportere på**

90 % av kommunene har kartlagt rusmiddelsituasjonen i kommunen ved brukerplan eller annen kartlegging [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8.

Rapportering fra IS 24/8 viser at 100% av Vestfoldkommunene har kartlagt rusmiddelsituasjonen ved hjelp av BrukerPlan eller annen kartlegging i løpet av de siste 2 årene.

**Kartlagt rusmiddelsituasjonen**

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
90 %	10 %	100 %

**70 % av kommunene har (fra kapittel 3.1.3.2.1.3 i TB)**

**Rapportere på**

70 % av kommunene har sektorovergripende system for identifisering av personer med behov for tidlig intervensjon ved rusrelatert problematikk [1].

---

[1] Tall hentes fra IS 24/8

Rapportering i IS 24/8 viser at 33% av Vestfoldkommunen har svart at de har et system på tvers av tjenestene for identifisering av personer med behov for tidlig intervensjon ved rusrelatert problematikk

**Sektorovergripende system for identifisering av personer**

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
70 %	-37 %	33 %

**Flere kommuner har etablert (fra kapittel 3.1.3.2.1.4 i TB)**

**Rapportere på**

Flere kommuner har etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for mennesker med rus- og psykisk helseproblematikk enn i 2016 [1].

---

[1] Tall hentes fra rapportering på tilskuddsordning "Langvarige sammensatte" (765.60) og "Kommunalt rusarbeid" (765.62) sett i sammenheng med IS 24/8.

Innrapporterte tall i IS 24/8 viser at andelen kommuner som har svart at de har flerfaglige oppsøkende team har steget fra 36% i 2016 til 50% i 2017. Her må det tas høyde for at antall kommuner i Vestfold ble redusert fra 14 til 12 i 2017. Det er vanskelig å lese ut av kommunenes rapportering på tilskuddene «Langvarige sammensatte» og «Kommunalt rusarbeid» om flere kommuner har flerfaglige oppsøkende team i 2017 enn i 2016.

**Etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam**

Resultat	Antall kommuner i 2015	Antall kommuner i 2016
1	5	6

Rapporterte tall i 2016 og 2017. Fra IS 24/8.

**3.1.1.7 Styrket folkehelsearbeid**

Vestfold er programfylke fra 2017. Fylkesmannen vurderte og uttalte seg til kommunenes søknader om deltakelse i programmet.

Det er opprettet et Samarbeidsråd i regi av fylkeskommunen der avdelingsdirektør/fylkeslege deltar. Det har vært 3 møter i 2017. Det er i tillegg etablert et fagnettverk hvor fylkesmannens helse- og sosialavdeling inviteres og får tilsendt referat. Vi har deltatt på 4 møter, samt 2 seminarer i regi av fylkeskommunen og ett i regi av Helsedirektoratet.

Fylkesmannen fortsetter med deltagelse i nettverksmøter for "Trygge lokalsamfunn", deltagelse i nettverk for ledende helsesøstre og oppfølging av arbeidet med miljørettet helsevern. Sammen med Telemark, arrangerte vi i 2017 en konferanse hvor bl.a tilsyn med miljørettet helsevern var tema.

**Minst 75 % . (fra kapittel 3.1.3.3.1.1 i TB)**

**Rapportere på**

Minst 75 % [1].

[1] Helsedirektoratet vil ha dialog med fylkesmannen om kartleggingsmetode. Resultater av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

Det har vært gjennomført en Questback overfor kommunene hvor fem av tolv kommuner i Vestfold har avgitt svar. Der kommunene har svart at de har et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid, er dette lagt til grunn. For de syv kommunene som ikke har svart, har Fylkesmannen lagt til grunn sin kjennskap til kommunenes arbeid knyttet til kommuneplanprosesser og gjennom kontakt med folkehelsekoordinator, i nettverk o.l

**Systematisk og langsiktig folkehelsearbeid**

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
75 %	5 %	80 %

Tallene i tabellen er basert på tilbakemelding i Questback-undersøkelse samt supplerende informasjon om kommunene slik beskrevet ovenfor.

**Minst 80 % . (fra kapittel 3.1.3.3.2.1 i TB)****Rapportere på**

Minst 80 % [1].

[1] Som fotnote over.

Også dette temaet var en del av Questback-undersøkelsen. Det er som nevnt fem kommuner som har svart, hvorav tre har bekreftet at de har slike planer. Etter Fylkesmannens vurdering har ytterligere tre kommuner planer som omfatter temaet på en slik måte at vi anser at utjevning av sosiale helseforskjeller er vektlagt.

Tre av kommunene som er vurdert av Fylkesmannen er fra 2018 slått sammen med andre kommuner.

**Vektlagt utjevning av sosiale helseforskjeller**

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
80 %	-30 %	50 %

Resultatene baserer seg på tilbakemelding i questbackundersøkelse samt annen kommunekjennskap slik beskrevet ovenfor

**3.1.1.8 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester**

Økosystemene i fylket har vært utsatt for menneskelig påvirkning gjennom lang tid. Den største utfordringen for det biologiske mangfoldet er tap av leveområder. I Vestfold er det et voldsomt arealpress, spesielt i kystsonen. Dette fører til fragmentering og tap av leveområder for enkelte arter. En langsiktig og bærekraftig planlegging av fylkets arealbruk vil være avgjørende for å unngå framtidig tap av biologisk mangfold.

Fylket opplever en økt vekst i antall og utbredelse av fremmede arter og har intensivert arbeidet på dette feltet i 2017.

Om fylkets vannforekomster:

Ferskvannforekomster: De store vannforekomstene i Vestfold, så som Numedalslågen, Farris og Eikern har alle god økologisk tilstand. Alle disse er svært viktige kilder til drikkevannsforsyning, i omfang er Farris og Eikern de klart største og forsyner størstedelen av fylkets befolkning med drikkevann av god kvalitet. Numedalslågen forsyner tettsteder i Lardal med drikkevann, samt jordbruket i Lardal, Hedrum og Tjølling med vann til jordvanning.

De mindre vassdragene, samt lavlandsinnsjøene i fylket, har gjennomgående for stor næringssalttilførsel, slik at de ikke oppfyller vannforskriftens krav om god økologisk tilstand. De fleste er klassifisert til 'moderat' tilstand. Mange kystvassdrag har likevel stor betydning som sjørrettførende vassdrag, som positive landskapselementer og kilde til rekreasjon/naturopplevelse. Videre brukes enkelte til uttak av vann til jordvanning. Enkelte grunne innsjøer har 'dårlig' eller 'svært dårlig' økologisk tilstand med periodevis giftproduserende

blågrønnalger (cyanobakterier), noe som reduserer vannforekomstenes bruksverdi betydelig.

Kystvannforekomstene: Kystsonen i Vestfold har nasjonal betydning som rekreasjonsområde, og vannkvaliteten tilfredsstillende i hovedsak en slik bruk. Ved utløp av elver fra/i leirjordslandskap blir kystvannet i perioder med mye nedbør vesentlig påvirket av elvenes partikkeltransport, i en grad som reduserer rekreasjonskvaliteten.

Etter vannforskriftens definisjoner har enkelte kystvannforekomster 'moderat' økologisk tilstand, mens de mer eksponerte vannforekomstene har god økologisk tilstand. Med forbehold om partikkelpåvirkningen periodevis er den moderate økologiske tilstanden neppe særlig skadelig for rekreasjonsinteressene. Derimot er den sterke tilbakegangen i fiskearter som torsk og hvitting kilde til stor bekymring og nedsatt rekreasjonsverdi i kystsonen. I tillegg representerer den fremmede arten Stillehavsøsters en ny trussel som vi ennå ikke ser det fulle omfanget av, men som har potensiale til betydelig nedsatt biologisk mangfold og redusert rekreasjonsverdi. Nye undersøkelser i 2016 og -17 av miljøgifter i sedimenter og biota (blåskjell) vurdert i lys av någjeldende grenseverdier tyder på at noen flere kystvannforekomster enn tidligere vurdert ikke oppnår god kjemisk tilstand.

Fylkesmannen har vedtatt myndighetspålagt vannovervåking når tillatelser er gitt/endret. Per 31.12.2017 hadde ni av bedriftene som vi er myndighet for krav om overvåking i henhold til vannforskriften. I tillegg er alle avløpsanleggene innen vårt myndighetsområde tilknyttet overvåkingsprogram i regi av fagrådet Ytre Oslofjord.

#### **Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner. (fra kapittel 3.1.4.1.1.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner.

Vestfold fylke inngår i vannregion Vest-Viken. FMVE koordinerer overvåkingsprogrammer ferskvannforekomster i alle vannområder som berører fylket. Finansiering og dels praktisk gjennomføring løses i samarbeid med vannområdeutvalg, enkeltkommuner og vannverk. FMVE utfører selv en betydelig andel av feltarbeidet. Omfanget av overvåkingen er her nesten i tråd med Regionalt overvåkings-program, men bruken av representativ overvåking er ennå noe større en forutsatt i dette programmet. Undersøkelsene omfatter både biologiske og fysisk/kjemiske data. Alle resultatdataene blir fortløpende innlagt i databasen Vannmiljø. I kystvannforekomstene gjennomfører *Fagrådet for Ytre Oslofjord* myndighetspålagt overvåking pva. kystkommunene i Vestfold og nabofylker, mens en rekke industribedrifter gjennomfører myndighetspålagt overvåking med bistand fra respektive konsulentfirmaer. FMVE har i 2016 og -17 samarbeidet med Vannområdetutvalget i VO Horten-Larvik om miljø-giftundersøkelser i sedimenter og biota. Vannregionmyndighetene i hhv. Glomma og Vest-Viken samt berørte Fylkesmenn har i 2017 lagt til rette for bedre koordinering og ressursmessig samarbeid knyttet til overvåkingen i Ytre Oslofjord f.o.m. 2018.

#### **Økt bruk av påleggsmyndigheten (fra kapittel 3.1.4.1.2.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2016.

Påleggsmyndighet er ikke brukt i 2017 ettersom det ikke er noen aktuelle konsesjoner i Vestfold.

#### **Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag (fra kapittel 3.1.4.1.3.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag for tiltak i alle vedtatte vannforvaltningsplaner. Iversatt tiltak i henhold til forvaltningsplan på eget ansvarsområde eller har en begrunnelse dersom tiltak ikke iverksettes.

Vi har kontrollert samtlige tiltak i regionalt tiltaksprogram med feil, og etablert konsistens mellom tiltakstype, virkemiddel og ansvarlig myndighet i dataverktøyet Vann-nett. Hva gjelder egne oppdrag som forurensningsmyndighet følger vi opp larvikkittindustrien mhp. tiltak og overvåking, samt utslipp fra andre konsesjonsbelagte virksomheter inkl. kommunale avløpsanlegg.

#### **3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring**

I Vestfold har Fylkesmannen i 2017 ikke registrert vesentlige endringer i status for truede arter og naturtyper med tanke på forvaltningsmålet for disse. Mange av forekomstene er avhengig av en aktiv skjøtsel i kulturlandskap og verneområder. Gjennom

bestillingsdialogen har Fylkesmannen gjennomført skjøtselstiltak og andre prioriterte tiltak. Invaderende fremmede arter fremstår som en økende utfordring.

#### **Alle tiltak for truede arter (fra kapittel 3.1.4.2.1.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Alle tiltak for truede arter og naturtyper skal være i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

Vestfold fylke er et fylke med stor artsrikdom, men mange arter mangler faggrunnlag og handlingsplaner. Handlingsplaner relevante for fylket er fulgt opp, og tiltak som gjennomføres er i henhold til plan.

Tilskuddsordningen for trua arter og naturtyper har bidratt til økt bevissthet om artene og til å få gjennomført tiltak i tråd med handlingsplaner.

#### **3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner**

##### **Besøksenter våtmark llene**

Ca. 16 000 personer har benyttet senteret. Over 8200 personer har deltatt på naturveiledning i regi av senteret, igjen er nærmere 2500 av disse fra skole/ og barnehagesektoren. Senteret har utvidet sine lokaler og utstillinger og en naturveileder har tiltrådd i 50% stilling. Dette gir embetet en formidabel arena for formidling av nasjonal naturmangfold, klima- og miljøpolitikk. På grunn av sin beliggenhet tett ved Tønsberg sentrum har llene naturreservat og besøksenter våtmark stor betydning for publikums oppfatning av verneverdier i naturen generelt og i dette området spesielt. Dette fordi så mange mennesker oppsøker området hyppig og åpenbart trives med det de ser, opplever og erfarer.

##### **Verneområder**

19 skjøtels, informasjons- og tilretteleggingstiltak av til sammen nærmere 1,1 millioner er gjennomført etter søknad gjennom bestillingsdialogen. SNO har i tillegg til dette gjennomført en rekke tiltak på bestilling fra Fylkesmannen, tiltak uten behov for økonomisk bistand.

Vi er snart i mål med å publisere fylkets samtlige verneområder på våre nettsider med kort tekst, bilde fra området og relevante lenker til forskrifter og naturbase.

##### **Færder nasjonalpark:**

**Krafttak for kysttorsken.** 2017 var første året i et større samarbeidsprosjekt for å styrke den truede kysttorskstammen og flere andre fiskeslag som er i samme situasjon. Første fase av prosjektet handler om etablering av bevaringsområder for kysttorsk. Det er etablert prosesser rundt dette i begge nasjonalparkene. Etter vedtatt framdriftsplan tar vi sikte på at bevaringsområder skal være etablert i begge nasjonalparker i første halvår 2019.

**Frisk Oslofjord.** Det har lenge vært en kjent sak at vi har store kunnskapshuller når det gjelder miljøet under vann. I et bredt samarbeid mellom aktørene i Krafttak for kysttorsken, det norske Mareano nettverket og Kongsberggruppen ble 2017 bruk til å planlegge en større kartlegging under vann (økologisk grunnkart) i perioden 2018 – 21. En slik kartlegging vil kunne omfatte forekomst og tilstand i ulike naturtyper, marint avfall, geologiske formasjoner og kulturminner (eks. vrak). Foruten økologisk grunnkart omfatter planen et prosjekt om kystselens rolle i kystøkosystemet og tilsvarende for brisling. Det arbeides i disse dager med finansiering. Avklaringer på dette vil trolig komme mot slutten av mars.

**Restaurering av marine naturtyper.** Vi har deltatt i et forarbeid sammen med Miljødirektoratet om restaurering av marine naturtyper. Det er foreløpig ikke avklart hvordan dette kan komme til å påvirke arbeidet i Færder nasjonalpark.

##### **Skjøtsel**

2017 ble et hovedår med oppstart av skjøtsel i en rekke kulturbetingete naturtyper (forvaltningsplanen ble godkjent av M.dir. i februar 2017); hagemarker, slåttemark, strandenger og naturbeitemarker. Arbeidet med dette vil fortsette med full styrke i 2018, forutsatt finansiering. Det er et godt samarbeid mellom nasjonalparken, Utvalgte kulturlandskap, SNO, grunneiere, frivillige og ulike arbeidslag som er knyttet opp mot NAV finansiering. Forvaltningsplanen har som mål at 100 dekar gjengrodde hagemarker, slåttemark, strandenger og naturbeitemark skal restaureres i planperioden.

##### **Besøksstrategi**

Arbeidet med besøksstrategien ble startet opp i 2017 og målet er å ha ferdig et manus til 1. mars 2018. Vi har gjennomført 3 større

dialogmøter med reiselivet, frivillige organisasjoner og fagmiljøene knyttet til sårbare elementer. Erfaringen så langt understøtter det som allerede står i forvaltningsplanen om ferdsel, sårbarhet og besøksstrategier.

#### Informasjonstavler

I kystparker med skjærgård kommer de besøkende «fra alle kanter». God oppmerking og gode informasjonstavler er derfor svært viktig i denne type nasjonalparker. Vi har opplevd det som et stort problem med de forsinkelsene som er forårsaket av arbeidet med Miljødirektoratets merkevarestrategi. Vi viser i den forbindelse til møte mellom nasjonalparkstyrets leder og Olav Nord Varhaug. Vi håper på å få produsert mange informasjonstavler i 2018.

#### Infopunkt Østre Bolæren

Østre Bolæren er en mye besøkt øy nord i parken, med god infrastruktur. Det ligger inne i forvaltningsplanen at man har skal etablere et infopunkt. Planleggingen av dette startet opp i 2017 og vi håper på midler til å få på plass noe informasjon her i 2018.

#### Kulturminner

I 2017 ble det arbeidet med forvaltningsplaner for krigsfangeleiren på Mellom Bolæren og fyrruiner på Store Færder.

#### Samarbeid med besøkssenteret

Samarbeidet med besøkssenteret, SNO, Oslofjordens friluftsråd og Skjærgårdstjenesten fungerer nå svært godt. Vi har regelmessige onsdagsmøter for utveksling av informasjon og utvikling av driften både ved senteret og i nasjonalparken. I 2017 ble det satt i gang en utredning om driften av besøkssenteret og samarbeidet mellom nasjonalparken og besøkssenteret. Resultatet av dette vil foreligge i løpet av våren 2018.

#### Samarbeid med andre nasjonalparker

Ytre Hvaler og Færder har nå fått et tett og godt samarbeid, med utveksling av erfaringer i forvaltningen og ikke minst gjennom prosjektet Krafttak for kysttorsken. I 2017 hadde vi en todagers samling i Færder for Færder, Ytre Hvaler og Kosterhavet. I 2018 vil en tilsvarende samling bli arrangert av Kosterhavet.

#### Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016. (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016.

I 2017 ble det via frivillig skogvern vedtatt to nye verneområder i Vestfold, samt to utvidelser av eksisterende naturreservat. Områdene er følgende:

- Storås og Spirås naturreservat, Sandefjord kommune
- Fjærevardåsen naturreservat, Larvik kommune
- Brånakollane naturreservat (utvidelse), Larvik kommune
- Presteseter naturreservat (utvidelse), Holmestrand kommune

Presteseter naturreservat er nå det nest største naturreservatet i Vestfold. Vi har prioritert arbeidet med frivillig skogvern og øker arbeidskapasiteten i 2018. Det vil forhåpentligvis gi en gevinst i antall områder, forutsatt at kapasiteten styrkes tilsvarende hos Viken Skog. Vi har i dag et godt samarbeid med Viken Skog, noe som har resultert i stadig flere tilbud enn tidligere år. Vi holder årlige møter med Viken Skog med bl.a. en gjennomgang av områder som ligger inne til behandling, samt områder med høy naturverdi, der Viken Skog kan etterspørre interesse hos grunneier, for å utrede muligheter for frivillig vern. Det er ikke mangel på verneverdige områder som setter begrensning i antall prosesserte verneområder per år, men begrensning i kapasitet til å etterspørre grunneiere og få frem tilbud, samt behandle tilbudene.

#### 3.1.1.11 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø

Vi har som forurensningsmyndighet behandlet 27 konsesjonssaker etter forurensningsloven, hvorav 21 til ny virksomhet. Det ble utført 46 tilsyn med virksomheter som vi er delegert myndighet for, i tillegg ble det utført én revisjon. Pålegg om undersøkelse i henhold til Forurensningsloven § 51 ble gitt til 4 virksomheter.

Det har i 2017 kommet inn 9 klager på Fylkesmannens vedtak etter forurensningsloven. Forberedelse av klagesaker for oversendelse har

krevd betydelige ressurser.

Vi behandler mange søknader knyttet til tiltak i sjø. I 2017 gav vi tillatelse til Kystverket til utbedring av farleden ved fylkesgrensa i Grenlandsfjorden (sprengning og dumping), og Horten kommune fikk tillatelse til mudring for å sikre adkomst til nasjonalt anlegg for sjøredningsskole. I tillegg behandles en rekke sjøsaker med private tiltakseiere.

Sande og Re kommuner har i 2017 begge fått tillatelse til det kommunale ledningsnettet tilknyttet avløpsanleggene. Greve biogassanlegg har fått fornyet tillatelse til produksjon av biogass og biogjødsel. Anlegget er under stadig utvidelse, og medfører gjentakende endringer i tillatelsen. I tillatelsen til Kopstad deponi, som er fylkets første deponi for inert avfall, var særlig problemstillinger knyttet til naturreservatet nedstrøms sentrale.

Av ikke-gebyrbelagte aktiviteter har vi i 2017 brukt betydelige ressurser blant annet på å følge opp oppryddingsprosjekter i sjø. Spesielt kan nevnes tett oppfølging av oppryddingen i Sandefjordsfjorden, som har pågått i hele 2017, og ferdigstilles i april 2018. I Horten er vi observatør i prosjektgruppa, og veileder forberedelsene til søknad om tiltak. I tillegg bruker vi mye tid på oppfølging av innkommende naboklager og veiledning av kommuner i forurensningssaker.

Fylkesmannen har bidratt til tiltakskort mot akutt forurensning i Sandefjord og Larvik. Arbeidet gjøres i samarbeid med det Interkommunale Utvalget mot Akutt forurensning (IUA).

Utilstrekkelig saksbehandlervkapasitet på forurensningsområdet tidlig i året har bidratt til forsinkelse på enkelte saker, men ved årets slutt var kapasiteten igjen tilfredsstillende.

Revac-saken har vært krevende, men vi fikk som kjent fullt medhold i rettssystemet. Vi er godt fornøyd med samarbeidet med Økokrim.

#### **Pukkverk, skipsverft, galvanoidindustri (fra kapittel 3.1.4.4.1.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Pukkverk, skipsverft, galvanoidindustri, forbrenningsanlegg og fiskeforedling driver i tråd med kravene i forurensningsforskriften.

Som forurensningsmyndighet følger vi opp forskriftsregulerte, såvel som konsesjonsbelagte, virksomheter. Det ble i 2017 utført tilsyn på fire pukkverk i fylket. Tilsynene avdekket avvik i alle tilfellene, og bekreftet behovet for kontrollvirksomhet.

Det ene skipsverftet som finnes i Vestfold har liten aktivitet, og kommer til å legge frem måleprogram i henhold til § 29-9 når aktiviteten har hatt et stort nok omfang til å vurdere hensiktsmessige parametere.

To av de seks bedriftene som driver kjemisk/elektrolytisk overflatebehandling er omfattet av industriutslippsdirektivet (IED). Søknader fra disse foreligger foreløpig ikke. Fire anlegg reguleres av forurensningsforskriften kapittel 28.

Forbrenningsanlegg følges opp gjennom egenrapporteringer og meldinger som kommer inn.

#### **Prioriterte skipsverft**

Navn på prioriterte skipsverft	Undersøkelser	Behov for tiltak	Tiltaksplan land	Tiltak land	Tiltaksplan sjø	Tiltak sjø
Framnes	Varsel, Pålegg	Sjø			Varsel, Pålegg	Varsel, Pålegg
Kaldnes Vest (tidl Heerema)	Varsel, Pålegg	Sjø	Varsel, Pålegg			
Horten Industripark	Varsel, Pålegg	Land, Sjø			Varsel, Pålegg	
Kaldnes	Varsel, Pålegg	Land, Sjø	Varsel, Pålegg	Varsel, Pålegg		
Mågerø	Varsel, Pålegg	Land, Sjø	Varsel, Pålegg			

1 Inngår i tiltaksplan for Sandefjordsfjorden; opprydding i forurenset sjøbunn pågår. Planlagt ferdigstilt i løpet av året. 2 I forbindelse med pålegg om tiltaksplan på land ble det konkludert med at det ikke er behov for tiltak på land. Opprydding i sjø ses i sammenheng med lokaliteten "Kaldnes". 3 Tidligere pålagte risikovurderinger (2008 og 2011) viste at det ikke er behov for tiltak på land for deler av området, men hele området er ikke avklart. Tiltaksplan for opprydding i sjø er laget ifm. prosjektet "Ren Indre havn". 4 Opprydding på land ifm utbygging av området (m/kommunen el. FM som myndighet). En stor del av verftet er utbygget/ryddet opp og sluttrapporter mottatt. Komplisert gjenstående grunnforurensningssit., mange delområder.FM har vurdert forurensningssit. inngående samt avholdt møte med grunneier og konsulent. Tiltaksplan for opprydding på noen delområder må pålegges.

#### **3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene**

Embetet opprettholder sin ambisjon om å bidra til å forebygge økonomisk ubalanse, heller enn å måtte reparere i etterkant. Vår største bekymring i så måte har vært Re kommune. Kommunen har høy lånegjeld og kom dårlig ut av endringene i inntektssystemet. Det er positivt at kommunen har tatt konsekvensen av dette – og spesielt endringene i inntektssystemet – og kommunen blir fra 1.1.2020 slått

sammen med Tønsberg kommune. Kommunen hadde positive driftsresultater i 2015 og 2016, da skatteinntektene ble høyere enn budsjettert, men budsjetterer med negative driftsresultat fram til sammenslåingen med Tønsberg.

Til tross for gjennomgående lave inntekter hos Vestfold-kommunene var det, etter regnskapet i 2016, ingen kommuner i Vestfold som dro med seg regnskapsmessig merforbruk. Bedre skatteinngang enn antatt, og engangsoverføringer i forbindelse med kommunereformen, bidro til de gode regnskapsresultatene. Likevel – om vi trekker fra engangsoverføringene og legger til grunn at skatteinngangen hadde blitt som budsjettert og utgiftene som regnskapsført, ville fortsatt ingen kommuner i fylket hatt merforbruk i regnskapet. Tre kommuner ville hatt negative driftsresultater i 2016. Alle tre kommunene er slått sammen med andre kommuner per 1.1.2018.

Hovedbildet er derfor at kommunene styrer driftsøkonomien nøkternt. Det er også helt avgjørende for flere av kommunene, spesielt de med lavest inntekter. Kommunene kan ikke forvente ekstraintekter på lik linje med 2015 og 2016 i kommende år.

Vi legger derfor fortsatt vekt på behovet for langsiktig robust økonomistyring, balanse og formuesbevaring i vår dialog med kommunene. I så måte er gjeldsutviklingen en bekymring i noen av kommunene. Embetet har derfor startet et arbeid, i samarbeid med kommunene, for å få belyse i hvilken grad lånegjelden i kommunene er bærekraftig.

#### Antallet kommuner i ROBEK (fra kapittel 3.1.5.1.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2017 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2016.

Det var en Vestfold-kommune i Robek ved inngangen til 2017. Det har ikke vært noen inn- eller utmeldinger i løpet av året.

Svelvik kommune har vært i Robek siden 2010. I følge kommunens forpliktende plan for inndekning av underskudd, skal kommunen kunne meldes ut av Robek etter behandling av regnskapet for 2018. Etter regnskapet for 2016 og siste prognose for 2017 ligger kommunen godt an til å dekke inn resterende underskudd i 2018.

#### Antall kommuner i ROBEK

Kommuner per desember 2016	Kommuner per desember 2017	Avvik
1	1	0

#### Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016. (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)

##### Rapportere på

Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016.

Fylkesmannen har tidligere lagt til rette for intensiv opplæring i Kostra i kommunene. Den kommunale kompetansen knyttet til utfylling av skjema og innsending av data fungerer i hovedtrekk godt, selv om det fortsatt forekommer feil. I 2017 hadde vi, som tidligere år, en gjennomgang av nøkkeltall, både før og etter foreløpig publisering, for å identifisere vesentlige feil og mangler.

Eiendomsforvaltning har vært fokusområde i 2016 og 2017, og vi har hatt tett dialog med flere av kommunene for å rette opp i feilrapporteringer. Dette arbeidet har bidratt til økt kvalitet på rapporteringen.

#### Kvalitet i KOSTRA-data

Feil per juni 2016	Feil per juni 2017	Avvik
5	2	-3

#### 3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket

Arbeidet utføres i tråd med vårt regionale program vedtatt av partnerskapet. Overordnede mål ligger fast, men partnerskapet har pekt på behovet for å stimulere matkorn, frukt og grøntproduksjoner som særlig viktig og unngå å stimulere sterkt til nyetablering av grovforproduksjoner i de beste komorådene. Vestfold har i to tre-årsperioder deltatt sammen med Oslo-regionen på IGW i Berlin. Nå arbeider vi med å dra nytte av dette hjemme ved å få til sterkere koblinger mellom landbruk, lokal mat, reiselivsbransjen og offentlige innkjøp.

#### Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt (fra kapittel 3.1.6.1.1.1 i TB)



**Rapportere på**

Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.

Regionalt bygdeutviklingsprogram er utarbeidet og fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.

Utrednings- og tilretteleggingsmidler (UT-midler hos Fylkesmannen). Bevilgningen var i 2017 på kr 1 450 000, en nedgang fra tidligere år. Med inndratte midler hadde vi totalt kr 1 904 039 til disposisjon i 2017. Det ble innvilget 19 søknader for til sammen kr 1 903 360. Regionalt næringsprogram for Vestfold 2012-2015 (RNP) har ligget til grunn for innvilgede søknader. Økt volumproduksjon er hovedmålet i programmet og har derfor fått mest midler. Fordelingen på RNP's satsningsområder har i kroner fordelt seg slik:

kr 1 283 360 Volumproduksjon

kr 300 000 Skog og trebruk

kr 85 000 Landbruksbaserte opplevelser og reiseliv

kr 100 000 Kompetanse

kr 135 000 Omdømmebygging

Totalt forbruk på kr 1 903 360,-

Investerings- og bedriftsutviklingsmidlene forvaltes av Innovasjon Norge Buskerud og Vestfold (IN). I Vestfold ble det gitt tilskudd med i alt 16,4 millioner kroner i 42 saker. IN melder om stor interesse for investering og utvikling og jamt stor pågang av søknader. Dette skyldes opplagt det lave rentenivået vi har, god markedstilpasning stort sett og lønnsomhet i næringen, og noen år med gode avlinger. Regionale signaler fra partnerskapet peker på behovet for styrke å fylkets regionale fortrinn ved å sikre en effektiv arealbruk til planteproduksjon som grønnsaker, frukt, bær, potet og matkorn. 40 % av IBU-midlene gikk til husdyrproduksjon, 60 % til planteproduksjon og andre prosjekter. Det gis generell høy prioritering og utmåling til unge søkere.

**Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)****Rapportere på**

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst.

Plantetallet i Vestfold har de to siste årene ligget på 1,2 mill med avvirkning ca 400 000 m<sup>3</sup>. Plantetallet pr da er relativt stabilt så økningen ligger i at flere hogstflater forynges kort tid etter avvirkning. Et samarbeidsprosjekt mellom Viken Skog SA, kommunene og Fylkesmannen har gitt gode langsiktige resultater: Det er utviklet rutiner for innhenting av planteoppdrag samtidig med hogstavtaler, plantebestilling og logistikk for salg og planteoppdrag er organisert, og det er utviklet digitale rutiner for å få opp årlige oversikter over forventete ungskogpleieoppdrag som er kartfestet med informasjon om skogeier.

10% av foryngelsesarealet går over i andre formål. Men etterslep av produksjonsarealer som ikke plantes eller naturlig forynges er nå betydelig mindre enn gjennomsnittet for de siste 10 årene. Svakheten ligger i å fullføre etablering av plantefelt med suppleringsplanting og rydding. Mye foryngelse går tapt de første 3 årene etter planting. Det er en kostnad som veilederapparatet må informere om.

Tilskudd til tettere planting brukt til suppleringsplanting er et godt virkemiddel. På de gode bonitetene må mekanisk etterarbeide som grasskjæring styrkes.

**Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging. (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)****Rapportere på**

Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging.

Hovedplanen ble rullert i 2015. Det var i 2017 ingen pågående skogbruksplanleggingsprosjekter i Vestfold.

De kommunene som ifølge hovedplanen står nærmest for tur til nye prosjekter er involvert i kommunesammenslåinger. I samråd med kommunene har Fylkesmannen kommet frem til at vi venter med å

sette i gang nye prosjekter til nye kommuner er på plass. Nye prosjekter vil avvike fra forrige omdrev med tanke på planområder, da de vil være tilpasset nye kommunegrenser. Det vil være aktuelt å starte første prosjekt i 2020, med mulig forprosjekt i 2019.

### 3.1.1.14 Bærekraftig landbruk

Vi vurderer avrenning av jord og næringsstoffer til vassdrag og kyst som den største miljøutfordringen for jordbruket i fylket fordi vassdragene har stor andel jordbruksarealer med intensiv drift i nedbørsfeltet. Det er særlig avrenningen av fosfor som skaper problemer. Det viktigste tiltaket mot avrenning av jord og fosfor er å utsette jordarbeidingen til våren. De mest erosjonsutsatte arealene som betyr mye og disse blir prioritert med høye tilskuddssatser.

Utbedring av hydrotekniske tiltak (gamle rørgater med for liten kapasitet og punkterosjon) har lokalt stor effekt og blir derfor prioritert i kommunenes tildeling av SMIL-midler.

Det aktive jordbruket i Vestfold har store klimautslipp. Det gjøres imidlertid effektive tiltak for å redusere utslippene. Vel 60.000 tonn husdyrgjødsel ble i 2017 brukt til biogassproduksjon sammen med matavfall hos Greve Biogass i Tønsberg. Det gir et betydelig kutt i klimautslipp ved at produsert biogass erstatter fossilt drivstoff og bioresten erstatter kunstgjødsel og øker det organiske innholdet i jorda. Utslippene reduseres ytterligere ved at Greve Biogass stiller krav om tildekning av biorestlagrene. Det meste av bioresten spres miljøvennlig ved stripespredning og tilførselsslanger. Dette miljøvennlige spredestyrer reduserer også utslipp av klimagasser til luft og reduserer jordpakking og dermed lystgasstap. Arealet med RMP-tilskudd til miljøvennlig spredning har økt betydelig i flere år.

Drenering av dårlig drenert jord reduserer lystgasstapet, reduserer avrenningen av jord og næringsstoffer og øker avlingene. Det har vært stor grøfteaktivitet i fylket etter at grøfte-tilskuddet ble gjeninnført i 2013.

#### Økt planting med tilskudd (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2015.

Tilskudd til tettere planting er gitt til 11 991 planter i nyplanting, og 51 232 planter i supplering. Det er liten interesse for å plante tettere enn forskriftens krav fordi dette medfører ekstra rydde- /tynningskostnader og mindre stormsterke bestand. De flatene som er plantet tett er i hovedsak formål juletreuttak. Tilskuddet brukt til supplering er et godt virkemiddel for å erstatte planter etter store snutebilleangrep, og vil nok bli mer etterspurt etter hvert som det blir innarbeidet.

#### Tiltak i regionalt miljøprogram (fra kapittel 3.1.6.2.2.1 i TB)

##### Rapportere på

Tiltak i regionalt miljøprogram er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

Vi vurderer avrenning av jord og næringsstoffer til vassdrag og kyst som den største miljøutfordringen for jordbruket i fylket. I Vestfold har vassdragene stor andel jordbruksarealer med intensiv drift i nedbørsfeltet. Det er særlig avrenningen av fosfor som skaper problemer i de mange mindre og større vannene og innsjøene. Det viktigste tiltaket mot avrenning av jord og fosfor er å utsette jordarbeidingen til våren. Det er særlig de mest erosjonsutsatte arealene som betyr mye og disse blir prioritert med høye tilskuddssatser.

Vi venter på nye og riktigere erosjonsrisikokart for å kunne målrette tilskuddsmidlene enda bedre. NIBIO har presentert foreløpige erosjonsrisikokart som viser at erosjonsrisikoen er høyere enn tidligere beregnet i Vestfold. Det skyldes først og fremst mer nedbør og mer nedbørintensive perioder enn klimadataene som ble brukt i tidligere modell (da ble det brukt samme klimadata for hele Østlandet). Vestfold skiller seg ut fra de andre østlandsfylkene. Jordbruksarealene i Hedmark og Oppland får en lavere erosjonsrisiko enn tidligere. Fylkesfordelingen av RMP-midler bør ta hensyn til dette i 2018 (utbetaling 2019). Hvis ikke må tilskuddssatsene settes kraftig ned i Vestfold i neste søknadsomgang og det vil være svært uheldig.

Utbedring av hydrotekniske tiltak (gamle rørgater med for liten kapasitet og punkterosjon) kan lokalt ha stor effekt og blir derfor prioritert i kommunenes tildeling av SMIL-midler. Ekstra tildeling av midler til hydrotekniske tiltak i 2017 og 2018 er en god prioritering fra myndighetene. Hele tildelingen ble brukt i 2017.

Klimautslipp fra jordbruket er en annen stor miljøutfordring i fylket. Mer om miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel og de andre klimatiltakene i jordbruket lenger ut i rapporten.

Vestfold er et tett befolket område med mange småbyer og tettsteder nært til intensiv drevet jordbruksarealer og skog. Vestfold har også en skjærgård med gode beiteressurser på øyene. Jordbrukets kulturlandskap er viktig for folks trivsel og friluftsliv. RMP-tilskudd og SMIL-midler brukes målrettet for å fremme jordbrukets kulturlandskap, særlig gjennom beiting, og tilrettelegging for ferdsel.

Vestfolds Utvalgte kulturlandskap "Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme" har 15 000 dekar "landareal". Tilskuddordningen styrker grunnlaget for gårdsdrift på tre av øyene, og bidrar til skjøtsel på mange av de andre øyene. Gamle gjengrodd kulturmarker er åpnet opp igjen, verdifull natur og kulturminner ivaretatt og det tilrettelegges for ferdsel. Den ekstraordinært høye tilskuddsrammen som ble mottatt for 2017 er brukt i sin helhet.

Det er uheldig at det ikke er maskinelle kontroller av RMP-tilskudd mot søknad om produksjonstilskudd i 2017. Den manuelle kontrollen har vært svært ressurskrevende for kommunene. Manglende maskinell kontroll har sannsynligvis medført flere feil i tilskuddsutbetalinger. Mer om dette i kapittel 3.1.

### 3.1.1.15 Andre oppdrag

## 3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

### 3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Fylkesmannen vurderer at måloppnåelsen er god. Gjennomførte aktiviteter er beskrevet nedenfor. Videre foretas årlige kommunebesøk til de kommunene som har pågående prosjekter.

#### Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale arbeidet i etablerte fora og læringsarenaer, og ha gjennomført minimum to kompetansehevede tiltak for kommunene i fylket om boligsosialt arbeid.

Gjennomført fagsamling hvor blant annet erfaringer fra prosjekt "individuell boligplan" ble presentert i tillegg til informasjon om alle relevante tilskuddsordninger fra sentrale direktorater og Fylkesmannen.

I samarbeid med Husbanken har Fylkesmannen i Buskerud og Vestfold arrangert fagdag om boligsosialt arbeid for kommunene i de to fylkene. Det var ca. 80 deltakere, med representanter fra både førstelinjen og ledernivå i kommunene.

I forbindelse med behandling av søknader om tilskudd til boligsosialt arbeid har vi hatt møter med kommunene. Møtene har gitt oss anledning til å kunne presentere målene med strategien Bolig for velferd.

Informasjon om digital veiviser Bolig for velferd ligger på Fylkesmannens hjemmeside med lenke til veiviseren.

#### Fylkesmannens bidrag til at det boligsosiale arbeidet i kommunene er kunnskapsbasert

Resultatmål	Differanse	Grunnlagstall 1
2	0	2

### 3.1.2.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket

Vi har i 2017 hatt fokus på å legge grunnlaget for å utvikle totalforsvaret. Sentrale tiltak har vært å styrke evnen til samhandling når informasjon er gradert etter sikkerhetsloven. Embetet har kartlagt status for fylkesberedskapsrådets medlemmer, resultatet er formidlet til KMD/JD/DSB pr gradert post. I tillegg er det satt i gang utvikling av regionale planer for effektivisering av tiltak etter Sivilt Beredskapssystem (SBS).

#### Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser (fra kapittel 3.2.1.2.1 i TB)

##### Rapportere på

Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser av regional betydning, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter hendelsen.

Vi har utarbeidet en mal for enhetlig evaluering i fylket og har rutine for å evaluere slik det fremgår av fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks. I 2017 er det kun en hendelse som har medført behov for samordnet evaluering.

Vi har rutine for å evaluere hendelser som faller inn under krav til evaluering etter fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks. De senere år er det kommet inn krav til evaluering fra hendelser og øvelser til ulike etater og virksomheter med ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Vi anbefaler at de ulike etater og sektorer i større grad gis i oppdrag å samarbeide regionalt og lokalt slik at hendelser og øvelser i større grad kan gi læring. Det vil styrke læringen om det foreligger entydige beskrivelser av krav og mål for evaluering. Eksempelvis krav om evaluering, beskrivelse og forventning til samarbeid med andre myndigheters oppgave om evaluering lokalt og regionalt. Ikke minst er det behov for å beskrive hvilken informasjon etater kan eller bør gjøre tilgjengelig der andre myndigheter leder eller initierer en evaluering.

Forskrift om brannforebygging har fått inn krav om at kommunene skal evaluere det forebyggende arbeidet ved hendelser som har hatt eller kunne fått alvorlige konsekvenser for liv helse, miljø mv. Forskrift om kommunal beredskapsplikt gir kommunene plikt til å evaluere krisehåndteringen etter øvelser og uønskede hendelser. Vår samfunnssikkerhetsinstruks gir pålegg om å ta initiativ til, og følge opp, evaluering av hendelser og øvelser lokalt og regionalt.

Med utgangspunkt i de ulike myndighetskrav og forventninger til evaluering bør det etter vår vurdering også være formuleringer i den nasjonale veileder for redningstjenesten. Organisasjonsplan for redningstjenesten har etter vår kunnskap ingen beskrivelse eller krav til evaluering av hendelser og øvelser. En hendelse vil i de fleste hendelser berøre redningstjenesten i større eller mindre grad. Det er for oss uklart hvilke forventninger og krav som stilles til evaluering av redningstjeneste regionalt.

I Vestfold er det de senere år gjennomført evaluering av en rekke større hendelser eller hendelser med et stort skadepotensiale. Eksempel på hendelser er funn av hvit-pulver ved Postterminalen i Stokke i juni 2015, bombefunn på Vallø i 2016 og flere naturhendelser. De aktuelle hendelsene er eksempler på hendelser som helt eller delvis kan defineres som redningstjeneste.

Å gjennomføre en evaluering kan i seg selv være en ressurskrevende oppgave, justert for ambisjon. Det krever ressurser å utarbeide tidslinjer for hendelser, avdekke og analysere beslutninger, formulere læringspunkter med mer. Ikke minst er det ressurskrevende å følge opp tidligere evalueringer fra hendelser og øvelser. Det er vår erfaring at oppfølging i seg selv kan bli en byråkratiserende oppgave, ettersom antall hendelser og øvelser over tid kumuleres. Oversikt over status på anbefaling bakover i tid krever ressurser, særlig der det er andre etater eller virksomheter som sitter med et ansvar. Anbefalingene i en evaluering vil gjerne ha teknologiske, økonomiske eller organisatoriske anbefalinger som ikke lar seg endre på kort tid – i flere tilfeller er de ikke løsbare.

Det er vår at det kan oppstå friksjon når eksempelvis vi initierer evaluering av hendelser som primært er håndtert som redningstjeneste eller håndtert i medhold av lov for den enkelte etat. Målet må uansett være å styrke evnen til å avdekke svakheter med et minimum av ressursbehov totalt. Samarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt om evaluering av hendelser og øvelser vil styrke samfunnets læringsevne

#### **Fylkesmannen skal evaluere eller (fra kapittel 3.2.1.2.1.2 i TB)**

##### **Rapportere på**

Fylkesmannen skal evaluere eller delta i evalueringen av alle regionale øvelser hvor fylkesmannen har deltatt og fylkesmannens embetsøvelser, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter øvelsen.

Vi har øvet eget embete med deltakelse fra fylkesberedskapsrådet i april 2017, I tillegg ble det gjennomført øvelse for fylkesberedskapsrådet i Vestfold i november 2017. Evaluering er sendt DSB.

#### **3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring**

Det er utviklet kontaktformer mellom fylkesmannen, kommunene, kontrollutvalgene/sekretariatene og kommunerevisjonene for å sikre god informasjonsflyt og læring. Det handler både om å involvere / informere kommunene tidlig om planlagte tilsyn, slik at de allerede i forkant kan forberede seg og eventuelt korrigere / forbedre i forkant, og om kollektiv bearbeiding av tilsynserfaringer i etterkant, slik at også kommuner som ikke har hatt tilsyn kan delta for å lære.

Statens helsetilsyn har klare føringer på at brukererfaringer og brukerinvolvering skal få en større plass i planlagte tilsyn. Det er flere pågående prosjekter som ser på dette.

Det er fortsatt ønskelig med bedre samordning mellom fylkesmannens tilsyn og den kommunale egenkontrollen, ikke minst Kontrollutvalgenes forvaltningsrevisjoner. Dette gjelder også internerrevisjoner i spesialisthelsetjenesten.

Det kan også i år nevnes at flere Vestfold-kommuner mener at staten burde være mer mer tilbakeholden med tilsyn i tider med mange

kommuneammenslåinger. Tilsyn krever administrativ og faglig kapasitet, i store deler av kommuneorganisasjonen. På den annen side kan det anføres at nettopp i slike situasjoner, kan rettssikkerheten bli utfordret.

#### **Alle tilsyn på Helsetilsynets områder (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Fylkesmannen avsluttet i alt 11 tilsynssaker på barnevernområdet i 2017. Det ble funnet lovbrudd ved 4 av tilsynene.

Fylkesmannen gjennomførte i 2017 tilsyn med Bufetat region Sør. Tilsynet ble gjennomført i samarbeid med Fylkesmannen i Aust og Vest-Agder, Telemark og Buskerud. Fylkesmannen i Buskerud hadde koordineringsansvaret. Vi undersøkte om Bufetat sørger for at bistandsplikten blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav når barneverntjenester anmoder om plass i beredskapshjem eller institusjon til barn i akutt situasjoner, plass i institusjon når barn trenger hjelpe- eller omsorgstiltak og plass i institusjon for barn med alvorlige atferdsvansker.

Det er utferdiget en foreløpig rapport. Endelig rapport er under utarbeidelse.

Fylkesmannen gjennomførte til sammen 20 tilsyn, inklusive egenrapporteringer, med kommunale helse- og omsorgstjenester (vektet 10,9 tilsyn). Det ble påvist avvik/lovbrudd ved 5 tilsyn. To av disse ble lukket/rettet innen utgangen av 2017, mens tre tilsyn gjenstår til oppfølging i 2018.

Det ble gjennomført tre tilsyn med sosialtjenestene i NAV, og det ble påpekt lovbrudd/avvik i et av disse. Tilsynet er ikke avsluttet og følges opp videre i 2018.

Videre er det gjennomført 11 tilsyn, inklusive regionale tilsyn og oppfølgingstilsyn, med spesialisthelsetjenesten (vektet 8,5 tilsyn). I de regionale tilsynet med spesialisthelsetjenesten (sepsistilsynet) ble siste oppfølgingstilsyn (P3) gjennomført i 2017. Det er påpekt lovbrudd/avvik som ikke er lukket/rettet og som følges opp i 2018.

#### **3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer**

Fylkesmannen har en klimakoordinator som skal jobbe for at klimahensyn ivaretas i alle fagavdelinger internt i embetet, samt utad mot kommunene for at de integrerer hensynet i sine sektorer og jobber tverrfaglig med tema.

Videre fasiliterer Fylkesmannen Vestfold Klima- og energiforum.

#### **Hatt dialog med alle kommuner i fylket (fra kapittel 3.2.1.4.1.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Hatt dialog med alle kommuner i fylket og formidlet forventninger til klima- og energiplanleggingen.

Vi følger kommunenes klima- og energiplanlegging i flere faser. Både gjennom informasjon og veiledning i forkant av planarbeidet, men også gjennom deltakelse i møter osv underveis i prosessen. Fylkesmannen uttaler seg til alle planene som sendes på høring, og vi gir konkrete tilbakemeldinger med faglige råd for å styrke planens gjennomføringskraft.

I de enkeltsaker etter plan- og bygningsloven hvor det er relevant, oppfordres kommunene til å velge energieffektive løsninger. For 2018 blir det viktig å oppfordre kommunene i større grad til å vurdere hvert tiltaks effekt på klimagassutslipp og beskrive dette tydelig.

#### **FM har hatt dialog med alle (fra kapittel 3.2.1.4.2.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

FM har hatt dialog med alle kommuner og formidlet relevant kunnskap og informasjon, samt fulgt opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer for tilpasning til klimaendringer.

Fylkesmannen ved klimakoordinator og beredskapssjef har hatt dialogmøter i hver kommune (kun to gjenstår) om deres arbeid med

klimatilpasning. Møtene er tverrsektorielle nettopp for å fange opp bredden i kommunens arbeid; særlig plan, bygg, beredskap, vann/avløp/teknisk, landbruk og eiendom. I tillegg er det gjennomført en rekke fagdager for alle kommunens sektorer innenfor tema klimatilpasning. Fagdageene har ført til økt kompetanse hos kommunene og økt fokus på tverrfaglig tilnærming til tema.

### 3.1.2.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningsituasjonen

Fylkesmannen har samarbeidet med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) med kontakt på ledernivå og operativt nivå. Fylkesmannen har arrangert fagsamling i Vestfold i samarbeid med IMDi der også Avdir og Bufdir var invitert fra sentralt hold. Tema for samlingen var tilskudd til kommunene, integreringsarbeid lokalt og forskning sentralt.

Som følge av den ekstraordinære asyl og flyktningsituasjonen ble det i 2015 nedsatt ei arbeidsgruppe - MultiNorge - der målet var å bidra til virkningsfulle måter å kommunisere på mellom det norske og barn, unge og familier fra andre land og kulturer. Arbeidsgruppa består av representanter fra God oppvekst/kommunene, Fylkesmannen, Vestfold fylkeskommune, Fylkesleivrådet, Høgskolen i HBV og Tønsberg og Nøtterøy bibliotek.

MultiNorge har i 2017 hatt flere møter, og utviklet workshop-materiale til bruk i gruppearbeid for bevisstgjøring og refleksjon rundt verdier, toleranse og tillit mellom mennesker i flerkulturelle samfunn. Høsten 2017 ble det arrangert konferanse for de som arbeider med ungdom og elever fra alle fylkets ungdomsskoler og videregående skoler om tema identitet, kulturforskjeller/likheter, verdier og toleranse.

Kommunene i Vestfold har et flyktningsforum hvor aktuelle deltakere fra kommunene møter. Fylkesmannen deltar som observatør i dette forumet.

#### Andel flyktninger bosatt innen (fra kapittel 3.2.1.5.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Andel flyktninger bosatt innen 6 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 90 % Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.

Vi har fått følgende tall fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet:

Andel flyktninger bosatt innen 6 måneder: 63 %

Andel flyktninger bosatt innen 12 måneder: 96 %

#### Andel enslige mindreårige bosatt (fra kapittel 3.2.1.5.1.2 i TB)

##### Rapportere på

Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 80 %.

Vi har fått følgende tall fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet:

Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder: 73 %

Fylkesmannen skal føre tilsyn med enslige mindreårige barn under 15 år, som er bosatt i omsorgssentre for barn i regi av Bufetat. Bufetat har ansvar for tilby opphold på et omsorgssenter for barn i alder opp til 15 år. Det var ingen enslige mindreårige som var plassert i egne omsorgsboliger.

### 3.1.2.6 Andre oppdrag

**Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier:** Vestfold har kun 3 "sammenligningskommuner". Disse følges opp med kommunebesøk på samme måte som "tilskuddskommunene".

**Barnekonvensjon:** Implementering av barnekonvensjonen har i hovedsak vært knyttet til den årlige erfaringskonferansen i "God oppvekst". Tema for årets konferanse var: "Den gode relasjonen er også et verktøy". Antall deltakere 228 fra ulike nivåer i kommunene og aktuelle samarbeidsinstanser.

Videre har en gjennom tilsynssaker hatt oppmerksomhet på hvorvidt barnets rettigheter etter barnevernkonvensjonen har vært ivaretatt, og

med særlig fokus på hensynet til barnets beste og retten til å bli hørt i avgjørelser som fattes på vegne av barnet. I vår behandling av vedtaksklager har vi også økt vår oppmerksomhet på om kommunen har foretatt en barnets beste vurdering i spørsmål som gjelder barn. Det har medført at flere vedtak har blitt opphevet og sendt tilbake til kommunen for nye behandling hvor hensynet til barnets beste skal særskilt vurderes. I vår egen klagesaksbehandling har vi utviklet en mal for å sikre at barn høres og at hensynet til barnets beste blir vurdert i saker som berører barn.

Fylkesmannen har deltatt på to konferanser i regi av Sjumilsteget: Barnevernkonvensjonen i praksis 30.-31. mars og Nasjonal konferanse om implementering av barnekonvensjonen 19.-20. oktober, og har presentert informasjonen videre i avdelingsmøter. Temaer knyttet til Barnekonvensjonen har også særlig aktualitet i møter i "Ovalen" som er et samarbeidsfora mellom avdeling helse- og sosial og avdeling oppvekst og opplæring.

Embetets innsats i samarbeidsprosjektet "Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler", veilederen "Samarbeid mellom skole og barnevern" og 0-24 samarbeidet omtales lenger ned i rapporten.

### **Gjennomføring av hjemtransport av alvorlig psykisk syke til og fra Norge**

Vi hadde ingen hjemtransporter i 2017

## **3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene**

### **3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling**

#### **Barn og unge**

Fylkesmannen har oppfylt volumkravene på både barnehage- og skoleområdet.

For å sikre at tilsynene gjennomføres på en mest mulig **enhetlig** måte, følger vi metodehåndboka, og vi deltar på alle samlinger i regi av Utdanningsdirektoratet. I tillegg består tilsynsteam som oftest av tre personer, og rapporten kvalitetssikres alltid av avdelingsdirektør.

For å sikre **enhetlig** klagesaksbehandling, tar vi i bruk faste maler, vi har minst to saksbehandlere på hver sak, vi ser hen til tidligere saker, vi samarbeider med andre embeter i enkelte saker, og avdelingsdirektør kvalitetssikrer saker der saksbehandlingen har vært komplisert eller av stor prinsipiell betydning, økonomisk betydning e.l.

For at embetene seg i mellom skal ha en enhetlig rettslig praksis, mener vi at våre oppdragsdirektorat har et hovedansvar for kalibrering, noe de i stor grad også ivaretar. Det skjer også en god del erfaringsdeling mellom embeter. I klagesaker eller i tilsyn der vi er i tvil om lovtolkningen, henvender vi oss enten til direktoratet, eller av og til også til et embete vi vet har erfaring med nettopp den type klage e.l. vi behandler.

I forbindelse med den nye håndhevingsordningen, 9A; har vi dette året nedsatt en fast 9A-gruppe bestående av tre jurister og tre med bakgrunn i fag. Denne gruppa har skaffet seg mye erfaring, og har i tillegg til å behandle enkeltsaker, veiledet mange skoler, og mange foresatte som henvender seg per telefon. Vi merker at pågangen er svært stor, og tenker at en del henvendelser burde vært rettet mot skolene og ikke mot fylkesmannen.

Rettssikkerheten henger sammen med fylkesmannens kompetanse og kapasitet. Vi gjør oppmerksom på at de tildelte ressursene i forbindelse med den nye håndhevingsordningen har vært svært utilstrekkelig. Til nå har vi brukt ressurser fra andre oppgaver, men det er selvsagt ikke tilrådelig. Ressursbehovet er meldt til Utdanningsdirektoratet i form av en kartlegging fra alle landets embeter.

Pekende på kompetanse og kapasitet hos fylkesmannen som en forutsetning for rettssikkerheten, vurderer vi at vi, sett bort fra refleksjonen over, har så vel kapasitet som kompetanse på lovverksområdene knyttet til barn og unge.

Vi har gjentatte ganger henvendt seg til Kunnskapsdepartement angående det lovtomme området som har med bruk av makt og tvang å gjøre. Vi registrerer at skolene synes det er vanskelig å håndtere enkelte elevers utageringer, enten det er med eller uten bruk av tvang. Utdanningsdirektoratets tolkingsuttalelse av 01.09.2017 har ikke løst dette problemet, og vi stiller dessuten spørsmålstegn ved deler av innholdet.

#### **Helse- omsorg- og sosialområdet**

Fylkesmannen har hatt fokus på og prioritert vår oppgave som tilsynsmyndighet. Embetet har god resultatoppnåelse på planlagte tilsyn, hendelsesbaserte tilsyn og stedlige tilsyn. Saksbehandlingstid har også hatt fokus i klagesaker og saker som gjelder bruk av tvang. Faglige veiledere fra Statens helsetilsyn brukes aktivt, og det er i saksbehandlingen utarbeidet maler for å sikre ensartet praksis.

Fylkesmannen har faglig rådgivning og veiledning som en svært viktig del av våre oppgaver, og anser ikke at det er problematisk at vi også er klage- og tilsynsmyndighet. I arbeidet med å styrke kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenestene er

samarbeid med kommunene og spesialisthelsetjenesten på ulike arenaer både nyttig og viktig. At fylkesmannen kan ha ulike roller oppleves som utfyllende og viktig for å utøve områdeovervåkning.

#### Minimum 2 tilsyn per år. (fra kapittel 3.3.1.1.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Minimum 2 tilsyn per år.

Det er i 2017 gjennomført tilsyn med introduksjonsloven med to av våre kommuner. Tilsynene har vært gjennomført som stedlige tilsyn og samtaler med utvalgte deltakere. I begge kommunen var temaet for tilsynet individuell plan for deltakere i introduksjonsprogram, jf. introduksjonsloven §§ 6 og 19 (1). I en kommune valgte vi å utvide tilsynet, for å undersøke om deltakerne fikk et introduksjonstilbud som var helårlig og på fulltid. Begrunnelsen for at vi utvidet tilsynet i den ene kommunen, var at vår ROS-vurdering indikerte at deltakerne i den kommunen ikke hadde et introduksjonsprogram som var på fulltid. Vi mottok i økende grad klager og henvendelser fra både deltakere og kommunen som var bekymringsfulle.

I tillegg til de nasjonale tilsynsteamene har fylkesmannen på bakgrunn av ROS-analysen valgt tilleggstema i en av kommunene: Gir kommunen helårlig og fulltids program til deltakere i introprogrammet? Det ble avdekket lovbrudd i begge kommunene. Rapportene er sendt i kopi til IMDI.

#### Det enkelte embedets omfang (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

##### Rapportere på

Det enkelte embedets omfang av tilsyn skal opprettholdes på samme nivå som i 2016, jf. retningslinjer og aktivitetskrav i VØI.

**Barnehage:** På barnehageområdet er kravet at minimum to av tilsynene skal være kategori fire. Vi har i 2017 gjennomført tre stedlig (kategori fire) og to skriftlige (kategori to) tilsyn. I 2016 hadde vi 14 poeng. Når det gjelder 2017 ble det i tillegg til de planlagte tilsynene gjennomført hendelsesbasert tilsyn og til sammen utgjør det 16 poeng. Risikovurderinger er benyttet ved valg av tilsynsystema, tilsynsobjekt og dimensjonering av tilsynene.

**Skole:** På skoleområdet hadde vi i 2017 et aktivitetskrav på 37 tilsynspoeng. Vi varslet og gjennomførte felles nasjonalt tilsyn på 6 skoler (totalt 20 poeng) og hendelsesbaserte tilsyn på 3 skoler (totalt 12 poeng). Videre ble det sendt ut foreløpig og endelig tilsynsrapport for fire egeniterte tilsyn som ble varslet i 2016 (totalt 15 poeng). Ett tilsyn (kategori 4) ble varslet i 2017 hvor foreløpig tilsynsrapport er planlagt ferdigstilt i 2018. Totalt har vi på skoleområdet hatt et omfang av tilsyn i 2017 tilsvarende 47 poeng.

#### Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)

##### Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens tilsyn skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

**Barnehage:** Landsgjennomsnittet for 2016 ligger på 3,84 og for Vestfold i 2017 er tallet 4. Videre viser tabellen for 2017 at når det gjelder Fylkesmannen sitt arbeid med tilsyn, er barnehagemyndighetene i Vestfold samlet mest fornøyde i landet. Resultatmålet er nådd.

**Skole:** Vi er blitt bedt om å svare opp om skoleeiers tilfredshet med Fylkesmannens *tilsyn* ligger på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. "Spørsmål til Skole-Norge våren 2016". Dette har vi ikke grunnlag for å svare på, og viser for øvrig til vårt svar i rapportering på resultatmål 3.1.1.2.1.1.

#### Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet (fra kapittel 3.3.1.1.4.1 i TB)

##### Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».



**Barnehage:** Landsgjennomsnittet for barnehagemyndighetens tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling lå i 2016 på 3.21. Barnehagemyndighetens tilfredshet med Fylkesmannen i Vestfold innen klagesaksbehandling lå i 2016 på 3.5 og har økt til 4 i 2017. Resultatmålet er nådd.

**Skole:** Vi er blitt bedt om å svare opp om skoleeiers tilfredshet med Fylkesmannens *klagesaksbehandling* ligger på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. "Spørsmål til Skole-Norge våren 2016". Dette har vi ikke grunnlag for å svare på, og viser for øvrig til vårt svar i rapportering på resultatmål 3.1.1.2.1.1.

#### Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.3.1.1.5.1 i TB)

##### Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Barnehagemyndighets tilfredshet med Fylkesmannens veiledning om regelverket i Vestfold var i 2017 4,5. Det er høyere skår enn hva alle barnehagemyndigheter i Norge vurderte i 2016. Gjennomsnittet var da 3,75. Vi vurderer at vår veiledning på barnehageloven oppleves nyttig og at kommunene er godt fornøyde. Resultatmålet er nådd.

**Skole:** Vi er blitt bedt om å svare opp om skoleeiers tilfredshet med Fylkesmannens *veiledning om regelverket* ligger på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. "Spørsmål til Skole-Norge våren 2016". Dette har vi ikke grunnlag for å svare på, og viser for øvrig til vårt svar i rapportering på resultatmål 3.1.1.2.1.1.

#### Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.6.1 i TB)

##### Rapportere på

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Vi har behandlet 179 klager på byggesaksområdet. 62 % stadfestet, 24 % opphevet og 11 % omgjort.

#### Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 74 %	26 %	132	34

#### Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.6.2 i TB)

##### Rapportere på

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

10 saker behandlet og alle innenfor kravet til saksbehandlingstid.

#### BOBY - Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	- 100 %	0 %	10	0

#### Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.7.1 i TB)

##### Rapportere på

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker

Vi har behandlet 3 saker innenfor 12 uker, dvs 33 % av innkomne saker. Avviket skyldes dels stor utskifting av arbeidstokken og annet fravær på avdelingen.

**Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i klager over reguleringsplan**

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-67 %	33 %	9	3

**Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.8.1 i TB)****Rapportere på**

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

En sak behandlet og gitt samtykke.

**Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område**

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-100 %	0 %	1	0

**Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.8.2 i TB)****Rapportere på**

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Ingen klagesaker sendt oss.

**Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område**

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-100 %		0	0

**3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning**

Gode fagsystemer er svært viktig for å sikre effektiv og korrekt tilskuddsforvaltning. Fagsystemet for RMP-tilskudd har bidratt positivt til dette gjennom kartfesting av arealtiltakene og gode maskinelle kontroller mot søknad om produksjonstilskudd. Nytt fagsystem for produksjonstilskudd (eStil PT) i 2017 har dessverre ført til at de maskinelle kontrollene ikke ble tilgjengelig i eStil RMP i 2017. Manuell kontroll av RMP-søknader mot PT-søknader har vært svært tidkrevende for kommunene og vi tror mange feil i søknadsdataene ikke ble oppdaget. De maskinelle kontrollene mot PT bør absolutt være en del av fagsystemet eStil RMP. Det er svært viktig at utviklingen av de to fagsystemene koordineres godt. Vi har gjennomført flere kompetansesamlinger med kommunal landbruksforvaltning i lov- og tilskuddsforvaltning.

Innføring av nytt fagsystem for produksjonstilskudd i 2017 har gått forholdsvis smertefritt, takket være stor innsats i kommunal forvaltning. Kommunene har gitt tilbakemelding om at brukerne stort sett er fornøyde. En forbedring som følger med det nye fagsystemet, er at en del av de maskinelle kontrollene er flyttet ut til søker. Det er en fordel for både søker og forvaltning, fordi kvaliteten på søknadsdataene blir bedre og nødvendige avklaringer kan gjøres på et tidligere stadium enn før. Søker bevisstgjøres i større grad i de tilfeller hvor det gis feil søknadsdata eller vilkårene for det enkelte tilskudd ikke er oppfylt. Det gjør det også lettere for forvaltningen å komme med nødvendige reaksjoner.

Det nye fagsystemet eStil PT har imidlertid flere svakheter når det gjelder søke- og rapportfunksjoner. Kommunene har meldt inn forslag til forbedringer, som blant annet dreier seg om kommunenes muligheter til å holde oversikt over søknadene og muligheter til å ta ut statistikk. FMVE har videreformidlet flere av innspillene til Landbruksdirektoratet, og de har blitt besvart med at de vil bli tatt med i det videre arbeidet med fagsystemet. Det er meget viktig at det nye fagsystemet eStil PT følges opp med tilstrekkelige ressurser til at nødvendige forbedringer kan gjennomføres. Det er store gevinster i form av redusert saksbehandlingstid dersom etterspurte funksjoner kommer på plass. Behovet for midler til å følge opp nye fagsystemer vil i høyeste grad også gjelde det nye fagsystemet Agros, som blir innført til ulike tidspunkter i 2018.

Et viktig moment som har vært fremhevet i forarbeidene til det nye fagsystemet for produksjonstilskudd, har vært kontroll. Vi ser med bekymring på at kontrollarbeidet har blitt vanskeligere i det nye fagsystemet. Søknadstidspunktet for arealene 15. oktober har vært mye diskutert. Det samme har bortfallet av kontroller skatteetaten og avløserlagene. I tidlig fase var det et mål at søknad om

produksjonstilskudd skulle foregå via kart. Det er en stor svakhet at dette målet ble lagt vekk. Søknad via kart vil blant annet gi fordeler i forbindelse med kontroll og samordning med RMP og det vil gi verdifull arealinformasjon til bruk i arbeidet med miljøtiltak, avrenning, vekstskifte og prioritering av tilskudd, for å nevne noe. Landbruksdirektoratet oppfordres til å arbeide for å etablere felles søknadssystem for produksjonstilskudd og RMP i en kartbasert, videreutviklet versjon av dagens eStil-systemer.

**Gjennomført kontroll av foretak (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)**

**Rapportere på**

Gjennomført kontroll av foretak i henhold til kontrollplan.

Foretaks kontroll av én sak med to-tre konkrete husdyrforetak knyttet til produksjonstilskudd og husdyrkonsesjon er ikke gjennomført som planlagt. Årsak: Kapasitet i avdelingen og prioritering av ressurser. Erfaringer fra andre fylker viser at husdyrkonsesjonssakene er svært tid- og ressurskrevende.

Foretaks kontroll for øvrig er gjennomført i henhold til kontrollplan. Når det gjelder klimabetinget avlingssvikt, se tabell.

**Kontroll av foretak og oppfølging av avvik**

Foretak	Ordninger / omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
A,B,C,D,E,F,G,H	NMSK-skogsbilveger - vedlikeholdskontroll på veger som ble bygd/oppustet med tilskudd i 2010.	Ingen	
I,J	Tilskudd til veterinære reiser - dokumentkontroll (dato, antall reiser pr. dato, reiselengde, utregning, bompengesatser og dyreslag), innhenting og kontroll av vaktlister.	Ingen	
Alle foretak som meldte inn saker i 2017	Erstatning klimabetinget avlingssvikt. FM vil gjennomføre systematisk kontroll av meldetidspunkt for skade og kommunenes foretaks kontroll av alle foretak som meldte inn sak i 2017. Siden sakene ikke blir ferdig behandlet før langt ute i 2018, vil funnene fra kontrollene først bli rapportert i årsrapporten for 2018.		

**Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon**

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldirs RS 2016-17?	Ja
Tal kontrolltiltak av foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	15
Tal kontrolltiltak av foretak som er fulgt opp etter kontroller i 2016	7
Tal kontrolltiltak av foretak som skal følges opp vedr produksjonsgrensen i 2018	2
Tal kontrolltiltak av foretak det er gjennomført stedlig kontroll hos i 2017	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er kontrollert pga mistanke om driftsfelleskap	2
Tal kontrolltiltak av foretak som er ilagt standardisert erstatning	2
Tal kontrolltiltak av foretak som er ilagt standardisert erstatning pga driftsfelleskap	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er kontrollert, men vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	3
Beløp som er ilagt i standardisert erstatning	Kr 12 900

*De to foretakene som er ilagt standardisert erstatning, er saker fra 2016 som ble avsluttet i 2017. Beløpet for ilagt standardisert erstatning i 2017 kommer fra disse to sakene. I de tre sakene som er kontrollert, men vedtak om standardisert erstatning er under arbeid, er det innhentet opplysninger, men sakene er ikke ferdige. To av sakene kontrolleres også med tanke på driftsfelleskap. I tillegg til kontrolltiltakene nevnt i tabellen, har FM sjekket antall purkeslakt hos produsenter med kun slaktegris. Purkeleveranser fra disse tilsier store slaktegris og purkene er tillagt antallet for slaktegris. FMVE har de siste tre-fire årene sendt brev til de som ligger over grensen for konsesjonsfri produksjon om å redusere året etter. Dette har gitt merkbar reduksjon i antall tilfeller med overproduksjon.*

**Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)**

**Rapportere på**

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 % av kommunene.

Risikobasert forvaltningskontroll er gjennomført i henhold til kontrollplan, med noen endringer. Etter risikovurdering, ble det skogfondsrevisjonen flyttet fra Tønsberg/Tjømme til Larvik kommune. NMSK-kontrollen, som henger tett sammen med skogfondsrevisjonen, ble derfor også flyttet fra Tønsberg/Tjømme til Larvik kommune. Begrunnelsen for endringen var dels at Tønsberg/Tjømme var blitt tett fulgt opp de foregående to årene og dels at skogforvaltningen i Tønsberg/Tjømme blir håndtert av nye personer fra 1.1.2018 på grunn av kommunesammenslåinger.

Til sammen har 5 kommuner i Vestfold vært gjenstand for forvaltningskontroll i 2017. De utgjør drøyt 40 % av kommunene.

I 2017 har kommunene Sande og Svelvik hatt felles landbruksforvaltning, med Sande som vertskommune, og Tønsberg og Tjømme har hatt felles landbruksforvaltning, med Tønsberg som vertskommune.

**Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20% av kommunene**

Kommune	Ordninger / omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
0713 Sande	Landbrukskontoret dekker kommunene Sande og Svelvik, med Sande som vertskommune. Kontrollerte ordninger: Produksjonstilskudd, tilskudd til regionalt miljøprogram (RMP), SMIL, tilskudd til drenering, NMSK, skogfond, forskrift om bærekraftig skogbruk. Stedlig kontroll og dokumentkontroll i alle ordningene. Skogfond: Stedlig kontroll av kommunens saksbehandling sammen med revisor. Produksjonstilskudd: Saksbehandlingen for produksjonstilskudd er ikke fullført på tidspunktet for årsrapportering. Dersom kontrollen av kommunens avvikshåndtering avdekker avvik, vil det bli rapportert i årsrapporten for 2018.	Skogfond: To konti med negativ saldo, 1 i Sande og 1 i Svelvik. NMSK: For få kontrollerte saker.	Skogfond: Avviket følges opp i 2018. NMSK: Avviket følges opp i 2018.
0704 Tønsberg	Landbrukskontoret dekker kommunene Tønsberg og Tjøme, med Tønsberg som vertskommune. Kontrollerte ordninger: Tilskudd til regionalt miljøprogram (RMP), tilskudd til drenering, NMSK. Stedlig kontroll og dokumentkontroll.	Ingen avvik	
0709 Larvik	Kontrollerte ordninger: NMSK, skogfond. Stedlig kontroll og dokumentkontroll i NMSK. Skogfond: Stedlig kontroll av kommunens saksbehandlingsrutiner sammen med revisor.	Skogfond: 1 sak hvor det var det gitt skattefordel på mva. 1 sak hvor bare to av tre tiltak i refusjonskravet var ført. NMSK: For få kontrollerte saker.	Skogfond: Begge avvik er rettet opp av kommunen og dermed lukket. NMSK: Avviket følges opp i 2018.
0709 Larvik	Oppfølging av avvik i 2016, delvis rapportert i årsrapporten for 2016. Ordning: NMSK.	For få kontrollerte saker i 2016.	Fulgt opp med ny kontroll i 2017. Avvik ikke lukket. Avviket følges opp i 2018.
0728 Lardal	Oppfølging av avvik i 2016, delvis rapportert i årsrapporten for 2016. Ordninger: NMSK, skogfond.	NMSK: For få kontrollerte saker i 2016. Skogfond: Manglet skogeiers underskrift i to saker, én skogfondskonto med negativ saldo.	Avvik lukket.
0704 Tønsberg	Oppfølging av avvik i 2016, delvis rapportert i årsrapporten for 2016. Ordning: Skogfond.	Manglet skogeiers underskrift i to saker, to skogfondskonti med negativ saldo.	Avvik lukket.

**Forvaltningskontroller av kommunene**

Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i fylket
20 %	22	42 %	5	12

**Andel avvik avdekket under (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)**

**Rapportere på**

Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %.

Alle avvik som ble funnet i 2016 er nå lukket.

Avvik som ble funnet i 2017 og ikke er lukket på tidspunkt for årsrapportering, vil bli fulgt opp i 2018 og avvikslukkingen vil bli rapportert i årsrapporten for 2018.

**Oppfølging av avvik avdekket under kontroll**

Betegnelse på rapporteringskrav	Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall kontroller med registrerte avvik	Antall kontroller der registrerte avvik er fulgt opp
Oppfølging etter foretakskontroller	100 %	-100		0	0
Oppfølging etter forvaltningskontroller	100 %	0	100 %	4	4

*Foretakskontroll: Ingen avvik funnet, ingen å lukke.*

**3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester**

På barnevernområdet vurderer vi at det gjennomgående gis forsvarlige tjenester. Vårt inntrykk er at befolkningen har tillit til barneverntjenesten, og da særlig de som mottar hjelpetiltak. Vi ser i 2017 en nedgang i antall klagesaker, både vedtaksklager og tilsynsklager. Tjenesten rapporterer på tidsbruk når det gjelder lovpålagte frister. I Vestfold har vi få fristbrudd på gjennomgang av meldinger, og gjennomføring av undersøkelser.

Det landsomfattende tilsynet med Bufetat i 2017 omfattet Bufetats bistandsplikt til barneverntjenestene. Tilsynet avdekket flere lovbrudd, noe som kan tyde på at ikke alle barn får forsvarlig hjelp og oppfylt sin rett til forsvarlige tjenester. Endelig rapport er ikke ferdigstilt.

Vi ser likevel at ikke alle barn høres på en god nok måte i alle deler av saksbehandlingen, det være seg i meldingsavklaringen, i en del av undersøkelsesarbeidet, men fremfor alt mangler ofte barnas stemme i forbindelse med valg av tiltak, og evaluering av disse.

Fylkesmannen får en del klager på manglende oppfølging av biologiske foreldre etter omsorgsovertakelse. Gitt hensikten er at disse skal kunne vurderes for tilbakeføring, kan den manglende oppfølgingen få som konsekvens at foreldre ikke blir hjulpet til å kunne klare omsorgsoppgaven der det kunne vært mulig.

Noen av barneverntjenestene har vært utsatt for massiv hets og trakassering på nett. Både kommuneledelsen, Bufdir og Fylkesmannen har involvert seg i dette. Vi har merket oss at dette er en stor påkjenning for de tjenestene det gjelder.

**Antallet stedlige tilsyn skal økes (fra kapittel 3.3.1.3.1.1 i TB)**

**Rapportere på**

Antallet stedlige tilsyn skal økes sammenlignet med 2016.

Fylkesmannen har gjennomført 13 stedlige tilsyn til personer som har vedtak om tvang etter kap 9 i helse- og omsorgstjenesteloven. Nye tiltak prioriteres. I 2017 ble flere av tilsynene gjennomført med kort varslingsfrist til tjenestene (tilnærmet uanmeldt tilsyn).

**Stedlige tilsyn etter kap. 9**

Sum antall stedlige tilsyn gjennomført i 2016	Sum antall stedlige tilsyn gjennomført i 2017	Økning	Resultatmål
9	13	4	Positiv økning

*Fylkesmannen mener at det ikke er riktig at det kun er økningen av antall tilsyn fra år til år som bør vektlegges, men innholdet i tilsynet og ikke minst hvilken vurdering som ligger til grunn for det antall tilsyn som faktisk gjennomføres.*

**Minst 80 prosent av (fra kapittel 3.3.1.3.2.1 i TB)**

**Rapportere på**

Minst 80 prosent av barn registrert ved barneverninstitusjoner og omsorgssentre skal få tilbud om samtale.

Det er gitt tilbud om samtale til 83 % av alle barn som vi har møtt ved tilsyn i barneverninstitusjoner. Resultatmålene er nådd innenfor dette området

**Tilsynsmyndighetenes kontakt med barn i barneverninstitusjoner og omsorgssentre**

Resultatmål	Resultat	Antall barn totalt	Antall samtaler tilbudt
80 %	82 %	120	99

*Resultatmålene er nådd innenfor dette området.*

**Median saksbehandlingstid for tilsynssaker (fra kapittel 3.3.1.3.3.1 i TB)**

**Rapportere på**

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre.

Embetet har hatt fokus på saksbehandlingstid i tilsynssaker. For hendelsesbaserte tilsynssaker i helse/omsorg var median saksbehandlingstid 3,6 måneder, og 77 % av sakene ble avsluttet innen 5 måneder. Saksbehandlingstiden er redusert sammenlignet med foregående år.

I barnevernssaker var median saksbehandlingstid 4,0 måneder.

**Andel tilsynssaker behandlet innen 5 måneder**

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	50 %	10 %	60 %
Helse/omsorg	50 %	27 %	77 %

**Avslutning av klagesaker: Minst (fra kapittel 3.3.1.3.3.2 i TB)**

**Rapportere på**

Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Embetet har god måloppnåelse i klagesaker (rettighetsklager). For saksaker var median saksbehandlingstid 0,5 måneder, og 100 % av klagen ble behandlet innen 3 måneder. For helse/omsorg var median saksbehandlingstid 0,8 måneder, og 95 % av klagen ble behandlet innen 3 måneder.

**Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker**

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	10 %	100 %
Helse/omsorg	90 %	5 %	95 %

**Andel vedtak om bruk av tvang (fra kapittel 3.3.1.3.3.3 i TB)**

**Rapportere på**

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.

Embetet har også god måloppnåelse på saksbehandling av saker som gjelder bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning (kap 9).

**Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt**

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	6 %	96 %

Andel med saksbehandlingstid under 3 3 mnd, er like under 100 %. De aller fleste sakene er behandlet innen 0-2 mnd. Saker hvor det er svært viktig med rask vurdering, prioriteres.

**Andel søknader om dispensasjon (fra kapittel 3.3.1.3.3.4 i TB)**

**Rapportere på**

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.

Dispensasjonssakene behandles samtidig som vedtak om tvang, og saksbehandlingstid/prosentandel er det samme som rapportert i pkt. 3.3.1.3.3.3

**Antall systemrevisjoner eller tilsvarende (fra kapittel 3.3.1.3.4 i TB)**

**Rapportere på**

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 15.

Embetet gjennomførte til sammen 20 planlagte tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester i 2017. Dette omfatter landsomfattende tilsyn, øvrige systemrevisjoner og egenrapporteringer. Vektet 10,9 tilsyn. Dette er lavere enn resultatmålet på 15 tilsyn, men kompenseres gjennom flere tilsyn med spesialisthelsetjenesten.

**Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester**

Resultatmål	Differanse	Resultat
15.0	-4.1	10.9

**Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 3. (fra kapittel 3.3.1.3.5.3 i TB)**

**Rapportere på**

Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 3.

Embetet gjennomførte til sammen 11 planlagte tilsyn med spesialisthelsetjenesten i 2017. Dette omfatter landsomfattende tilsyn, øvrige systemrevisjoner og oppfølgingstilsyn. Vektet 8,5 tilsyn. Dette er høyere enn resultatmålet på 3 tilsyn, og kompenserer for lavere tilsynsaktivitet med kommunale helse- og omsorgstjenester.

**Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med spesialisthelsetjenesten**

Resultatmål	Differanse	Resultat
3.0	5.5	8.5

**Systemrevisjoner eller tilsvarende (fra kapittel 3.3.1.3.6.4 i TB)****Rapportere på**

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylke. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 5.

Embetet gjennomførte til sammen 3 planlagte tilsyn med sosialtjenesten i NAV i 2017. Dette omfatter landsomfattende tilsyn og øvrige systemrevisjoner og oppfølgingstilsyn. Vektet 3 tilsyn. Dette er lavere enn resultatmålet, og skyldes blant annet at et tilsyn måtte utgå etter tilbakemelding fra kommunen. Vestfold har også et lite antall kommuner og flere kommuner har vært berørt av kommunesammenslåing. Vi vurderer at tilsynsaktiviteten har vært forsvarlig.

**Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester**

Resultatmål	Differanse	Resultat
5.0	-2.0	3.0

**3.1.3.4 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende**

På vergemål har vi hatt god måloppnåelse i 2017, og vi har kommet et godt stykke på vei i forhold til å få etablert en god førstelinjetjeneste siden oppstart i 2013.

Det er bl.a. gjennomført regnskapstilsyn i samsvar med uttrekk fra SRF, uten kritikkverdige merknader fra revisjon. I tillegg har vi gjennomgått kontoutskrifter i forbindelse med risikobasert tilsyn og ved avslutning av vergemål/bytte av verge. Det er ikke gjennomført systematiske tilsyn med verger utover regnskapskontrollen.

Vi har videre overholdt overordnede krav til saksbehandling for prioriterte saker med god margin, med unntak av enslige mindreårige asylsøkere. Resultatmålene for sistnevnte er for øvrig ikke bindende for oss. Vi har også etablert gode rutiner for oppnevning av midlertidige verger i forbindelse med tilrettelagte avhør, og har forholdsvis kort saksbehandlingstid på øvrige saker

Vi har videre gjennomført telefonsamtale i forbindelse med opprettelse av vergemål med samtlige vergehavere der dette har vært mulig/formålstjenlig. I uklare saker har vi dessuten reist ut på hjemmebesøk. Når det gjelder utforming av mandat spesifiserer vi dette i utgangspunktet kun i forhold til økonomi/personlig. Vi orienterer imidlertid samtlige verger som oppnevnes at nærmere rammer for oppdraget må avklares med vergehaver, i tråd med medbestemmelsesretten. Vi har generelt lite innsikt i spesifikke og detaljerte behov på opprettelsestidspunktet. Ved behov har vi også spesifisert mandatet i forhold til skiftesaker og kapittel 9 vedtak, samt ved vergebehov av mer spesiell og midlertidig karakter.

Vi har gjennomført kurs hvor samtlige verger ble invitert, med spesielt fokus på medbestemmelsesrett og regnskapsplikt. Vi har også veiledet mye per telefon og ved personlig oppmøte. Vi har også hatt kurs for eksterne på forespørsel.

Vi har ikke gjennomgått samtlige vergemål systematisk i forhold til mandat. Vi har heller ikke gjennomgått samtlige vergeoppdrag med advokatsats, men har byttet ut der vi har sett at det har vært nødvendig ut i fra spesielt høyt kostnadsnivå. I 2017 er det kun oppnevnt advokatverger i tilfeller hvor vergemålet krever juridisk bistand eller anses spesielt krevende. Det er videre ikke foretatt en systematisk gjennomgang i forhold til behov for fornyelse av politiattest.

**Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)**

**Rapportere på**

*Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager.*

98 % av vedtakene er fattet innen 80 dager. Dette er det beste gjennomsnittet i landet. I Vestfold har vi avveid hensynet til rask saksbehandling opp mot kravet til spesialisering av mandat, innenfor gitte budsjettammer. Det er også viktig å understreke at jo mer konkret mandatet blir, jo oftere er det behov for å gjøre endringer senere, som igjen medfører ytterligere saksbehandlingstid. Vergen har ikke hjemmel til å ivareta interessene utover mandatet, og dersom viktige disposisjoner må utsettes innebærer dette også negative konsekvenser for rettssikkerheten til vergehaver. Vi skiller derfor primært kun mellom økonomiske og personlige forhold, og spesifiserer kun ved behov i forhold til saker om skifte, kapittel 9 og oppdrag av midlertidig og spesiell karakter. Samtlige verger som oppnevnes får imidlertid klar beskjed om at omfanget av bistanden må avklares med vergehaver i ettertid, i tråd med medbestemmelsesretten. Vi gjennomfører også alltid samtaler med vergehaver, med mindre dette har vært umulig eller hvis manglende samtykkekompetanse gjør at en slik samtale fremstår som formålsløst.

**Saksbehandlingstid - Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager**

Resultat	Resultatmål	Differanse
98 %	80 %	18 %

**Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital (fra kapittel 3.3.2.1.1.3 i TB)****Rapportere på**

*Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager.*

Det fremgår av oversikten at 95 % av søknadene om bruk av kapital er behandlet innen 28 dager. Dette er sammen med ett annet embete det beste gjennomsnittet i landet, og godt innenfor fastsatt minstekrav. I saksbehandlingen legges det vekt på at vergen har forespurt vergehaver, med mindre det fremkommer at personen klart ikke har samtykkekompetanse. Vi har også vurdert søknader som kommer direkte fra vergehaver, i samsvar med medbestemmelsesretten.

**Saksbehandlingstid - Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager**

Resultat	Resultatmål	Differanse
95 %	80 %	15 %

**Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter (fra kapittel 3.3.2.1.1.4 i TB)****Rapportere på**

*Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager.*

Vi har god kontroll på behandlinger av søknader om vergegodtgjøring. Resultatet på 99 % er sammen med ett annet embete det beste gjennomsnittet i landet. Vi har imidlertid vært noe sårbare ved at kun en saksbehandler har behandlet godtgjøringssakene. I 2018 vil vi fordele godtgjøringssakene på flere saksbehandlere for å redusere sårbarheten.

**Saksbehandlingstid - Godtgjøring og utgifts-dekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager**

Resultat	Resultatmål	Differanse
99 %	80 %	19 %

**3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk****3.1.4.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene**

Vi mener generelt at det ikke nødvendigvis er en sammenheng mellom økt kvalitet og kompetanse i kommunene og tilfredshet med Fylkesmannen. I tillegg er det noe utfordrende at vi blir bedt om å rapportere i forhold til funn knyttet til kommunenes



tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling, veiledning og støtterolle innenfor kompetansetiltak, veiledning om regelverk og tilsyn opp mot *Spørsmål til Skole-Norge våren 2016*. I tillegg til at vi konstaterer svært få svar, kan svarene på disse områdene ikke leses ut på fylkesnivå.

### Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.4.1.1.1 i TB)

#### Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers grad av tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

**Barnehage:** I vurderingen av Fylkesmannen som viktig medspiller for lokal barnehagemyndighet svarer 64 prosent av kommunene i landet, i stor og svært stor grad. På barnehageområdet får vi i Vestfold en skår på 4,62 som er landes høyeste skår. Landsgjennomsnittet for 2016 er 3,8.

I følge undersøkelsen opplever kommunen Fylkesmannen i Vestfold som en viktig medspiller. Vi tror at resultatet gjenspeiler den kontakten vi har med barnehagemyndighetene gjennom veiledning, kompetansehevingstiltak og tilsyn. Derfor mener vi at dette resultatmålet er nådd.

**Skole:** Vi er bedt om å svare opp om skoleeiers grad av tilfredshet med Fylkesmannen som *medspiller for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i grunnopplæringen*, ligger på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. "Spørsmål til Skole-Norge våren 2017". For 2017 viser tabell 8.1 at det er 66 prosent av kommunene og fylkeskommunene i landet som har svart at Fylkesmannen "i stor grad" og i "svært stor grad" er viktig, mot 70 prosent i 2016. Fordelt på landsdel viser tabell 8.2 at tallet for Øst-Norge, som omfatter seks fylker inklusive Vestfold, er 73 prosent i 2017. Dette er i følge rapporten nesten identisk med 2016-tallet.

Når det gjelder vårt fylke viser tabell 8.4 at gjennomsnittet for Vestfold, basert på svar fra tre skoleeiere i 2017 og fire i 2016 er henholdsvis 4,3 og 4,0, med andre ord en økning. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet for 2016 som er 3,6, og for øvrig landets høyeste skår. Vi kan ha grunn til å være fornøyd med resultat, men som det også er kommentert i rapporten, fører det lave antallet skoleeiere til at det ikke er grunn til å tillegge forskjellen vesentlig vekt.

Vi viser forøvrig til vår rapportering på resultatmål 3.1.1.2.1.1.

### 3.1.5 Gjennomførte evalueringer

Det er ikke gjennomført evalueringer i 2017.

## 3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks

### 3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver

Vi vurderer at vi har prioritert svært høyt de tverrsektorielle delmålene innenfor områdene barnehage, skole og barnevern. Ingen avvik.

### 3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Vi vurderer at oppdragene i all hovedsak er gjennomført, men kan igjen vise til at antall planlagte tilsyn var under resultatmålene. Ettersom Vestfold har få kommuner/NAV-kontor, er andelen kommuner som har hatt tilsyn med sosialtjenestene likevel blant de høyeste i landet. Videre har embetet god oppfølging med tjenestene gjennom klagesaksbehandling og på andre områder, jf rapporteringen.

### 3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Ingen avvik.

### 3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Ingen avvik.

### 3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Ingen avvik.

### 3.2.6 Klima- og miljødepartementet

Ingen avvik

### 3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Ingen avvik

### 3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Ingen avvik.

### 3.2.9 Landbruksdepartementet

Ingen avvik.

## 3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

### Blir personer i målgruppen... (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)

#### Rapportere på

Blir personer i målgruppen for programmet vurdert med hensyn til deltakelse og får de som har krav på det, tilbud om program.

I forbindelse med innføring av aktivitetsplikt har Fylkesmannen hatt fokus på at tjenestemottakere som fyller kravene for deltakelse i kvalifiseringsprogram skal få tilbud om dette før det tildeles økonomisk stønad med vilkår om aktivitet etter loven § 20a. Vi har i vår kontakt med NAV-kontorene vært opptatt av å formidle at det er viktig å ha god oversikt over gruppen langtidsmottakere av sosialhjelp for å fange opp personer i målgruppen for KVP og kunne tilby program. Det er avgjørende at personer som er i kontakt med personer som kan være aktuelle for KVP har tilstrekkelig kompetanse om KVP for å kunne informere om tjenesten. Som vi har formidlet i tidligere årsrapporter, er det vanskelig for Fylkesmannen å svare på om alle i målgruppen blir vurdert og om alle som har krav på KVP får tilbud om program, da det kun er gjennom tilsyn vi gis anledning til å gjennomgå oversikter over langtidsmottakere av sosialhjelp.

### Hvilke utfordringer opplever FM... (fra kapittel 7.3.1.2 i TB)

#### Rapportere på

Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP.

Fylkesmannen har bedt NAV-kontorene svare på hvilke utfordringer de selv opplever i arbeidet med KVP. Oppsummert svarte NAV-kontorene dette: for liten tid til oppfølging, komplisert regelverk/ mange momenter å vurdere, for få veiledere innad på kontorene med KVP-kunnskap, at KVP er en engangsrettighet, KVP-stønad er for lav for de under 25 år, maksimal lengde på KVP er for kort og bør økes, manglende tiltak til personer med språkutfordringer, små kontorer har liten mengdetrening på KVP, mye manuelt arbeid/dårlig IT-systemer for oppfølging, for mye fokus på arbeidspraksis vs utdanning som innhold i program, mangel på tiltaksplasser/for lange køer på (arbeidsforberedende) tiltak.

### Hva er de viktigste utfordringene for FM... (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)

#### Rapportere på

Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP.

Tjenesten KVP er en rettighet for personer som fyller inngangsvilkårene i sosialtjenesteloven § 29. Det er fortsatt slik at personer i liten grad søker på tjenesten av eget initiativ og det vil derfor være avgjørende at veiledere ved NAV-kontor må informere om tjenesten og

oppfordre personer som antas å være i målgruppen om å søke. Dette fordrer at veiledere på tvers av avdelingene i et NAV-kontor har god kjennskap til tjenesten og hvilke inngangsvilkår som gjelder.

Vi registrerer at antall KVP-deltakere varierer betydelig i de store kommunene i Vestfold. Grunnen til dette kan være at enkelte kontorer har for dårlig kunnskap om KVP og at veilederne har for liten tid til oppfølging. Vi stiller også spørsmål om årsaken til variasjonene kan være at enkelte NAV-kontor prioriterer tiltak som kvalifiserer for mottak av statlige tiltakspenger. Dette krever mindre pliktmessig oppfølging og reduserer behovet for kommunale sosiale ytelser.

På den annen side kan det være slik at enkelte NAV-kontor har god tilgang til en rekke aktuelle statlige tiltaksplasser som vil kunne tilby relevante aktiviteter for personer som kan være i målgruppen for KVP. En tredje mulig forklaring kan være organisering av oppfølgingsarbeidet på det enkelte NAV-kontor. Flere NAV-kontor er organisert i oppfølgingsavdelinger hvor igangsetting av tiltak og oppfølging av disse skjer og rene «økonomi»-avdelinger hvor vedtak om økonomisk stønad fattes. Denne måten å organisere på kan bidra til at aktuelle kandidater til KVP ikke blir fanget opp.

#### **Vilkår for aktivitet for de under 30 år... (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)**

##### **Rapportere på**

Vilkår for aktivitet for de under 30 år: Fylkesmannen skal følge med på og beskrive innføring av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og kommunenes erfaringer med den nye lovbestemmelsen.

Vinteren 2017 gjennomførte Fylkesmannen i Vestfold møter med alle kommuner/NAV-kontor i fylket med tema aktivitetsplikt/aktivitetsrett. Det ble orientert om lovendring om aktivitetsplikt (§20a). Kommunene orienterte om hvordan plikten/retten til aktivitet var planlagt fulgt opp, hvilke rutiner som var innført, hvor mange brukere som kunne anses som aktuelle og hvordan tiltakstilbudet skulle rigges og hvordan økningen i kommunerammen til dette formålet skulle benyttes.

Det ble fulgt opp med tilsvarende møte høsten 2017. NAV-kontorene rapporterte gjennomgående god kontroll med utvelgelsen av brukergruppen og at unntaket i loven ikke var spesielt vanskelig å tolke/gjennomføre.

#### **Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.

Det følger av tildelingsbrevets pkt 7.3.2.1 at Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.

I Vestfold har alle fylkets kommuner, bortsett fra Svelvik, inngått en samarbeidsavtale om et felles krisesentertilbud. Krisesenteret i Vestfold er beliggende i Tønsberg, og Tønsberg er således vertskommune.

Lov om krisesenter omtaler ikke hvor hyppig Fylkesmannen skal føre tilsyn. Av BLDs veileder for fylkesmennenes tilsyn med krisesentrene går det frem at den enkelte fylkesmann selv må ta stilling til hvor hyppig det bør føres tilsyn i hver kommune.

Fylkesmannen åpnet i 2016, etter initiativ fra BLD, tilsyn med kommunenes krisesentertilbud for utsatte grupper. Året før gjennomførte vi ordinært tilsyn med krisesentertilbudet for tre av fylkets kommuner.

Tilsynet vi åpnet i 2016 avklarte at Vestfold-kommunene ikke hadde et krisesentertilbud til voldsutsatte personer i aktiv rus og/eller med omfattende/behandlingstrengende psykiske lidelser, da disse ikke kan bo på krisesenteret av hensyn til brukerne for øvrig. Krisesenteret tar i mot menn og personer med funksjonsnedsettelse. Vestfoldkommunene var jevnt over ukjente med både lovkravene og hvilke grupper krisesenteret ikke tok i mot.

I 2017 har Fylkesmannen vært i regelmessig kontakt med leder av krisesenteret og Tønsberg som vertskommune for å følge opp arbeidet med å få et krisesentertilbud på plass for nevnte utsatte grupper.

På bakgrunn av den løpende dialogen med krisesenteret, som også har vært et nyttig bidrag inn i vår risiko- og sårbarhetsanalyse overfor krisesentertilbudet som sådan, åpnet ikke Fylkeskommunen noe nytt tilsyn med kommunenes krisesentertilbud i 2017. Et slikt tilsyn er imidlertid planlagt i 2018.

**Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven**

<b>Totalt antall kommuner i fylket</b>	12
<b>Antall krisesentertilbud i fylket</b>	1
<b>Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2015</b>	1
<b>Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2015</b>	1
<b>Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2016</b>	1
<b>Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2016</b>	11
<b>Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2017</b>	0
<b>Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2017</b>	0

Se kommentarer i punkt 3.3 "Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet".

**Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser... (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

Av tildelingsbrevet pkt. 7.3.2.2 går det frem at Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

I Vestfold er det ingen planer om nedleggelse av fylkets eneste Krisesenter eller redusere krisesentertilbudet. Krisesenteret flytter inn i nye lokaler høsten 2018. Tilbudet til brukerne vil i denne forbindelse bli noe forsterket. Det vises i denne forbindelse til våre kommentarene overfor, i forbindelse med Fylkesmannens ekstraordinære tilsyn med kommunenes krisesentertilbud av 2016.

**Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader... (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader og fattede vedtak etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudgivingslova i årsrapporten.

Vi har behandlet 576 saker om separasjonsbevilling og 520 saker om skilsmissebevilling (ekteskapsloven). Fylkesmannen har behandlet 6 saker om skiftefritak. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 2 uker. Videre har vi behandlet 55 saker om godkjenning av utenlandske skilsmisser etter anerkjennelsesloven.

**Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak... (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.

I 2017 har Fylkesmannen fattet 1 vedtak etter barneloven § 55. Saken gjaldt fastsettelse av foreldrenes avtale om foreldreansvar, fast bosted og samvær. Fylkesmannen vurderte at vilkårene var tilstede for at Fylkesmannen kunne gi avtalen tvangskraft, herunder om avtalen var til barnets beste. Vi ser en reduksjon av slike anmodninger. Året før fattet vi 2 vedtak og året før der 5 slike vedtak.

**Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling.

Avdeling oppvekst og opplæring har hatt flere henvendelser knyttet til veiledning og informasjon på familierettens område. Det er primært foreldre som henvender seg. Henvendelsene er besvart iht. lovverk, retningslinjer og veiledere. Vi får flest henvendelser om hvordan

allerede inngåtte samværsavtaler kan endres og hvordan gjennomføre samvær, når den andre foreldre ikke samarbeider. Flere foreldre ønsker veiledning om spørsmål knyttet til fordeling av utgifter i forbindelse med samvær. Vi har merket oss at det er en nedgang i henvendelser fra publikum vedrørende spørsmål etter barneloven, og erfarer at mange får god veiledning fra Familievernkontorene.

#### Fylkesmannen skal rapportere på antall saker... (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)

##### Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Ifølge adopsjonsloven har adoptivbarnet, etter fylte 18 år, krav på å få informasjon om hvem de biologiske foreldrene er. Fylkesmannen har i 2017 mottatt 21 skriftlige henvendelser fra adopterte som søker opplysninger om sine opprinnelige foreldre.

#### Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.7 i TB)

##### Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Det følger av tildelingsbrevet pkt 7.3.2.7 at Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

I henhold til retningslinjer fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet skal Fylkesmannen føre tilsyn med familievernkontorene så ofte det vurderes nødvendig, og minimum hvert tredje år

Vestfold har to familievernkontor; ett beliggende i Sandefjord og ett i Tønsberg. De to familievernkontorene betjener sammen Vestfold fylke.

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med begge fylkets familievernkontor i perioden 2015/2016.

I forbindelse med Fylkesmannens løpende risiko- og sårbarhetsvurdering tas regelmessig opp hvorvidt det er behov for tilsyn på dette området. I 2017 fant vi ikke grunnlag for å åpne tilsyn med familievernkontorene.

Fylkesmannen har planlagt å gjennomføre systemrevisjoner ved begge fylkets familievernkontor i 2018.

#### Tilsyn med familievernkontorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2017	Antall gjennomførte tilsyn i 2016	Antall gjennomførte tilsyn i 2015
2	0	0	2

Se kommentarer i punkt 3.3 "Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet"

#### Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.8 i TB)

##### Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Fylkesmannen har i liten grad hatt veiledning eller informasjon om universell utforming. Fylkeskommunen har ivaretatt dette på regionalt nivå. Fylkesmannen har sett hen til universell utforming i vurdering og tilbakemelding av kommunale planer der dette har vært aktuelt, som et ledd i folkehelsearbeidet.

#### Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling... (fra kapittel 7.3.2.9 i TB)

##### Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

Oppvekst- og opplæringsavdelingen (OO) har utarbeidet en egen handlingsplan for 2016/2017. Handlingsplanen beslutter blant annet å

løfte likestillingstematikken i relevante fora. Foruten å løfte frem likestillings- og diskrimineringsregelverket på våre samlinger med barnehagemyndighetene, skoleeierne og barnevernlederne, har OO i 2017 holdt presentasjoner om regelverket for samtlige avdelinger i embetet. Formålet har vært å synliggjøre sammenhengen mellom rettigheter knyttet til likestillings- og diskrimineringsregelverket og oppgavene som ligger i disse avdelingene.

Arbeidet med likestilling koples også opp mot statistikk- og analysearbeidet i OO. I forbindelse med fremlegging av statistikkresultater vurderes kjønnsforskjeller i opplæringen. Tema for vurdering har vært elevundersøkelsen, karakterresultater og andel elever med spesialundervisning.

#### **Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak... (fra kapittel 7.3.2.10 i TB)**

##### **Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak av den digitale veilederen og opplæringsprogrammet modul 1 for skoler i fylket som samarbeider med lokalt barnevern.

Fylkesmannen har i samlinger med både skoleledere og barnevernledere gjort kjent den digitale veilederen. Veilederen fikk ekstra stor oppmerksomhet på en samling for barnevernledere, der vi gikk grundig inn i de ulike temaene. Når det gjelder opplæringsprogrammet modul 1 er den enda ikke lansert fra Bufdir.

#### **Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport... (fra kapittel 7.3.2.11 i TB)**

##### **Rapportere på**

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport om tilsynsvirksomheten ved barneverninstisusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn, jf. forskrift om tilsyn med barn i barneverninstisusjoner for omsorg og behandling § 14 og forskrift for foreldre og barn §28.

Fylkesmannen har utarbeidet "Årsrapport for 2017 for Fylkesmannens tilsyn med barneverninstisusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn i Vestfold" som er sendt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Statens helsetilsyn.

#### **Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale... (fra kapittel 7.3.3.1.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*.

11 av 12 kommune har søkt om og mottatt tilskudd via Kompetanseløftet 2020.

Fylkesmannen i Vestfold har sett ekstratilskuddet knyttet til kompetanseheving for ansatte i kommunale omsorgstjenester sammen med Kompetanseløftet. Den ene kommunen som ikke mottok midler fra ordinære Kompetanseløftsmidler, mottok penger fra ekstratilskuddet.

I forbindelse med overgangen fra Kompetanseløftet 2015 til Kompetanseløft 2020 ga Fylkesmannen sin samlede vurdering av utviklingen til Helsedirektoratet i juni 2016. Vi avga også innspill til Helsedirektoratets analyserapport om utviklingstrekk i helse- og omsorgstjenestene i september 2016. For øvrig vises til særreportering for Kompetanseløftet.

Oppsummert er vår vurdering at Kompetanseløftet 2015 har bidratt til å styrke kompetansen i kommunen, og særlig i retning av flere ansatte med relevant fagutdanning. Rekrutteringsutfordringene innen helse- og omsorgstjenesten er satt på dagsorden, men det er store variasjoner i kommunenes tilnærming til de fremtidige utfordringene. Lærlinger og voksenopplæring i helsearbeiderfag er prioriterte områder, men det krever at søkergrunnlaget er tilstede og at lokale utdanninger godkjennes. Økt kompleksitet i oppgavene som kommunene skal ivareta, byr også på store utfordringer som blant annet søkes løst gjennom kommunesammenslåingsprosessene som er igangsatt.

Alle kommunene i Vestfold har aktiviteter knyttet til forbedring av tjenestene til personer med demens. Dette gjelder f.eks demensomsorgens ABC, pårørendeskoler og etablering av dagaktivitetstilbud. Forprosjektet knyttet til etablering av "Demenslandsby" i Vestfold, strakk seg fram til juni 2017. Fylkesmannen deltok i dette arbeidet som referansegruppedlem.

Det tette faglige samarbeidet mellom Fylkesmannen og USHT, har fortsatt i 2017. I tillegg til deltagelser på hverandres arenaer, har Fag-

og somordningsrådet for USHT og Fylkesmannens Forum for Omsorg 2020, besluttet å ha et fellesmøte årlig i tillegg til sine sær møter. Dette ble prøvd ut høsten 2017, med stort hell.

Fylkesmannen initierte et samarbeid mellom Høgskolen i Vestfold v/Innovatoriet og USHT på velferdsteknologiområdet. Dette medførte omfattende opplæringsaktivitet ved Innovatoriet, samt store arrangementer i 3 kommuner der Innovatoriet flyttet ut sine installasjoner. Oppleggene rettet seg mot både brukere, innbyggere og ansatte i helse- og omsorgstjenestene.

Fylkesmannen følger tett USHT`s mange prosjekter. Flere er omfattende. De største som det jobbes med nå, er knyttet til frivillighetsarbeid satt i system generelt og spesielt for personer i livets siste fase.

#### Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.2.1 i TB)

##### Rapportere på

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordninger 765.60 og 765.62.

#### Kap. 0756.62:

I 2016 var ca. 40 fulltidsstillinger fullfinansiert gjennom tilskuddsordningen «Kommunalt rusarbeid». I 2017 ble det innvilget tilskudd til videreføring av ca. 38 fulltidsstillinger der kommunene gradvis tar overfinansieringsansvaret. I tillegg ble det innvilget tilskudd til 8 nye stillinger. To stillinger ble ikke videreført på grunn av kommunesammenslåing. Totalt har antall stillinger økt i Vestfold samtidig som kommunene gradvis overtar finansieringen av stillinger som tidligere ble dekket fullt ut gjennom tilskuddsmidler.

#### Kap. 0765.60

Tilskudd fordelt ca. 50/50 barn og unge/voksne i 2017. Har i 2017 hatt dialog med kommuner og Sykehuset i Vestfold HF om etablering av FACT-team i Vestfold. Vi har fått signaler om at en kommune, i samarbeid med DPS, vil søke tilskudd i 2018 til etablering av FACT-team.

#### Samlet vurdering av hvorvidt... (fra kapittel 7.3.3.2.2 i TB)

##### Rapportere på

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Etter Fylkesmannens vurdering har kommunene i Vestfold utviklet sitt rusarbeid i tråd med opptrappingsplanen. Det er likevel forskjeller mellom kommunene, både med hensyn til økonomisk handlefrihet, behov og ambisjonsnivå. Noen kommuner har hatt mange stillinger finansiert gjennom tilskuddsmidler og har benyttet økningen i frie midler til å opprettholde antall stillinger. Andre kommuner har kunnet benytte økningen i frie midler til å styrke tjenesten med nye stillinger.

Alle kommunene i Vestfold benytter Brukerplan som kartleggingsverktøy. To kommuner gjennomførte ikke Brukerplan kartlegging i 2017. Alle kommunene i Vestfold har i 2017 rapportert på kommunalt psykisk helsearbeid og rusarbeid i IS 24/8.

FMVE finansierer Forum for rus og psykisk helse i Vestfold. Forumet driftes av et arbeidsutvalg bestående av representanter fra spesialisthelsetjenesten, kommunene i Vestfold, Fylkesmannen, pårørendeorganisasjoner og brukerorganisasjoner. Forumet arrangerer årlig 2 fagdager og en fagsamling over 2 dager. Arrangementene er gratis for deltagerne.

FMVE, FMBU, FMTE, FMAV finansierer Regionalt samarbeidsforum for rus- og psykisk helsefeltet. Forumet består av representanter fra de aktuelle embetenesamt Sørlandet Sykehus HF, Vestre Viken HF, Sykehuset i Telemark HF, Sykehuset i Vestfold HF, KORUS Sør, NAPHA og brukerorganisasjoner. Andre kompetansesentre inviteres når dette er hensiktsmessig. Forumet arrangerer kompetansehevede tiltak for ansatte i kommuner og spesialisthelsetjenesten.

Som høringsinstans gir Fylkesmannen løpende faglige råd og innspill til kommunale planer. Dette gjelder også på feltet rus- og psykisk helse. I tillegg gjennomfører Fylkesmannens rus- og psykisk helserådgivere 2–4 kommunebesøk årlig, der planarbeid og lokal tjenesteutvikling er tema. Videre arrangerer Fylkesmannen, i samarbeid med KORUS SØR og NAPHA, 2 BrukerPlan-samlinger pr. år der kommunene deltar. Faste temaer er praktisk gjennomføring av BrukerPlan-kartlegging, analyse av kartleggingsdata, bruk av data i planarbeid og bruk av data i tjenesteutvikling.

#### Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.3.1 i TB)

**Rapportere på**

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.60.

**Tilskudd til rehabilitering og habilitering**

Fylkesmannen mottok i alt 7 søknader om tilskudd. Disse søknadene representerte 9 av fylkets den gang 12 kommuner. Fornuftig nok søkte begynte kommuner som skulle slå seg sammen i 2018 på arbeidet med å lage felles plan for rehabilitering og habilitering i 2017.

Søknadssum totalt var kr 9 164 000. Innvilget sum kr 3 667 300 som er tilsvarende bevilgede midler til Vestfold. Samtlige 7 søknader ble tilgodesett med midler.

**Tilskudd til friskliv, læring og mestring**

Fylkesmannen mottok i alt 15 nye søknader fra 11 kommuner. Av disse ble 5 søknader avslått. I tillegg fikk fylkesmannen 6 søknader om overføring av midler fra 2016. Alle søknadene om overføring ble innvilget.

Alle tilskuddsmidlene ble fordelt.

**Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet... (fra kapittel 7.3.3.3.2 i TB)****Rapportere på**

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Som nevnt i forrige punkt, var det tre kommuner som ikke søkte om midler i 2017. På grunn av enda en kommunesammenslåing, gjelder det nå kun to kommuner.

Vårt generelle inntrykk er at kommunene i Vestfold har sett opptrappingsplanen som en god anledning til enten å starte opp planarbeid på dette området, revidere gamle eller ufullstendige planer eller å samordne planer for nye kommunekonstellasjoner. Kommunene er kommet ulikt langt i arbeidet, noe som også er kommentert i tilskuddsbrevene som søkerkommunene i 2017 har fått tilbake fra Fylkesmannen. Dette vil bli fulgt opp i 2018.

Alle kommunene i Vestfold har opprettet koordinerende enheter. Lederne av disse har opprettet et nettverk hvor også representant for spesialisthelsetjenesten deltar. Fylkesmannen deltar og stiller lokaler mv til disposisjon for nettverket. Opptrappingsplanen og tilskuddsordningen er naturlige temaer i dette nettverket. Plan og tilskudd informeres også om i forum der kommunalsjefene for helse og omsorg deltar.

Vi konstaterer at hverken KOSTRA-tallene eller Questback-tilbakemeldingene er dekkende for arbeidet som utføres ute i praksis. Hvis vi likevel ser på tilbakemeldingene vi får direkte fra kommunene i sammenheng med Questback svarene, mener vi at variasjonen mellom kommunene er minkende, at det gjøres mye godt arbeid i tråd med målsetting og retning i opptrappingsplanen, men at det foreløpig er for lite systematikk i arbeidet. Selv om kommunestørrelse ikke i seg selv borger for gode tjenester, mener vi likevel at det på rehabiliteringsfeltet vil være enklere å legge til rette for systematisk oppfølging og bredere kompetanse når Vestfold om få år vil ha kommuner som alle har et innbyggertall på 23000 og oppover.

**Når ble siste analyse... (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)****Rapportere på**

Når ble siste analyse gjennomført?

Fylkesmannen reviderte FylkesROS med publiseringsdato januar 2017. Det er foreløpig ikke gjennomført prosess for oppfølging.

**Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist... (fra kapittel 7.3.4.1.2 i TB)****Rapportere på**

Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist oppdatert?



Vi har ikke utarbeidet noen oppfølgingsplan for FylkesROS fra 2017, men vil i 2018 kartlegge status for tiltakene etter FylkesROS 2017. Analysen beskriver 639 foreslåtte tiltak. Volum på antall tiltak er i seg selv en ressurskrevende aktivitet å følge opp. Særlig ettersom det er andre etater eller virksomheter som er premissgivere for tiltakene.

#### Hvilke regionale tiltak... (fra kapittel 7.3.4.1.3 i TB)

##### Rapportere på

Hvilke regionale tiltak har embetet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

Vi har i 2017 videreført satsingen på beredskapstiltak i skoler og barnehager. I tillegg er evnen til samhandling ved deling av informasjon innenfor sikkerhetsloven styrket. Hensikten har vært å styrke evnen til samhandling ved sammensatte trusler, felles situasjonsforståelse og styrke evnen til samordnet ledelse og respons. Vi har styrket kunnskapen om overvannshåndtering og arealplanlegging for bedrifter som faller inn under storulykkesforskriften. Det er gjennomført kompetansetiltak for å øke bevissthet for IKT-sårbarhet. Vi har også styrket evnen til krisekommunikasjon for kommuner og fylkesberedskapsrådet.

#### Andel hendelser av regionale hendelser... (fra kapittel 7.3.4.1.4 i TB)

##### Rapportere på

Andel hendelser av regionale hendelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.

i 2017 er det gjennomført én hendelse som er evaluert og rapport er sendt DSB.

#### Andel regionale øvelser og embetsøvelser... (fra kapittel 7.3.4.1.5 i TB)

##### Rapportere på

Andel regionale øvelser og embetsøvelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.

Det er gjennomført fire regionale øvelser i 2017 i regi av Fylkesmannen. To av øvelsene er evaluert og rapport er sendt DSB.

#### Status revisjon underliggende planverk... (fra kapittel 7.3.4.1.6 i TB)

##### Rapportere på

Status revisjon underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak

- Status revisjon i embetets planverk – hva er gjennomført og hva gjenstår
- Status revisjon regionalt arbeid med underliggende planverk – hvilke tiltak er gjennomført

Embetet har revidert egen plan for krisehåndtering. Det er også revidert planverket som er lagt inn i CIM. Embetet har revidert alle adresselister og kontrollert kontakinformasjon.

#### Arbeid knyttet til det sivilt-militære... (fra kapittel 7.3.4.1.7 i TB)

##### Rapportere på

Arbeid knyttet til det sivilt-militære samarbeidet i forbindelse med *Trident Javelin 2017* og *Trident Juncture 2018*: Hvilke deler av dette arbeidet har embetet deltatt i 2017.

Embetet har i 2017 deltatt på et møte i det regionale sivil-militære kontaktmøtet. Det er gjennomført en øvelse for fylkesberedskapsrådet som en forberedelse til TJ 2018. I tillegg er det gjennomført en fagdag sikkerhet. Embetet har også gjennomført en øvelse med formidling av skriftlig gradert informasjon til kommuner og fylkesberedskapsråd. Rapport er sendt pr post som gradert brev. Vi har vært på studiebesøk til Litauen og kartlagt sivil-militært samarbeid i et skarpt NATO-opdrag, herunder de erfaringer det norske bidraget til NATOs styrke i Litauen har gjort. Erfaringene er sendt frem til DSB i egen rapport.

**Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel... (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)****Rapportere på**

Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel kontrollerte vergeregnskap, samt antall verger som er under oppfølging på bakgrunn av ikke godkjente vergeregnskap.

Se tabell med kommentarer

**Vergemålsordningen**

Sum	Antall kontrollerte vergeregnskap	Antall mottatte vergeregnskap
13 %	262	1 962

*Vergemålsordningen – 2017 – «Embetene skal rapportere på antall kontrollerte og mottatte vergeregnskap: Tallet for mottatte vergeregnskap er hentet ut fra ephorte, og tallene er sånn sett litt usikre. Vi har gjennomgått samtlige kontrollaktiviteter opprettet fra sentralt uttrekk. I tillegg mottar vi en rekke regnskap når vergemålene og/eller vergeoppdragene avsluttes. I disse sakene gjennomfører vi en forenklet kontroll på samtlige som leveres inn. Dette dreier seg om ca. 2-300 vergeregnskap. Samtlige avvik som avdekkes blir fulgt opp i ettertid, og vi har også byttet ut verger i ca. 10 saker.*

**Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt... (fra kapittel 7.3.4.2.2 i TB)****Rapportere på**

Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.

Samtlige vergemål er gjennomgått i forhold til regnskapsplikt. Dette ble gjort i forkant av utsendelse av regnskapsbrev for 2014, i januar 2015.

**Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere... (fra kapittel 7.3.4.3.1 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Fylkesmannen har gjennomført rapportering på rettshjelpområdet til Statens sivilrettsforvaltning for 2017 på eget skjema, med rapporteringsfrist 31. januar. Tabellen nedenfor er fylt ut med utgangspunkt i innsendt skjema.

**Retts hjelp 1.1 - Søknader**

Betegnelsen på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkomne søknader	202	184	18
Innvilgede søknader	92	88	4
Avslåtte søknader	88	75	13

*I tillegg har vi mottatt 780 arbeidsoppgaver*

**Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk... (fra kapittel 7.3.4.3.2 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

Totalt forbruk for 2017 er kr 5 852 769 som er noe lavere enn for 2016.

Ut fra en nedgang i utlendingssaker tror vi at utgiftene for 2018 vil ligge på ca. kr. 6 000 000.

**I forbindelse med introduksjonsordning... (fra kapittel 7.3.4.4.1 i TB)****Rapportere på**

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen skal rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Fylkesmannen mottok 14 klager i 2017. Det er en økning på 3 saker fra 2016. 12 av de 14 sakene ble ferdigbehandlet i 2017.

5 saker gjaldt midlertidig og/eller permanent stans av introduksjonsprogram. I 3 av disse sakene var det også klage knyttet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Disse er rapportert på i pkt. 7.3.4.4.2.

4 saker gjaldt avslag på deltagelse i introduksjonsprogram.

2 saker gjaldt avslag på forlengelse av introduksjonsprogram.

1 sak gjaldt avslag på fritak fra prøver for som er nødvendig for å få norsk statsborgerskap. Dette vedtaket ble omgjort.

Alle de øvrige vedtakene ble stadfestet.

**På området opplæring i norsk... (fra kapittel 7.3.4.4.2 i TB)****Rapportere på**

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi har mottatt og behandlet på området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. I 2017 har vi mottatt og behandlet 3 klagesaker. Alle klagen som har omhandlet norskopplæring er endret/omgjort. Det har medført at kommunen har erstattet manglende norskopplæring.

**Fylkesmannen skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.4.4.3 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier og hvor mange av nye statsborgere i fylket som har deltatt.

**Statsborgerseremoni**

I 2017 var det registrert 678 nye norske statsborgere i Vestfold. Av disse var det 172 påmeldte hvor av 157 deltok. Dette tilsvarer 23,16 % deltakelse. Arrangementet ble holdt 15. oktober 2017.

**Resultat- og økonomirapportering... (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)****Rapportere på**

Resultat- og økonomirapportering på fagmidler på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

Fylkesmannens aktivitet knyttet til gebyrbelagt saksbehandling etter forurensningsloven utgjorde i 2017 inntekter på kroner 1 070 200, fordelt på kroner 338 400 for tilsyn og kroner 731 800 for konsesjonsbehandling.

**Fremmede organismer**

Art/artsgruppe	Type tiltak	Omfanget av tiltaket	Navn område	Utdyping av, eller kommentar til, gjennomført tiltak	Sum brukt
Parkslirekne	Bekjempelse		Presterødskilen/Træleborg, Tønsberg	Beitetiltak som skjøtsel kombinert med bekjempelse parkslirekne	50 000
Parkslirekne	Bekjempelse		Nøtterøy	Utvalgte lokaliteter	9 000
Kjempespringfrø	Bekjempelse		Vassås, Re	Manuell bekjempelse av kjempespringfrø i Vassåsvassdraget - flerårig prosjekt	10 000
Rynkerose	Bekjempelse	800 kvm	Fynsetta, Tjøme	Kjemisk/mekanisk bekjempelse	40 000
Kjempebjørnekjeks	Bekjempelse		Larvik kommune	Bekjempelse av forekomster kjempebjørnekjeks/Tromsøpalme gjennom flere år fremover	91 000
Sandkryper	Kartlegging	Faste prøvelokaliteter	Numedalslågen	Bestandsovervåking	50 000
Landlevende planter	Kartlegging		Larvik kommune	Kommunale eiendommer kartlagt for 20 ulike arter	80 000
Alle	Utarbeidelse av regional handlingsplan		Vestfold	Utkast til handlingsplan om skadelige fremmede arter, trusler i Vestfoldnaturen og prioritering arbeid	100 000
Alle	Opplærings tiltak		Vestfold	Fagdager om fremmede arter. Kompetansesamling for kommuner og andre aktører.	20 000
Stillehavsøsters	Utarbeidelse av regional handlingsplan		Vestfold	Oversikt over særlig verdifulle områder som bør prioriteres med tanke på tiltak. Forvaltningsråd. Hl har oppdraget.	150 000
Stillehavsøsters	Kartlegging		Oslofjorden	Bestandsovervåking/bestandsutviklingsmodell. Samarbeid m Fylkesmenn, fylkeskommuner i Oslofjorden. Hl har oppdraget.	50 000
Stillehavsøsters	Bekjempelse		Vestfold	Aksjoner i samarbeid med Vestfold fylkeskommune.	95 000
Stillehavsøsters	Opplærings tiltak		Vestfold/Skagerak	Fagsamling. Samarbeid med Vestfold fylkeskommune og Hl.	5 000
					750 000

**Det skal rapporteres på fylkesmannens... (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)****Rapportere på**

Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlig styring av kommunesektoren etter retningslinjene i rundskriv H-2143.

I kap. 1 og kap. 3.1. - hovedmål 1 og hovedmål 2 har vi redegjort for vårt systematiske arbeid for en god samhandling med kommunene, både på egne vegne, og sammen med øvrig regional (stats)forvaltning. Regelmessighet, forutsigbarhet, inkludering og involvering er stikkord for gode resultater. Samtidig representerer dagens fragmentering, både av geografiske grenser, virkemidler og ansvar, (etater og nivå) åpenbare utfordringer for samordning av statlig styring, sett fra et kommunalt perspektiv. Sektorisering og spesialisering gir klare fordeler for oppgaveløsningen på områder som meningsfullt lar seg faglig avgrense og adressere hver for seg, men og ulemper der problemene er mangfoldige og sammensatte og der bistand fra flere instanser er helt nødvendig for at forvaltningen skal kunne tilby adekvate bidrag til relevante løsninger. God og systematisk dialog og samhandling er en nødvendig betingelse for felles erkjennelse, men ikke tilstrekkelig for omforent handling. I Vestfold er fylkesmannen kommet langt både på plan- og tilsynssiden for at kommunene skal oppleve og erfare en rasjonell og samordnet statsforvaltning, samtidig som vi hele tiden jobber for å få fram forslag til systemforbedringer, jf. samordnet innsigelse.

**Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak... (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)****Rapportere på**

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBOK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBOK. Det skal rapporteres om bruk av skjønnsmidler til ROBOK-kommunene.

Det har lenge vært vårt mål at ingen Vestfold-kommuner skal være registrert i Robek-registeret. Det er nå en kommune i fylket som er i registeret.

Svelvik kommune ble registrert i Robek i 2010 – for andre gang. Kommunen har siden vært i Robek. Fram til 2014 ble kommunens økonomiske ubalanse betydelig forverret. Fylkesmannens aktiviteter i 2013 og ved inngangen til 2014 dreide seg i betydelig grad mot rådgivning og støtte til kommunen, slik at retningen kunne snus og økonomisk balanse og kontroll gjenvinnes.

Siden den gang har embetet i større grad latt kommunen jobbe på egen hånd med nødvendige økonomiske grep. Regnskapene for 2015 og 2016 viste at arbeidet bar frukter. Kommunens løpende rapportering av økonomisituasjonen gjennom 2017 tyder på det samme. Vi har derfor i stor grad latt kommunen jobbe videre på det økonomiske planet uten påvirkning fra embetet.

Regnskapsresultatet for 2016 og prognosene for 2017 tyder på at kommunen følger forpliktende plan for inndekning av underskudd. Etter planen skal kommunen dekke inn resten av underskuddet i 2018, for dermed å kunne meldes ut av Robek etter behandlingen av regnskapet våren 2019.

Svelvik fikk tildelt 1,172 mill. kroner i skjønnsmidler i 2017. Halvparten av dette ble holdt igjen til framleggelse av rapporten for andre tertial, der kommunen kunne vise at man lå an til å klare budsjettet inndekning.

Vi skal følge opp andre kommuner med økonomisk ubalanse, men det er ingen andre kommuner i Vestfold som har opparbeidet seg regnskapsmessig merforbruk, jf. regnskapene for 2016.

#### **Spesifikk omtale av arbeid med omstilling... (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling og modernisering i kommunene, bruk av skjønnsmidler til formålet og formidling av resultatene.

Embetets arbeid med omstilling og modernisering i kommunene har to viktige utgangspunkt, utover departementets retningslinjer:

1. Skjønnsmidlene er en del av kommunenes samlede inntekter, og derfor skal kommunene ha betydelig innflytelse på bruken.
2. Kommunene driver den løpende tjenesteproduksjonen med større eller mindre innslag av utvikling og omstilling som en del av daglig drift, både etter eget initiativ, men også stimulert av statlige handlingsplaner eller KS-programmer. Vi forsøker å koble moderniseringsarbeidet til denne kontinuerlige virksomheten. Prosjektskjønnsmidlene skal bidra til at kommunene gjennom innovasjon bedre kan løse sine oppgaver; tjenesteproduksjonen. Det betyr ikke at disse skjønnsmidlene finansierer daglig drift, men at vi må ta utgangspunktet i kommunenes problemforståelse og beslutnings- og mulighetshorisont.

I søknadsinvitasjonen til kommunene om prosjektskjønnsmidler i 2017, henviste vi til KMDs retningslinjer på vanlig måte, samt krav til hva en søknad bør inneholde. Det kom inn søknader for til sammen 12,401 mill. kroner, mens det var satt av 4 mill. kroner til formålet. Vi sikret videreføring av allerede igangsatte flerårige prosjekter, forutsatt tilfredsstillende framdrift. Dette er viktig, fordi reell endring og nyskaping kan være tidkrevende å få til.

Søknadene ble behandlet i fagavdelingene først, før det ble laget en samlet innstilling til ledermøtet.

12 prosjekter fikk støtte i 2017. Det mest fremtredende prosjektet er Hortens «Treningsrom for velferdsteknologi og responscenter i Horten kommune», som ble tildelt én fjerdedel av den avsatte potten. Prosjektet omhandler, som navnet tilsier, utprøving av velferdsteknologiske løsninger i eget treningsrom og digital samhandling med tjenestemottaker, pårørende og hjemmetjenesten.

Vi viser til Isord for en uttømmende liste over prosjekter som fikk tildelt støtte.

Erfaringene fra moderniseringsprosjektene spres og formidles blant annet i fagnettverk og lederfora, på månedlige «fredagsmøter» med politisk og administrativ ledelse i kommunene.

#### **Det skal rapporteres om antall lånesøknader... (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Det skal rapporteres om:

- Antall lånesøknader som godkjennes og i hvilken grad fylkesmannen har nektet godkjenning av lån.
- Antall godkjente garantier, samt antall garantier som ikke ble godkjent.

Godkjenning av kommunale garantier, jf. kommuneloven § 51: 4 stk. Søknadene fordeler seg på fire kommuner – Tønsberg, Larvik og Nøtterøy (2 stk). Garantiene beløper seg til 17,31 mill. kroner.

Ingen søknader ble avslått, men én søknad ikke er behandlet, men satt på vent etter dialog med Tønsberg kommune. Den gjelder infrastrukturprosjektet Presterødbakken, der vi avventer behandlingen av saken til finansieringen av prosjektet er vedtatt av Stortinget.

Behandling av låneopptak (låneramme) i forbindelse med kommunale budsjettvedtak, jf. kommuneloven §59 og 60: 1 stk for Svelvik kommune. Vedtaket ble godkjent. Ut over dette godkjente vi ett kommunalt låneopptak fra den samme kommunen. Det gjaldt 10 mill.

kroner til startlån.

Ingen søknader om godkjenning av låneopptak har blitt avslått.

Til slutt har vi godkjent ett låneopptak for interkommunale selskaper der Robek-kommunen Svelvik er involvert. Det gjaldt låneopptak for Legevakta i Drammensregionen IKS, der Svelvik kommune eier 5 prosent. Et låneopptak på 1,2 mill. kroner ble godkjent, og Svelvik er ansvarlig for 60 000 kroner av dette.

#### Antall garantisøknader

Saksområde	Sum	Godkjent	Ikke godkjent	Ikke behandlet
Antall garantisøknader	5	4	0	1

#### Kommunenes lånesøknader

Type søknad	Sum	Godkjent	Ikke godkjent	Ikke behandlet
Antall lånesøknader	2	2	0	0

#### Fylkesmannen skal rapportere... (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)

##### Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på hvordan veiledningsarbeidet har blitt utført, herunder aktiviteter for å øke kvaliteten på KOSTRA-data.

En av våre sentrale oppgaver er å formidle kunnskap om budsjett- og regnskapsbestemmelsene i lov og forskrift, herunder notater, høringsutkast og standarder for god kommunal regnskapsskikk. Dette er en oppgave som løses løpende – i stor grad ved å svare på henvendelser fra kommunene.

Vi har også i 2017 drevet en aktiv rådgivning, spesielt knyttet til kommuner i overgangsfase mot sammenslåing.

Selv om det er gjennomført flere sammenslåinger i Vestfold allerede, gjenstår det fortsatt tre sammenslåinger der Vestfold-kommuner er involvert. I 2020 slås som nevnt nye Holmestrand og Sande seg sammen, Svelvik kommune slår seg sammen med Drammen og Nedre Eiker, mens Re og Tønsberg blir én kommune. Som i 2016 er embetet bedt om å gjøre en analyse av den økonomiske situasjonen i nye Holmestrand og Sande, som grunnlag for videre planlegging i sammenslåingen av kommunene.

Erfaringene fra sammenslåingene som er gjennomført i fylket tyder på at det er betydelig press for å øke lånegjelda og tappe økonomiske reserver før sammenslåing. I fjorårets årsrapportering omtalte vi budsjettprosessene da Tjøme og Lardal skulle vedta sine siste årsbudsjetter. Administrasjonene var bekymret for at kommunene skulle vedta budsjetter/økonomiplaner med ubalanse. Vi veiledet kommunene om kommunelovens krav til balanse, og flertallet i kommunestyrene holdt seg innenfor lovens krav.

Budsjettallene trekker likevel i retning av at investeringstakten øker og netto driftsresultat svekkes, og gjerne blir negative jf. Re kommune omtalt annet sted i rapporten, fram mot sammenslåingstidspunktet. Det gjelder spesielt for sammenslåinger der minst én av kommunene er mindre enn de/den andre, men også der to kommuner er relativt jevnbyrdige. Insentivet til å låse midler i «egen» kommune før sammenslåing synes å være sterkt. Det er således fordeler med et kort tidsvindu fra sammenslåingsvedtak til -tidspunkt.

Rådgivningen og veiledningen vil derfor fortsatt ha et ekstra fokus på kommuner som står foran sammenslåing.

Vi arrangerer alltid orienteringsmøter knyttet til framleggelsen av de siste to dokumentene. Vi har også i 2017 oppfylt vårt mål om å presentere innholdet i statsbudsjettet samme dag som det legges frem. Dette er betinget av at vi får informasjon fra KMD tidnok. Her vil vi påpeke at jo mer fylldige og detaljerte hand-outs vi får utdelt på forhåndsgjennomgangen i departementet, jo bedre vil vi kunne redegjøre for innholdet i statsbudsjettet når det legges fram. Tiden er knapp fra forhåndsgjennomgangen til innholdet er offentlig og blir presentert.

I 2017 hadde vi en todelt presentasjon av statsbudsjettet. Først en gjennomgang av hovedinnhold og konsekvenser for kommunene ved økonomisjefene. Deretter, dagen etter, i samarbeid med KS, arrangerte vi et større møte for politisk og administrativ ledelse i kommunen, der KMD, KS og fylkesmannen deltok, og også presse og stortingsbenken er invitert. Det er en klar positiv tilbakemelding fra kommunene om at dette opplegget er ønskelig. Det vil derfor bli videreført i 2018.

Ambisjonen er at vi skal ha samme opplegg rundt kommuneproposisjonen. Men i 2017 ble det ikke holdt et eget informasjonsmøte med økonomisjefene. Dette har sammenheng med at informasjonen fra KMD til fylkesmennene ble gitt samme dag som proposisjonen ble lagt frem, og at møtet for politisk og administrativ ledelse i kommunene ble holdt dagen etter fremleggelsen. Økonomisjefene kunne delta der.

I tillegg har embetet god kontakt med økonomisjefene på telefon og epost i etterkant av framleggelsen. Et slikt informasjonsopplegg synes å fungere bra.

Vi har tidligere lagt til rette for intensiv opplæring i Kostra i kommunene. Den kommunale kompetansen knyttet til utfylling av skjema og innsending av data fungerer i hovedtrekk godt, selv om det fortsatt forekommer feil. I 2017 hadde vi, som tidligere år, en gjennomgang av nøkkeltall, både før og etter foreløpig publisering, for å identifisere vesentlige feil og mangler.

Eiendomsforvaltning har vært fokusområde i 2016 og 2017, og vi har hatt tett dialog med flere av kommunene for å rette opp i feilrapporteringer. Dette arbeidet har bidratt til økt kvalitet på rapporteringen.

Vi bruker Kostra-data aktivt i styringsdialogen med kommunene. Som regel bruker vi Kostra sammen med annen fagstatistikk. Det er vår erfaring at en aktiv bruk av slike data øker graden av legitimitet i styringsdialogen. Vi oppfordrer ellers kommunen særlig til bruk av tilgjengelige Kostra-data i sine styringsdokumenter og ulike analyser internt. Vi opplever at kommunene i Vestfold er flinke til å bruke Kostra-statistikk som et redskap i den økonomiske planleggingen. Et eksempel på det er Svelvik, der administrasjonen brukte Kostra på en god måte for å identifisere og kommunisere hvor innsparingspotensialet var, og hvor det ville bli nødvendig å øke bevilgningene framover. Et annet eksempel er Larvik, der blant annet Kostra, men også annen statistikk, blir publisert i omfattende dokumenter for beslutningstakerne.

#### **Kort om fordelingen av skjønnsmidler... (fra kapittel 7.3.6.5.2 i TB)**

##### **Rapportere på**

Kort om fordelingen av skjønnsmidler, herunder rapportering i ISORD.

Departementets retningslinjer for tildeling av skjønnsmidler har blitt betydelig forenklet de siste årene. Formålet med skjønnsmidlene er å fange opp forhold som ikke blir godt nok ivare tatt i inntektssystemet og gjennom andre tilskuddsordninger. Ved tildelingen av de ordinære skjønnsmidlene tok vi, som redegjort for i brev til KMD av 7. september, utgangspunkt i kommunenes inntektssituasjon, kommunenes innspill til oss og vår vurdering av kommunenes «skjønsmessige utfordringer», og til slutt tidligere års tildelinger.

Den samlede tildelingen av skjønnsmidler til Vestfold-kommunene var 28,2 mill. kroner i 2017. Rammen for 2018 er uendret fra 2017. Det er blant landets laveste tildelinger per innbygger, og som tidligere år ikke tilstrekkelig til å korrigere for de skjønsmessige utfordringene som kommunene i Vestfold har, blant annet som følge av det gjennomgående lave inntektsnivået.

Vi har ved flere anledninger kommentert Vestfold-kommunenes lave inntektsnivå og de betydelige utfordringene dette medfører for tjenestetilbudet. For en nærmere redegjørelse av dette viser vi til vår høringsuttalelse fra 2016 til forslaget til nytt inntektssystem for kommunene.

4 mill. kroner av skjønsmiddelpotten ble tildelt som prosjektskjønnsmidler. Tildelingsprosessen ble utført i Isord. Denne prosessen fungerte bra, uten at den ga noen besparelse i arbeidet for oss. Vi må uansett saksbehandle som vanlig i vårt saksbehandlingssystem.

Rapporteringen for prosjekter som får tilskudd skal også gjøres Isord. Av de 14 prosjektene som fikk tilskudd i 2016, har seks prosjekter i skrivende stund levert sin endelige rapport. Ytterligere tre vil levere innen utgangen av februar. Av 12 prosjekter som fikk tilskudd i 2017, venter vi at fire er klare til å rapportere innen utgangen av februar.

For nærmere om tildelingen av prosjektskjønnsmidler viser vi til rapporteringskrav 7.3.6.3.1.

#### **Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse... (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)**

##### **Rapportere på**

Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse av embetets tiltak for samordning av statlig tilsyn, herunder tilsyn fra andre tilsynsetater enn Fylkesmannen selv. Fylkesmannen skal kort opplyse om hva som er gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsyn som er gjennomført.

Vi har i årevis utarbeidet en felles tilsynskalender for eget embete og for øvrige relevante tilsynsetater. Kommunene har således en bedre oversikt tidlig på året. Det er begrenset hvor langt v kommer på regionalt nivå, når de sentrale års- og planhjulene varierer så betydelig. Vi er derfor glad for etableringen av nasjonal arena for tilsyn og samordning høsten 2017, og håper den kan bidra til bedre rammebetingelser for regional samordning. Vi minner om at behovet er påpekt herfra siden 2010, jf. rapporten ....*slik kommunene ser det.* Ved siden av planrutiner er språklige variasjoner mellom særlovsområdene, som virker svært forvirrende for kommunene, blant de mest akutte

forbedringsområdene. Fylkesmannen bruker tilsynserfaringene regelmessig på de mange faglige fellesarenaene vi har med kommunene og vi har systematisk kontakt med kontrollutvalgssekretariatene, og også noe med revisjonene.

For tilsyn med overføringsverdi til andre virksomheter/kommuner har vi benyttet ulike måter å formidle læring. Rapporter fra alle planlagte tilsyn under Statens helsetilsyn er tilgjengelig på Helsetilsynets hjemmeside, og kommunene informeres jevnlig om denne kunnskapsbasen. Videre har det vært gjennomført egne fagsamlinger med oppsummering av gjennomførte tilsyn, hvor samtlige kommuner har vært invitert, og ikke bare kommunene som deltok på tilsynet. I desember 2017 gjennomførte vi en egen fagdag med tema tilsyn og egenkontroll i samarbeid med kommunene og kommunerevisjonen. For tilsyn med spesialisthelsetjenesten er det faste møter med det regionale helseforetaket og Helsetilsynet har gjennomført samlinger oppsummeringer for fylkesmennene og sykehusene.

#### Embetet rapporterer hvor mange tilsyn... (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)

##### Rapportere på

Embetet rapporterer hvor mange tilsyn det har gjennomført.

Forklaring:

- Det bes om ett samlet tall for alle tilsyn hjemlet i opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven mv.
- Det rapporteres samlet for kommunene og fylkeskommunen(e)
- Antall tilsyn det skal rapporteres om omfatter planlagte tilsyn (som landsomfattende/nasjonale tilsyn) og hendelsesbaserte tilsyn uavhengig av tilsynsmetodikk og hvor ressurskrevende tilsynet var.
- Antall tilsyn det skal rapporteres om, omfatter ikke forundersøkelser, sjølvmeldingstilsyn og dokumentgjennomganger uten oppmøte (fysisk eller videokonferanse) på tjenestestedet eller i kommunen/fylkeskommunen.
- Det bes ikke om tall for avvik eller pålegg.

For helse/omsorg/sosial

- 34 planlagte tilsyn, nærmere beskrevet annet sted i årsmeldingen
- 165 hendelsesbaserte tilsynssaker

#### Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.8.1 i TB)

##### Rapportere på

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.
- Det skal gis en kortfattet omtale i årsrapporten av hvor mange klager fylkesmannen har mottatt etter kommuneloven § 60d fjerde ledd, hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om samt bruk av interkommunalt samarbeid i fylket, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen.

Se kommentarer i tabell.

#### Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage			0
På eget initiativ			0

Ingen saker behandlet etter kommuneloven § 59.

#### Fylkesmennene skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.6.9.1 i TB)



**Rapportere på**

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

**Innsynsbegjæringer - helse og sosialavdelingen:**

Vi har i 2017 mottatt 1288 innsynskrav. Kravene er registrert som innsyn i taushetsbelagte dokumenter. I tillegg har vi mottatt 456 innsynskrav som i utgangspunktet ikke gjelder taushetsbelagte dokumenter, men som også må behandles.

Vi har mottatt 163 klager på avslag om begjæringer om innsyn i dokumenter, og 72 saker er oversendt Statens helsetilsyn for behandling. Ingen er oversendt Arbeids- og velferdsdirektoratet. I tre saker fikk klager helt medhold, i 11 saker fikk klagerne delvis medhold i sin klage. I de øvrige, 58 saker, ble vårt vedtak opprettholdt. Vi vil påpeke at våre enkeltoversendelser til klageinstansen kan inneholde behandling av flere klager.

**Innsynsbegjæring- skole**

Vi har mottatt og behandlet en klage på vedtak om avslag på innsyn fattet av en kommune.

**Innsynsbegjæringer - barnevern**

Vi har mottatt 192 klager på avslag og eller delvis avslag om innsyn i dokumenter. Alle klagen er oversendt til Statens helsetilsyn for behandling. En klage er gitt delvis medhold etter offentleglova § 32.

**FMAV, FMBU, FMHO, FMNR... (fra kapittel 7.3.6.10.1 i TB)****Rapportere på**

FMAV, FMBU, FMHO, FMNR, FMNO, FMOP, FMRO, FMST, FMTR, FMTE, FMVE som deltar i forsøksordningen om samordning av statlige innsigelser, rapporterer til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om antall planer der statlige innsigelser er samordnet, antall innsigelser som er fremmet, antall innsigelser som ikke er videreført til kommunene, og antall innsigelser som er avskåret.

Fylkesmannen har samordnet syv innsigelser i plansaker (en kommuneplan, en områdeplan og fem reguleringsplaner). Ingen av innsigelsene ble avskåret av fylkesmannen. En reguleringsplan ble løst før mekling. En plan er sendt videre til KMD for avgjørelse. I resterende saker er det dialog mellom partene for å forsøke å komme frem til en løsning.

**Samordning av statlige innsigelser**

Betegnelse på rapporteringskrav	Resultat
Antall planer på offentlig ettersyn hvor fylkesmannen har samordnet uttalelser med statlige innsigelser	7
Antall innsigelser som er fremmet	7
Antall innsigelser som ikke er videreført til kommunene	0
Antall innsigelser som er avskåret	0

**Fra og med 01.01.2017... (fra kapittel 7.3.6.11.1 i TB)****Rapportere på**

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten for 2017 skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten for 2017 skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Sysamrapporten gir et stort sett nøyaktig bilde av aktiviteten ved embetet. Vi har stadfestet 61 % av sakene, 24 % er opphevet, 11 % omgjort og 3 % avvist. Opphevelses- og omgjøringsprosenten er høyere enn tidligere år. Dette skyldes flere forhold, men hovedsakelig at

lowerket er blitt mer komplisert og fordrer større kunnskap hos de kommunale saksbehandlere. Manglende begrunnelser er også årsaken til at vi opphever et så høyt antall saker. Vi anmoder departementet om å få til et mer smidig og forenklet regelverk slik at det blir enklere å forholde seg til både på tiltakshaversiden som hos de kommunale saksbehandlere. Vi har for øvrig ikke forlenget eller avtalt lengre klagefrist i noen av sakene.

**Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven**

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
132	48	98	49	1	1	0

**Fra og med 01.01.2017... (fra kapittel 7.3.6.12.1 i TB)**

**Rapportere på**

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis. Rapportering om ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall søknader som ikke er behandlet innen 12 uker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker der Fylkesmannen er klageinstans, på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall klager som ikke er behandlet innen 12 uker.

Viser til tabellen nedenfor som gir et riktig bilde av situasjonen. Vi har ikke behandlet noen ekspropriasjonssaker som førsteinstans etter plan- og bygningsloven, ei heller som klageinstans.

**Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven**

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	9
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	98
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	6
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	1

**Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte... (fra kapittel 7.3.6.13.1 i TB)**

**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder. Nærmere retningslinjer kommer i eget rundskriv.

Vi har klargjort alt i våre system for å ta i bruk e-innsyn i 2018. Vi forbereder nå organisasjonen og systemene for digital meldingsutveksling. Vi har tatt i bruk en sikker innsending av dokumenter og meldinger til Fylkesmannen via vår nettside, med innlogging via ID-porten. Dette effektiviserer arbeidet både for eksterne og for oss som mottaker, og øker sikkerheten. Vi har innført e-handel og kan nå ta avrop på Difi sine inngåtte rammeavtaler og vi har nå mulighet for å føre digitale hovedboksbilag i regnskapet.

**Det skal rapporteres om lærlinger... (fra kapittel 7.3.6.14.1 i TB)**

**Rapportere på**

Det skal rapporteres om lærlinger i årsrapporten.

Vi har en lærling i kontor- og administrasjonsfaget i 2017. Lærlingen er innom alle avdelingene i embetet i løpet av læretiden, og har stor

variasjon i arbeidsoppgavene. Arbeidet koordineres gjennom faglig ansvarlig i administrasjonsavdelingen.

#### Kort beskrivelse av aktiviteten... (fra kapittel 7.3.7.1.1 i TB)

##### Rapportere på

Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:

- Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

Vi har 35 trossamfunn som får tilskudd med en samlet medlemsmasse på 18 250. Utbetalt tilskudd kr. 9 782 000. Inge trossamfunn slettet og godkjent 2. Vi har hatt 3 møter med forstandere fra 3 trossamfunn.

#### Oversikt over antall saker... (fra kapittel 7.3.7.2.1 i TB)

##### Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Vi har behandlet 174 saker om tillatelse til å spre aske i vinden. Alle er innvilget. 60 % er søknader fra personer som er i live.

#### Oversikt over antall saker i hver kategori... (fra kapittel 7.3.7.3.1 i TB)

##### Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Vi har mottatt 4 søknader. 2 er avslått og 2 innvilget. Ingen søknader om typisk turiststed.

#### Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven... (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)

##### Rapportere på

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven, jf. VØI pkt. 5.3.2 og bakgrunnsinformasjon (metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har gjort på bakgrunn av de valgte kildene.

Grunnet kommunesammenslåinger får Vestfold fylke stadig færre kommuner. Dette i tillegg til korte avstander i Vestfold gjør at vi har mulighet til å følge opp kommuner tett med tilsyn. Samtidig fører antall kommuner til at vi, særlig når det gjelder felles nasjonale tilsyn, ikke i like stor grad har lagt risikovurderinger til grunn for valg av kommune, men heller lagt vekt på tilsynsfrekvens. At det er lenge (to-tre år) siden vi har vært i en kommune, er med andre ord en del av vår risikovurdering. Vi gjør i tillegg en vurdering av kommunens totale belastning av tilsyn fra Fylkesmannen og andre statlige tilsynsmyndigheter. Hvorvidt det åpnes tilsyn, vurderes i et tilsynsteam og konkluderes av utdanningsdirektøren.

#### Barnehage

Vi har gjennomført 3 stedlige tilsyn med førveiledning og to skriftlig tilsyn. Ett av de skriftlige tilsynene ble åpnet på bakgrunn av henvendelser og medieoppslag. Det ble avdekket lovbrudd på barnehageloven i fire av de fem tilsynene. Valg av temaer er gjort på bakgrunn av kunnskap vi har om den enkelte kommune i forhold til hvordan de påser regelverksetterlevelse på barnehageområdet. Kildene som inngår i vårt kunnskapsgrunnlag for risikovurdering kan være:

- kunnskap om kommunen - muntlig og skriftlig dialog/veiledning
- oppfølging fra tidligere tilsyn - saksbehandlere på området har laget regneark med oversikt over alle tilsyn fra 2011 - 2017, hvor alle lovbrudd og korreksjonspunkter blir lagt inn, samt kommunens tilbakemelding
- oppslag i mediene som man mener er nødvendige å følge med på - fylkesmannen legger inn alle saker i eget områdeovervåkingsskjema som gjennomgås en gang i uka på arbeidslaget

- henvendelse fra foresatte, barnehageeiere og andre - legges i samme overvåkingsskjema og tas opp en gang i uka
- funn i klagesaksbehandling - områdeovervåking
- statistikk i BASIL - eget skjema hvor funn noteres og ut fra disse opplysningene velger vi både tema og barnehagene som skal intervjues i tilsynet
- gjentatte veiledninger som ikke fører til forbedring av saksbehandling

Veiledning og tilsyn er en sentral oppgave for barnehagemyndighetene. Vi vurderer derfor at vi når vi har tilsyn med barnehagemyndighetenes "påse at-rolle", favner vi et bredt risikofelt. Vi ser, til tross for mange år med tilsyn på dette temaet, at kommunene fortsatt strever med å finne en god systematikk i sitt tilsynsarbeid. I tillegg har vi sett i klagesaker at barnehagemyndigheten ikke har hatt riktig forståelse av barnehageloven. Vi har vurdert risikoen for at barnehagemyndigheten ikke har håndtert barnehageloven etter intensjonen som stor, noe som igjen kan føre til konsekvenser for barn og foreldre.

Barnehagemyndighet strever også med å ha tilstrekkelig forvaltningskompetanse til å kunne gjøre et grundig og riktig arbeid. Dette ser vi særlig når det gjelder temaet kommunens håndtering av regelverk om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm og dispensasjoner. Her har de fleste kommunene i Vestfold utfordringer. Risikovurderingen besto i at tre av våre kommuner i en lengre periode har hatt pedagogiske ledere med dispensasjon fra utdanningskravet, jf. BASIL-rapportering. I en av kommunene har det også vært skifte i barnehagemyndigheten og vi var usikre på om barnehagemyndigheten håndterte vedtak og dispensasjon etter forskriften.

Risikovurdering for valg av temaet kommunenes håndtering av regelverket om politiattest er basert på dette feltet er et sårbart område i sektoren. Her har fire av fem kommuner fått lovbrudd.

Det ble gjennomført ett egeninitiert tilsyn med en av våre kommuner. Kildene til risikovurderinger i denne sakene var en klage mottatt fra foreldregruppen hvor foreldrene klager på kommunens oppfølging av den enkelte barnehageeier når det gjelder regelverk om politiattest. I tillegg var det medieoppslag om saken og foreldrene valgte til slutt å melde saken til politiet. Fylkesmannen anså det som nødvendig å iverksette tilsyn med barnehagemyndigheten. Det ble avdekket lovbrudd. Vi vurderte at barnehagemyndigheten ikke hadde oversikt over hvordan barnehagen ble drevet, og at de ikke fanget opp lovbrudd i barnehagen, herunder regelverket om innhenting av politiattest jf. barnehageloven § 8, jf. § 19.

### Skole

De kildene vi har tilgjengelig, både sektoromspennende og enkeltstående kilder, når vi velger skoler i de enkelte tilsynene er:

- Funn fra ulike statistikker som brukerundersøkelser, GSI mv., herunder funn fra gjennomgangen av skolers/kommuners registreringer i GSI-rapportering som registreres i eget skjema.
- Funn fra tilsyn og klagesaksbehandling. Vi registrerer alle klagen på skole i eget skjema, med mulighet for å sortere på skoler, kommuner og type klage.
- Oppslag i media og henvendelser fra skoler, kommuner, foresatte og eventuelt andre. Dette registreres i et eget skjema og går jevnlig gjennom i møter i arbeidslag skole. Saker herifra som går på tvers av arbeidslagene barnehage, skole og barnevern løftes ofte til avdelingsmøtene.
- Øvrig kjennskap til skoler og kommuner gjennom møter, samtaler, veiledning mv.

Fylkesmannen gjennomførte tre felles nasjonale tilsyn i 2017 hvor to av våre kommuner fikk tilsyn med elevenes utbytte, og fylkeskommunen fikk tilsyn med forvaltningskompetanse. Alle tre tilsyn ble gjennomført med to skoler i hver kommune/fylkeskommune. Som nevnt ovenfor vil valg av kommuner som oftest gjøres på bakgrunn av hvilke kommuner det er lenge siden vi har vært i. Dette gjelder også for valg av kommuner i 2017. Unntaket er valget av fylkeskommunen hvor vi gjennomførte tilsyn på forvaltningskompetanse også to år tidligere. På bakgrunn av vår risikovurdering av funn fra tilsynet i 2016, funn fra tilsyn med en AHT-avdeling i 2017, informasjon fra behandling av klager på området samt det faktum at videregående skoler er store og til dels selvstendige enheter, konkluderte vi at det var nødvendig med et nytt tilsyn.

Til grunn for utvelgelsen av skoler i de felles nasjonale tilsynene er det i stor grad resultater fra elevundersøkelsen og spørsmålene om vurdering for læring og antall elever med spesialundervisning, fremmedspråk, tegnspråk mv. i tillegg til informasjon fra vårt områdeovervåkingsskjema som vurderes. Størrelsen på skolen og hvorvidt det er en barneskole eller ungdomsskole spiller også inn. Vi vurderer også skoler vi sjelden hører fra og som ikke utmerker seg i statistikker. For tilsynene i 2017 var som beskrevet over kommunene allerede plukket ut, med unntak av for fylkeskommunen. Valget av skoler ble til til en viss grad gitt da vi ønsket en ungdomsskole i begge tilsynene, og det kun er en ungdomsskole i hver av de to kommunene. Når det gjelder valget av barneskole var det for begge kommunene ingen av funnene fra våre kilder som skilte seg ut nevneverdig. Det ble likevel tatt en konklusjon basert på størrelsen på skolen, samt antall elever med enkeltvedtak av typene tilsynet omfattet.

Det har vært gjennomført ett egeninitiert tilsyn med PP-tjenesten i en kommune. Risikovurderinger som ligger til grunn for valget av både objekt og tema i dette tilsynet er basert på informasjon fra flere kilder, herunder avisartikler, meldinger fra foresatte, meldinger fra ansatte i

kommunen samt behandling av klager på spesialundervisning i den konkrete kommunen.

De fleste av de hendelsesbaserte tilsynene vi gjennomført i 2017, har hatt elevenes skolemiljø som tema. Kildene til våre risikovurderinger i disse sakene er gjerne klager eller meldinger fra foresatte, i tillegg til eventuelle medieoppslag. Tilsynsobjektet er dermed valgt ut av klager, og tilsynsobjektet valgt ut fra det klagen omhandler. Når vi mottar en slik melding eller klage, vurderer vi alvorligheten av det lovbruddet som antydes, før vi eventuelt sender det vi kaller et tilsynsavklarende brev der vi ber skoleeier om en redegjørelse om saken. Utfra skoleeiers redegjørelse og den opprinnelige henvendelsen vurderer vi blant annet sannsynligheten for at en slik hendelse vil skje igjen. Dette, kombinert med sakens alvor, avgjør om vi beslutter å åpne tilsyn. Vi har også tatt i betraktning eventuelle klager på området og annen informasjon vi har om skolene eller kommunen skolen ligger i. I noen saker har vi som et alternativ invitert skoleeier/skolen til et møte der målet i all hovedsak er å innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om tilsyn er aktuelt.

**Rapportering på FNT – forvaltningskompetanse**

		Kontrollspørsmål																					
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Vestfold fylkeskommune	Melsom videregående skole	15.2.17	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vestfold fylkeskommune	Thor Heyerdahl videregående skole	15.2.17	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0

**Gjennomførte tilsyn - Barnehage**

Kommune / Barnehage	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
Svelvik kommune	Kommunens virkemiddelbruk (tilsyn og veiledning)	Disp. fra pedagognorm, Disp. fra utdanningskravet, Politiattest	4	Foreløpig rapport	3	0	0
Re kommune	Kommunen som godkjenningmyndighet	Disp. fra pedagognorm, Disp. fra utdanningskravet, Politiattest	4	Foreløpig rapport	5	0	0
Horten kommune	Kommunens virkemiddelbruk (tilsyn og veiledning)	Disp. fra pedagognorm, disp. fra utdanningskravet, Politiattest	4	Endelig rapport	4	4	0
Tjøme kommune	Kommunens virkemiddelbruk (tilsyn og veiledning)	Politiattest	2	Endelig rapport	0	0	0
Nøtterøy kommune	Kommunens virkemiddelbruk (tilsyn og veiledning)	Politiattest (myndighetsoppgave)	2	Endelig rapport	2	2	0
			16		14	6	0

Aktivitetskrav på barnehageområdet i 2017: 14 poeng. Resultatkravet oppfylt.

**Gjennomførte tilsyn - Opplæring**

Kommune	Skole	Tilsynsvariant	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
Holmestrand kommune	Botne skole	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	2	2	0
Holmestrand kommune	Gjøklep ungdomsskole	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	2	2	0
Sande kommune	Selvik barneskole	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	3	1	0
Sande kommune	Sande ungdomsskole	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	3	2	0
Vestfold fylkeskommune	Melsom vgs	FNT	Forvaltningskompetanse		2	Endelig rapport	2	2	0
Vestfold fylkeskommune	Thor Heyerdahl vgs	FNT	Forvaltningskompetanse		2	Endelig rapport	3	3	0
Horten kommune	En skole	Egeninitiert	Psykososialt miljø		4	Foreløpig rapport	4	0	0
Larvik kommune	En skole	Egeninitiert	Psykososialt miljø		4	Endelig rapport	4	0	0
Tønsberg kommune	En skole	Egeninitiert	Psykososialt miljø		4	Foreløpig rapport	0	0	0
Vestfold fylkeskommune	SMI-skolen	Egeninitiert	Barn i barnevernsinstitusjon	Retten til opplæring og forsvarlig system	4	Varsel om tilsyn	0	0	0
					36		23	12	0

**Status tilsyn varslet i 2016, minimum foreløpig tilsynsrapport i 2017 (Skole)**

Kommune	Skole	Tilsynsvariant	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
Sandefjord kommune	PP-tjenesten	Egeninitiert	Saksbehandlingstid PPT		3	Endelig rapport	1	1	0
Sandefjord kommune	En skole	Egeninitiert	Psykososialt miljø		4	Endelig rapport	0	0	0
Sandefjord kommune	En skole	Egeninitiert	Psykososialt miljø	Bruk av makt og tvang	4	Endelig rapport	0	0	0
Vestfold fylkeskommune	Greveskogen vgs	Egeninitiert	Spesialundervisning		4	Endelig rapport	0	0	0
					15		1	1	0

**Rapportering på FNT – skolebasert vurdering**

Kontrollspørsmål							
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5

Intet å rapportere

**Rapportering på FNT – skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen**

Kontrollspørsmål																								
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Holmestrand kommune	Botne skole	18.1.17	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Holmestrand kommune	Gjøklep ungdomsskole	18.1.17	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Sande kommune	Selvik barneskole	10.1.17	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Sande kommune	Sande ungdomsskole	10.1.17	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0

**Status tilsyn varslet i 2016, minimum foreløpig tilsynsrapport i 2017 (Barnehage)**

Kommune / Barnehage	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
			0		0	0	0

Fylkesmannen i Vestfold har ingen tilsyn varslet i 2016 med minimum foreløpig tilsynsrapport i 2017 på barnehageområdet.

**Rapportering fra egeninitierte tilsyn (foreløpige tilsynsrapporter)**

Kommune	Barnehage/skole	Tilsynstema	Korreksjonspunkt	Antall kontrollspørsmål i tilsynet
Horten kommune	En skole	Psykososialt miljø	4	0
Larvik kommune	En skole	Psykososialt miljø	4	0
Tønsberg kommune	En skole	Psykososialt miljø	1	0
Nøtterøy kommune	Barnehagemyndighet	Kommunens virkemiddelbruk (veiledning og tilsyn) og politiattest		0
Sandefjord kommune	PP-tjenesten	Saksbehandlingstid PPT	1	0
Sandefjord kommune	En skole	Psykososialt miljø	4	0
Sandefjord kommune	En skole	Psykososialt skolemiljø/Bruk av makt og tvang	0	0
Vestfold fylkeskommune	Greveskogen vgs	Spesialundervisning	3	0

Vi har ikke utarbeidet kontrollspørsmål til disse tilsynene, da vi mener vi ivaretar de samme kravene gjennom å ta utgangspunkt i de konkrete bestemmelsene.

**Rapportering på tilsyn med barnehagemyndighetens tilsyn og veiledning**

Kontrollspørsmål																															
Kommune	Åpnet	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.2	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	4.2	4.3	4.4	4.5	4.7	4.8	4.9	4.11	4.12	5.3	5.4	5.5	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12
Svelvik kommune	12.06.2017	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1

**Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egnevalueringen... (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)**

**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egnevalueringen av kompetanse på regelverksområdet, og særlig trekke fram styrker og utfordringer samt tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet.

Fylkesmannen oppfatter at vi har god kompetanse innenfor de fagområder vi trenger, og god kompetanse i forhold til lovverk. Vi har fem erfarne jurister i vår Oppvekst- og opplæringsavdeling. Juristene deltar på alle relevante samlinger i regi av Udir, og deltar også på jusskurs i regi av Juristforbundet. På det skole- og barnehagefaglige området, har vi ni personer, alle med relevant høyrere utdanning, og alle med lang erfaring på respektive felt.

**Fylkesmannen skal rapportere om antall klager... (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)**

**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen.

Rapporteres på eget skjema.

**Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)**

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Standpunkt i fag	31	0	9	22	0
Bortvisning, § 2-10	1	0	1	0	0
Ekstra år i grunnskolen, § 2-1 fjerde ledd	1	1	0	0	0
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	1	0	1	0	0
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	2	0	1	1	0
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	1	0	1	0	0
Skoleplassering, § 8-1	41	1	38	1	1
Skyss, § 7-1	18	6	9	0	3
Spesialundervisning, § 5-1	4	3	0	1	0
Sum	100	11	60	25	4

Vi har en økning i antall klager på standpunkt fra 20 i 2016 til 30 i 2017. Fjorårets tall var en halvering fra året før, og vi anser derfor at økningen er innenfor en naturlig variasjon. Det er en økning i antall klager på skoleplassering fra 24 i 2016 til 41 i 2017. Økningen i antallet skyldes i hovedsak én kommune, men det er ingenting i klagen som tyder på at det er en konkret årsak til økningen, bortsett fra en etter vår vurdering restriktiv holdning til skolebytte. Nedgangen i antall klager på skyss fra 45 i 2017 til 18 i 2016 kan forklares med et unormalt høyt antall klager i 2016.

**Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)**

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 10	0				
Barnehageloven § 16	0				
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0	0	0	0	0
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd	3	2	1	0	0
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	0				
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0				
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0				
	3	2	1	0	0

**Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)**

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Psykososialt skolemiljø, § 2-4, jf oppl § 9a-3	1	0	1	0	0
Skyss, § 3-7	4	4	0	0	0
Spesialundervisning, § 3-6	2	1	1	0	0
	7	5	2	0	0

**Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)**

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
	0	0	0	0	0

Intet å rapportere

**Klagebehandling - Spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)**

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Spesialpedagogisk hjelp, § 5-7	2	1	1	0	0
	2	1	1	0	0

**Klagebehandling - Videregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)**

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	2	1	1	0	0
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	2	1	1	0	0
Spesialundervisning, § 5-1	1	0	1	0	0
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	10	1	9	0	0
	15	3	12	0	0

**Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljøsaker... (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljøsaker til embetene som håndhevingsmyndighet, resultat av behandlingen og saksbehandlingstid.

Som en konsekvens av lovendringen i Kapittel 9A etter 1. august, ble det opprettet en 9A-gruppe som består av 6 stykker; 3 fagpersoner og 3 jurister. Samme dag som Fylkesmannen får en henvendelse om krenkelsler, eller dagen etter, samles minst tre stykker fra 9A-gruppa seg for å diskutere videre saksgang.

Fylkesmannen i Vestfold har fått betydelig flere henvendelser etter lovendringen. Vi har hatt 37 saker og fattet 9 vedtak. I åtte av vedtakene har krenker fått medhold og Fylkesmannen har pålagt kommunen/skolen å sette i verk tiltak. I en av sakene konkluderte Fylkesmannen med at skolen hadde satt inn tilstrekkelig, egnede tiltak. Dette vedtaket har krenker klaget på, og det har blitt videresendt til direktoratet for endelig behandling.

Fylkesmannen i Vestfold legger stor vekt på å høre barnet. Barnets subjektive opplevelse og mening i den enkelte sak har stor betydning for videre saksgang, herunder vår vurdering av tiltak som allerede er igangsatt og valg av tiltak vi pålegger skolen/kommunen. Vi har som målsetting å snakke med eleven som opplever å ha blitt krenket i løpet av tre dager, og dette har vi overholdt. Samtalen med elevene skjer i hovedsak på elevenes skole. Det er kun i en sak vi ikke har snakket med eleven. I den konkrete saken ble det gjort en vurdering av hva som var til barnets beste, og fordi eleven allerede hadde blitt hørt av medarbeidere i barne- og ungdomspsykiatrien, valgte vi å ikke gjennomføre en slik samtale.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 13 arbeidsdager. Spennet på antall arbeidsdager fra vi får inn en henvendelse til vedtaket er fattet, er svært ulikt. Dette er avhengig av type sak og arbeidsmengden som er i avdelingen på tidspunktet. Vi har et spenn fra to arbeidsdager i en sak som var veldig oversiktlig, og 43 arbeidsdager i en annen og mer kompleks sak. Skolemiljøsaker har høy prioritet og skal behandles raskt.

**Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender... (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor skoleeier /barnehageeier /barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.

Vi har ikke mottatt henvendelser der klager har henvendt seg til oss på nytt fordi barnehagemyndigheten/skoleeier ikke har fulgt opp våre vedtak.

**Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak... (fra kapittel 7.3.8.6 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.

Rapporteringskravet er splittet i to (se 7.3.8.13) av tekniske grunner for å koble riktige tabeller til årsrapporteringen.

Rapportert i egen tabell, se under.



Kompetansetiltak tabell 1

Kompetansetiltak	Midler brukt	Antall deltakere totalt	Andel deltakere fra kommunale barnehager	Andel deltakere fra ikke-kommunale barnehager
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	735 000	47	48 %	52 %
Kompetansehevningsstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere	0	0	0 %	0 %
Kompetanseutviklings tiltak på samisk				
Økonomisk tilrettelegging	719 000	32	22 %	78 %

Kompetansetiltak tabell 2

	Kompetansemidler til kommuner og barnehager
Midler brukt	4 205 000
Andel barnehagemyndigheter som har fått midler	100 %
Andel kommunale barnehager som deltar i tiltak	100 %
Andel ikke-kommunale barnehager som deltar i tiltak	93 %
Andel barnehager deltatt på tema: pedagogisk ledelse	52 %
Andel barnehager deltatt på tema: språkmiljø	45 %
Andel barnehager deltatt på tema: realfag	37 %
Andel barnehager deltatt på tema: barn med særslitte behov	35 %
Andel barnehager deltatt på tema: læringsmiljø	65 %
Andel barnehager deltatt på tema: danning og kulturelt mangfold	49 %
Andel barnehager deltatt på tema: annet	89 %

## Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene... (fra kapittel 7.3.8.7 i TB)

## Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene *Kompetanse for fremtidens barnehage* og *Kompetanse for kvalitet* og for strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT.

Fylkesmannens arbeid med strategien *Kompetanse for fremtidens barnehage* er godt forankret i fylket, og vi velger i årsrapporten å fremheve noen tiltak vi har igangsatt eller videreført i forhold til strategien: **Kompetansemidler for ansatte i barnehage 2017**.

Fylkesmannen i Vestfold lyste i 2017 ut midler til arbeid med kompetansestrategien «Kompetanse for fremtidens barnehage- Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020». Fra Fylkesmannen er det lagt føringer om at arbeidet med de ulike kompetanseområdene, inkludert de tre nasjonalt prioriterte områdene, skal foregå på barnehagens premisser og ta utgangspunkt i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Samtidig presiserte Fylkesmannen at kompetansetiltak i den enkelte kommune også skulle ivareta revidert kompetansestrategi når den foreligger. Fylkesmannen mottok i desember 2017 rapporter fra kommunene som viser bruk av midler i 2017. Kommunene beskriver i rapportene tiltak som sikrer kompetanseutvikling på flere nivåer i barnehagene, og at både kommunale og ikke-kommunale barnehager er ivare tatt i alt fra planlegging til gjennomføring og deltakelse. Kommunenes rapportering viser også at planlagte og igangsatte tiltak er knyttet til rammeplan for barnehager og kompetansestrategien. Ut fra fremlagte rapporter vurderer Fylkesmannen at midlene brukes i henhold til strategiens målsetting.

**GLØD 2017:** Lokalt nettverk i Vestfold består av sentrale aktører fra ulike fagområder som har god kunnskap om sektoren og fungerer godt. Representanter i nettverket består av barnehagemyndighet fra store kommuner, mellomstore kommuner og små kommuner i Vestfold. I tillegg er HSN, Fagforbundet, Utdanningsforbundet, KS og PBL representert ved styrer i privat barnehage. GLØD skal styrke kompetansen til de ansatte i barnehagen, heve statusen og øke rekrutteringen av barnehagelærere. Nettverket har gjennom sitt arbeid løftet frem og lagt til rette for kompetanseheving innenfor ulike områder. I 2017 har nettverket hatt et særlig fokus på å støtte opp rundt arbeidet med implementering av ny rammeplan i barnehagen. GLØD-nettverket har bidratt med innlegg om sitt arbeid på Barnehageforum. I tillegg brukes Fylkesmannens nettside til å informere om nasjonale og lokale GLØD-tiltak. Fylkesmannen har vurdert i samarbeid med deltakere i nettverket at GLØD som eget nettverk fases ut i 2018 og erstattes av regionale samarbeidsfora ift. revidert kompetansestrategi.

**Rekruttering av barnehagelærere:** Vestfold har i 2017 vært i en god situasjon når det gjelder behov for rekruttering av barnehagelærere. Det er svært få dispensasjoner fra utdanningskravet i vårt fylke, og kommunene informerer om at det er stor søknad til ledige stillinger i barnehagene, se graf. I tillegg viser rapportering i BASIL for 2017 at andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning ligger på 99,7 prosent. Dette har ført til at GLØD-nettverket har hatt mindre innsats på rekruttering og mer fokus på



kompetanseutviklingstiltak for barnehagelærere i 2017.

**Menn i barnehage:** Statistikk viser at Vestfold har en stabil andel (11,7%) menn i barnehagene. Med denne prosentsetningen oppfyller ikke Vestfold nasjonal målsetting om andel menn i barnehage. GLØD-Vestfold har derfor også i 2017 utlyst midler til prosjektet «Lekeressurs i barnehagen» for å bidra til å, på lang sikt, rekruttere menn til barnehagesektoren. Det ble søkt om midler til 14 lekeressurser i Vestfoldbarnehager i 2017. Det ble tildelt kr. 169.400,- til formålet, som skal dekke lønn til lekeressursene og administrering av prosjektet. Barnehagene rapporterer om positive tilbakemeldinger fra ungdomsskolegutten som deltar i tiltaket, og prosjektbarnehagene har stor tiltro til at dette tiltaket vil føre til økt rekruttering av menn i barnehageyrket. Barnehagene som har deltatt i prosjektet over flere år melder om at, de i tillegg til tildelte midler, benytter egne midler fordi de ser at tiltaket virker i praksis, og fordi interessen for tiltaket er stor. Fylkesmannen vurderer at prosjektet "Lekeressurs" er ett eksempel på rekrutteringsarbeid som på sikt vil bidra til å få flere menn til å jobbe i barnehage og bidra til at barnehagens ansatte spiller samfunnets mangfold i kjønn og etnisitet.

**Barne- og ungdomsarbeiderfag:** Fylkesmannen gjennomførte ved årets start en kartlegging av behovet for barnehagefaglig grunnkompetanse og KOMPASS. Kartleggingen viste at det i 2017 ikke var behov for disse tiltakene i Vestfold. Nettverket har derfor hatt fokus på å rekruttere og tilrettelegge for assistenter som ønsker å ta fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget. I 2016 deltok 54 kandidater i opplæring i barne- og ungdomsarbeiderfaget i regi av Fylkesmannen i Vestfold. Av disse har 38 bestått eksamen. Fylkesmannen samarbeider i 2017 med Kompetansebyggeren i Vestfold og har 47 kandidater som deltar i opplæring i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Tilbudet inkluderer lærebøker og individuell veiledning av den enkelte kandidat. Fylkesmannen i Vestfold følger opp med statistikk over antall kandidater med bestått eksamen og gjennomført fagprøve. Fylkesmann ønsker å fremheve at dette studie motiver for at flere assistenter søker formell utdanning.

**Tilretteleggingsmidler for ansatte i barnehage, lokale prioriteringer:** Målet med tilretteleggingsmidler er å stimulere til at ansatte i barnehagen utvikler sin kompetanse. For 2017 har 32 ansatte fått tildelt tilretteleggingsmidler, lokale prioriteringer. Søknadene har rettet seg mot studier innen spesialpedagogikk, ABLU, barnehagelærer deltid, fagskoleutdanning og veiledning. Fylkesmannen har lagt vekt på at mottatte søknader skal henge sammen med den enkelte kommunes helhetlige kompetanseplan, og har vurdert søknadene i samråd med barnehagemyndighetene. Fylkesmannen vurderer at tiltaket er godt mottatt i sektorene. Derimot så vi at det tok tid før barnehageeiere forstod at dette er supplement til den nasjonale ordningen. Fylkesmannen mottar jevnlig henvendelser der barnehageeiere etterspør om ordningen videreføres i 2018.

I tillegg har flere barnehageeiere og kommuner deltatt i prosjektet "Kompetanse for mangfold" og "Inkluderende barnehage- og skolemiljø". Erfaringene fra prosjektene blir formidlet kontinuerlig i de samarbeidsarenaene vi har (GLØD, fagsamlinger, Barnehageforum ol.). Fylkesmannen har også bidratt på den nasjonale konferansen om realfag i barnehagen i oktober hvor brosyren "Hvorfor det?" ble presentert for barnehagene på Østlandet.

**Strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT:** Fylkesmannen drifter i samarbeid med Statped en ressursgruppe for gjennomføring av SEVU-PPT i Vestfold. Fylkesmannen ivaretar sekretariatsfunksjonen i ressursgruppa.

I tillegg følger Fylkesmannen opp utbetaling av vikarmidler til kommunene som har deltakere i de stattlige videreutdanningstilbudene, samt fordeler midler til lokale etterutdanningstiltak som omhandler systemrettet arbeid. Et av disse tiltakene var i 2017 en todagers konferanse for alle fagansatte i PP-tjenesten i Vestfold med fokus på systemrettet arbeid. Fylkesmannen deltok med faglig innlegg på konferansen.

Fylkesmannen vurderer å ha fulgt opp PP-tjenesten på en tett og god måte, knyttet til vårt oppdrag med SEVU-PPT. Med utgangspunkt i plan for gjennomføring av SEVU-PPT i Vestfold, som ble utarbeidet av ressursgruppa i 2015, har Fylkesmannen gjennomført sine oppgaver både i forhold til videreutdanning og etterutdanning, på en forutsigbar og etterrettelig måte.

**Kompetanse for kvalitet:** Fylkesmannen har fulgt opp arbeidet med videreutdanningsstrategien «Kompetanse for kvalitet» i løpet av året, primært gjennom dialog med og informasjon til Lederforum for oppvekst og opplæring. I Lederforum er både kommunale skoleeiere, fylkeskommunen, KS, høgskolen og Utdanningsforbundet representert.

Fylkesmannen har fulgt opp henstillingen fra Utdanningsdirektoratet om å innta en «aktiv og koordinerende rolle for å imøtekomme lokale

behov om opprettelse av regionale tilbud for studieåret 2018-2019». Vi har bistått Høgskolen i Sørøst-Norge og Sandefjord kommune i planleggingen av å opprette et regionalt tilbud på 30 studiepoengs videreutdanning i matematikk (1-7) over 2 år, med planlagt for oppstart fra skoleåret 2018-2019. Resultater fra høstens GSI-rapportering av lærere som oppfyller ikke oppfyller kompetansekravene er brukt for å dimensjonere tilbudet.

Fylkesmannen har fulgt opp skoleeieres evt. manglende rapportering av om lærere som tar videreutdanning innenfor stipendordningen har fullført studiene eller ikke.

Vi vurderer at kompetanse for kvalitet er viktig for både private og kommunale skoleeiere i Vestfold. Strategien bidrar til generell heving av læreres formelle kompetanse, selv om hovedfokus i skoleeiers prioriteringer ser ut til å være knyttet opp mot de skjærpede kompetansekravene for å undervise.

### **Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad... (fra kapittel 7.3.8.8 i TB)**

#### **Rapportere på**

Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad de kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnskoleområdet som er fulgt opp, har økt sin kvalitet og kompetanse, og videre hvilke virkemidler og tiltak som har hatt god effekt.

Fylkesmannen driver en kontinuerlig områdeovervåking der vi følger med på våre kommuner og fylkeskommunen. Vi kan ut fra statistikk og annen informasjon, oppslag i medier, henvendelser, klager og tilsyn, til en viss grad identifisere barnehager, skoler og kommuner med lav kvalitet og kompetanse. Vestfold fylke består etter gjennomførte og kommende kommunesammenslåinger av få og store kommuner som forhåpentligvis blir mer robuste både når det gjelder faglig og juridisk kompetanse og i forhold til ressurser. Fylkesmannen har imidlertid grunn til å tro at sammenslåingsprosesser kan føre til sårbarheter på enkelte områder, og har derfor et ekstra blikk på kommunene i dette arbeidet. Vi har sett at kommunesammenslåing er krevende for de kommunene som er involvert, og at virksomhetene i en grad også merker negative konsekvenser av selve prosessen. Vi har hatt tett dialog og oppfølging med kommuner når det gjelder tilgang til og innlogging i direktoratets ulike verktøy, i tillegg til at vi, med bakgrunn i erfaringer fra kommunesammenslåingen i 2017, har vært i forkant når det gjelder kommuner som har vært involvert i sammenslåinger fra januar 2018.

Når det gjelder kommuner som har lav kvalitet og kompetanse, veileder vi disse kommunene i forhold til den sårbarheten vi har avdekket.

Det er særlig to kommuner vi på bakgrunn av risikovurdering har fulgt opp i 2017. I den ene kommunen har barnehagemyndigheten i en lengre periode vært i konflikt med en privat barnehage om telling av antall barn, vedtak om spesialpedagogisk hjelp og utbetaling av tilskudd. Barnehagen har i flere år prøvd å få opplysninger fra kommunen vedrørende grunnlag for tilskuddsberegning, uten at de har fått det. I tillegg blir den private barnehagen ikke invitert på felles styremøter og får ikke informasjon om rutinene kommunen har i forhold til spesialpedagogisk hjelp. Kommunen er fulgt opp med stedlig veiledning innenfor temaene tilskudd, rapportering i BASIL og spesialpedagogisk hjelp. I veiledningen har vi hatt gjennomgang av regelverk i barnehageloven, veiledet på saksgang i klagesaker og forklart hvorfor utfallet av klagesakene ble slik de ble. I tillegg har forvaltningsloven vært tema på veiledningen. Vi valgte også lærende tilsyn som virkemiddel med veiledning i forkant. I denne veiledningen valgte vi spesifikt å ha fokus på eierplikter og myndighetsplikter slik at både den private barnehagen og myndigheten skulle være klar over at begge har plikter.

Når det gjelder den andre kommunen så er det slik at barnehagemyndigheten her er ny og trengte særlig oppfølging i hva myndighetsplikter er. I tillegg har denne kommunen hatt lav kompetanse og veldig varierende kvalitet i barnehagene sine. Det er også en kommune som i vår områdeovervåking står for en del e-poster og telefoner med bekymringsmeldinger fra foreldre og ansatte. Kommunen er fulgt opp med stedlig veiledning. I veiledningen har vi hatt gjennomgang av regelverk i barnehageloven med særlig fokus på barnehagemyndighetsoppgaver og eierplikter. Det er planlagt at vi skal ha lærende tilsyn med denne kommune i 2018. Vårt inntrykk er at direkte kontakt med kommunen har en bra effekt i en del tilfeller, men det er likevel svært vanskelig å måle i hvilken grad de har økt sin kompetanse.

Med unntak av oppfølgingsordningen, der vi i Vestfold følger opp en skole basert på kriteriesett utviklet av Utdanningsdirektoratet (se mer om dette under pkt., 7.3.8.10), har vi på skolesiden hatt tett dialog og veiledning med fylkeskommunen i etterkant av tre tilsyn med mange og utfordrende lovbrudd. I hvilken grad vårt tilsyn og etterarbeid har hatt effekt, fremstår foreløpig ikke helt klart, men vi ser at de er i ferd med å gjennomgå egne systemer og rutiner, samt at de har hatt kompetanseheving, særlig på spesialundervisningsfeltet. Dette er imidlertid en omfattende prosess, som krever tid, og som vi derfor ikke ser effekten av fullt ut ennå.

Vi har også fulgt opp en kommune i etterkant av et hendelsesbasert 9a-tilsyn. Denne kommunen blir nå i 2018 en del av læringsmiljøprosjektet. Vi har også fulgt opp enkeltskoler når vi har ansett det for nødvendig. Dette skjer da i samforståelse med

skoleeier. Skoler og kommuner som vi gjennom klagebehandling eller tilsyn har sett har behov for veiledning, tilbys dette. Som et konkret eksempel er embetet særlig aktive knyttet til henvendelser om kapittel 9A. I forbindelse med håndhevingsordningen har vi derfor hatt flere samlinger, både med skoleeiere og skoleledere. Våre ansatte har i tillegg holdt flere foredrag for personalet på enkeltskoler, og det er drevet utstrakt veiledning med skoler etter samtaler med elever og foreldre i konkrete saker. Vårt inntrykk er at direkte kontakt med skoler og kommuner i enkeltsaker, både gjennom møter og foredrag, har en bedre effekt i en del tilfeller, enn for eksempel tilsyn har. Det er likevel svært vanskelig å måle i hvilken grad de har økt sin kompetanse.

På bakgrunn av henvendelser fra enkelte barnevernsinstitusjoner som er bekymret for at flere av ungdommene ikke får tilbud om undervisning på full tid og at de opplever at det går for lang tid før opplæringen settes i gang, har vi nylig åpnet et tilsyn for å undersøke hva slags skoletilbud barn i institusjon (barnevernsbarn) får. Vi ser allerede nå at vi må gi mange lovbrudd. Vi er generelt bekymret i forhold til barversbarns skolegang, og vi har erfart gjennom klagebehandling og tilsyn tidligere at det er manglende kompetanse både hos fylkeskommunen, som har ansvaret for barnas grunnskoleopplæring, og barnevernet når det gjelder retten til opplæring. I og med at tilsynet nettopp er åpnet, og vi foreløpig ikke vet hvilke tiltak og virkemidler vi kommer til å benytte oss av for å følge det opp, er det vanskelig for oss å si noe om effekten.

Et annet tema vi har avdekket at enkelte kommuner og fylkeskommunen har svak kompetanse på er å saksbehandle saker på skysksområdet. Vi har i den forbindelse hatt tett dialog og veiledning med noen av de kommunene som behandler mange skysssklager. Vi ser imidlertid at dette er et komplisert felt for flere av kommunene våre, og vil derfor i 2018 invitere til en samling med dette som tema. Vi mener videre at dette kan være et tema for en samling hos direktoratet til en kalibrering/kompetanseheving.

#### **Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt... (fra kapittel 7.3.8.9 i TB)**

##### **Rapportere på**

Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å bidra til implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

#### **Implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver i Vestfold fylke**

Den nye rammeplanen er på mange måter en oppfølging og en videreføring av tidligere planer. Vi har brukt de siste ti årene på å skape felles forståelse for mange av ordene i rammeplanen som for eksempel medvirkning, danning, anerkjennelse, likeverd. Den største utfordringen vi står overfor nå er å få det som formidles - ut i praksis.

Fylkesmannen har derfor utarbeidet en toårig plan for implementering av ny rammeplan for barnehager i Vestfold.

Arbeidet startet i februar 2017 med å planlegge innhold for neste Barnehageforum i samarbeid med AU-Barnehageforum. Dette resulterte i et gruppearbeid som handlet om hvordan Fylkesmannen i samarbeid med kommunen kan legge til rette for godt implementeringsarbeid i den enkelte barnehagen. Samtidig med dette arbeidet tok vi kontakt med HSN og fikk avklart hvilken kapasitet de har til å følge opp dette arbeidet.

I Barnehageforum i mars ble Fylkesmannen enig med kommunen å lage en nettverksgruppe bestående av fire barnehagemyndigheter, representant fra HSN og Utdanningsforbundet, som skulle jobbe med den toårige planen for implementeringen. Implementeringsgruppen ble raskt enig at implementeringsarbeid skal skje på flere nivåer og over tid, med en konferanse hver høst. I tillegg skal det mellom hver samling skje mellomarbeid i barnehagene. Alle ansatte skal få tilbud om kompetanseheving i tre sentrale tema:

- *Den rasjonelle barnehage – vennskap og felleskap (2017)*
- *Den helsefremmende barnehage- livsmestring og helse (2018)*
- *Den didaktiske barnehagen – barnehagens arbeidsmåter. (2019)*

Som en rød tråd gjennom alle samlingene ligger lek og de minste barna i barnehagen.

I mai 2017 startet vi implementeringsarbeid med kick-off konferansen «*Foredle-Fornye-Forbedre - ny rammeplan*». Alle barnehagemyndighetene og styre/eiere, samt organisasjonene var representert på konferansen. Foredragsholdere på konferansen:

- *Bygging av nye kollektive vi som en dannelsesstrategi i en tidsånd preget av sterk individualisme.* Høgskolelektor Mattias Øhra, Høgskolen i Sørøst Norge
- *Ny Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.* Rådgiver Marianne Højdahl, UDIR
- *Estetiske møter i barnehagen Liten? Jeg? Langt ifra.* Høgskolelektor Heidi Østland Vala, Høgskolen i Sørøst Norge
- *Kompetansearbeid i barnehagene. Satsing på barnehagesektoren fra 2010 og utvikling av fagnettverk.* Styret Hilde Valvik Menes, Askedalen barnehage i Sogn

- *Ny rammeplan – fra ide til erfaring.* Seniorrådgiver Morten Solheim, Utdanningsforbundet
- *Utviklingsverksted - hva skjer i dag, hvordan skal vi jobbe?*  
Prosessledere Urd Schjetne og Margit Hermundsgård

I etterkant av kick-off konferansen har vi, i samarbeid med kommunene, utarbeidet tematikk for videre oppfølging:

Blant annet gjennomførte vi 29. september 2017 konferansen: «*Den relasjonelle barnehage- vennskap og fellesskap*». Målgruppen for konferansen var barnehagemyndigheter, styrere og barnehagelærere i kommunale og ikke-kommunale barnehager i Vestfold. Interessen var stor, men vi måtte av plasshensyn sette begrensning til 500 deltagere. Foredragsholdere på konferansen:

- *Moderne oppvekst.* Førsteamanuensis Vibeke Glaser, Dronning Mauds Minne Høgskole
- *Relasjoners betydning for barns utvikling og læring?* Universitetslektor Cecilie Evertsen Stanghelle, Læringsmiljøsentret
- *Relasjonskompetanse i barnehagen.* Rådgiver Marit O. Lysebo, Relasjonsledelse Norge

Alle deltakende barnehager fikk boka «*Mobbeferd i barnehagen*» skrevet av professor Ella Cosmovici Idsøe ved Naturfagsenteret ved Universitetet i Oslo og dosent Pål Roland ved Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning (Læringsmiljøsentret) ved Universitetet i Stavanger.

Mellomarbeidet i den enkelte barnehage vil støttes av tre oppfølgingssamlinger med Cecilie Evertsen Stanghelle ved Læringsentret som vil følge barnehageeiers arbeid rundt tema relasjoner.

I tillegg inviterte vi høsten 2017 alle assistenter/fagarbeidere til en halvdagskurs med samme tema, ledet av Kari Pape. Fylket ble delt i tre regioner, og antall deltagere totalt ble 688. Kurset handlet om relasjoners betydning for kvalitet i barnehagen. Pape stilte følgende spørsmål til deltagere:

*Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt (Rammeplan for barnehager).*

Hva innebærer dette for barnehagens pedagogiske praksis? Har vi en praksis som gjør at barnas OPPLEVELSER er i samsvar med kravene i rammeplanen? Hva må foredles, fornyes og forbedres for at alle barn skal få oppleve gleden ved å være inkludert i et lekende fellesskap. Er det noe i praksis som må fjernes? Hvordan oppstår vennskap? Og hvordan kan vi legge til rette for at vennskap skal kunne dannes og ivaretas innenfor barnehagens hverdagsliv?

Deltagere har fått mellomarbeid og vil i løpet av våren 2018 gjennomføre del to av denne kursrekka for assistenter. Høsten 2018 vil Fylkesmannen gi tilsvarende tilbud om kurs til denne gruppa hvor tema vil være "*Den helsefremmende barnehage- livsmestring og helse*".

#### **Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring... (fra kapittel 7.3.8.10 i TB)**

##### **Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen, og særlig trekke fram resultater fra arbeidet med desentralisert ordning for kompetanseutvikling og oppfølgingsordningen.

#### **Desentralisert ordning for kompetanseutvikling**

Da dette var en ny ordning fra 2017 har Fylkesmannen i Vestfold valgt å bruke god tid på gode prosesser for få etablert godt forankrete nettverk for skoleeiere. Vi har hatt et sterkt fokus på at dette skal være en langsiktig og forpliktende satsing, at tiltakene skal være skolebaserte og at lokal UH (Høgskolen i Sørøst-Norge) skal delta i nettverket som samarbeidsaktør. Nettverket er enig om at andre høgskolemiljø eller nasjonale sentre kan benyttes dersom lokal UH ikke har riktig kompetanse eller tilstrekkelig kapasitet.

Vi innkalte først både kommunale og private skoleeiere til to felles nettverksmøter. Vi erfarte at både prosess og behov for disse to gruppene var såpass forskjellig at vi nå oppretter et eget samarbeidsforum for friskolene i Vestfold. Friskolene er meget positive til opprettelse av et eget samarbeidsforum.

Siden det i Vestfold fra 1.1.2018 kun er 9 kommuner, så er det ikke behov for å dele fylket opp i flere regioner. Kommuner som skal slå seg sammen i 2020 samarbeider i stor grad om ordningen.

Skoleeierne har beskrevet sine planlagte satsinger i et notat, og disse danner nå grunnlag for videre utvikling i samarbeid med UH og eventuelle samarbeidende kommuner. Satsingene vil være innenfor de tre overordnede temaene «digitalisering av opplæringen»,

«skole- og læringsmiljø» og «tidlig innsats, tilpasset opplæring og spesialundervisning».

Det er enighet om at «Fagfornyelsen – implementering av nye lærerplaner i fag – inkl. læreplanforståelse» skal være et felles satsingsområde. Fylkesmannen i Vestfold og Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) vil koordinere dette arbeidet.

Vi har erfart at det er utfordrende med en beslutningsstruktur som i stor grad skal basere seg på at avgjørelser skal tas i konsensus i et nettverk.

Siden vi har brukt lang tid på å forankre og fastsette en god og omforent prosess og struktur har det enda ikke blitt utbetalt midler til kommuner eller UH, og disse midlene er søkt overført til 2018.

### Oppfølgingsordningen

Re kommune er den eneste Vestfold-kommunen som er omfattet av oppfølgingsordningen, etter at de havnet under den nedre grense for kvalitet basert på kriteriesettet utviklet av Kunnskapsdepartementet.

Vi så at Re kommune på alle områdene som lå til grunn for at de havnet under nedre grense for kvalitet hadde hatt positiv fremgang i løpet av de tre årene, og at de ikke lå under på noen av kriteriene som ble målt skoleåret 2015/2016. Vi vurderte at Re kommune selv hadde sett at de hadde utfordringer på en del områder, og at kommunen hadde tatt tak i dette uavhengig av den nye oppfølgingsordningen.

Etter dialog med kommunalsjefen for utdanningsområdet i Re kommune ble vi enige om at veilederkorpset ikke var aktuelt oppfølgings tiltak. Fylkesmannen anbefalte at Re kommune, som et oppfølgings tiltak, ble tildelt midler for å opprette en deltidsstilling som utviklingskoordinator. Dette styrker kommuneleddets kapasitet til å drive pedagogisk veiledning, og for å koordinere og følge opp pågående prosjekter og satsinger.

Fylkesmannen følger opp publiserte resultat fra GSI, Skoleporten og Statistikkportalen, både for forhold omfattet av kriteriesettet, samt andre relevante forhold. Oppfølging av kommunen, utover dialog med skoleeier har vært deltakelse på rektormøte, oppfølging Re kommunes arbeid med realfagskommune prosjektet og vi har innhentet de siste års tilstandsrapporter.

Vi har tidligere påpekt at en utfordring med kriteriesettet fra Kunnskapsdepartementet er at det ikke vurderer utvikling over tid, eller tar hensyn til grenseverdier. Fylkesmannen i Vestfold er derfor positive til det arbeidet som nå pågår med å revidere kriteriesettet for å få et mer helhetlig og differensiert kriteriesett.

### Rapporter på antall årsverk i landbruksavdelingen... (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)

#### Rapportere på

Rapporter på antall årsverk i landbruksavdelingen per 31.12.2016, antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2016, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.

Vestfold hadde pr. 31.12.2017 tolv kommuner, 5 av de har egen landbruksforvaltning. Det er også en økning i ant årsverk, noe skyldes overlapp med personer som skal pensjonere seg

### Årsverk i landbruksforvaltningen mm.

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos FM per 31.12.2017	11.4
Antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2017	22.0
Antall enheter/landbrukskontor i fylket per 31.12.2017	8.0

Vestfold hadde pr. 31.12.2017 tolv kommuner, 5 av de har egen landbruksforvaltning. Det er også en økning i ant årsverk, noe skyldes overlapp med personer som skal pensjonere seg

### Rapporter på antall årsverk i avdeling... (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)

#### Rapportere på

Rapporter på antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning.

Ingen reindriftsforvaltning i Vestfold.

**Årsverk i reindriftsforvaltningen**

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos FM per 31.12.2017	0.0

**Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis... (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)****Rapportere på**

Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer.

Se tabell

**Ressurser avsatt til kontrollarbeid**

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk avsatt til kontroll hos FM i 2017 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1	0.5
Antall årsverk avsatt til kontroll hos FM i 2017 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.2	
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2017 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1	7.0
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2017 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.2	

*Reindrift ikke aktuelt i Vestfold.*

**Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett... (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)****Rapportere på**

Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett, herunder omfang (kilometer/kroner) for nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.

Hele 23 skogsveianlegg/flaskehalsutbedringer ble ferdigmeldt i 2017. Statistikken viser at det er ferdigmeldt 2465 meter nybygd skogsbilvei og 4368 meter ombygd skogsbilvei. 2 av de 23 veianleggene er tung traktorvei på til sammen 2580 meter. Løpemeterkostnadene for bilveiene varierer 500 kroner og opp til ca. 1200 kroner. De veianleggene som har kostnadskrevende broutbedringer kommer ennå høyere i gjennomsnittlig løpemetertpris. Løpemetertprisen for å bygge tung traktorvei ligger på ca. 400 kroner.

Fylkesmannen har utarbeidet retningslinjer for prioritering av søknader om tilskudd til bygging og ombygging av skogsveier. Retningslinjene er diskutert med de skogansvarlige i kommunene, og er kommunisert ut til skogeierne via "fylkesmannen orienterer" og gjennom årsmelding om skogbruksåret 2017.

I 2017 ble det bevilget ca. 4.850.000 kroner i tilskudd til veibygging.

Statistikken fra skogfondssystemet viser at det er utført vedlikehold på skogsbilveinettet for ca. 785.000 kroner.

Vi har en tett dialog med kommunene på fagområdet skogsveier, og har ansvaret for ferdiggodkjenningen av alle skogbilveianleggene. Det henger sammen med svært varierende kompetanse på fagområdet i kommunene, samt at praktisk erfaring viser at kommunalt ansatte ikke er strenge nok i godkjenningsprosessen. Den tette dialogen med kommunene gjør at temaet avvik og avkortning ikke er anvendt i Vestfold.

**Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart... (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)****Rapportere på**

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
- Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

God kommunikasjon mellom geodata og landbruk i kommunene er en nøkkel for å oppnå høy kvalitet i arbeidet med ajourføring av AR5. I noen kommuner er denne kommunikasjonen en utfordring. For kystkommunene er det en utfordring at kartlegging av arealtilstand på øyene krever organisering av båtskyss og mye reisetid.

Tre av kommunene i Vestfold gikk i 2017 over til lagring i sentral felles kartdatabase (SFKB). I løpet av 2018 skal de øvrige kommunene gå over til SFKB. Det medfører behov for å innføre nye rutiner. Samtidig gir det god mulighet til å sørge for at kommunene til enhver tid kan ha oppdatert AR5 av høy kvalitet.

#### Kartsamarbeid og arealressurskart

	Kommuner uten ajourføring/oppdatering	Antall kommuner som ikke har ajourført/oppdatert	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	8 %	1	12
Jordregister tilstand	17 %	2	12

2 av kommunene har hatt periodisk ajourhold i 2017. 3 av kommunene har hatt periodisk ajourhold og i tillegg levert kontinuerlig ajourhold. 6 kommuner har kun levert kontinuerlig ajourholdt AR5.

#### Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren... (fra kapittel 7.3.9.6 i TB)

##### Rapportere på

Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren, og gi en vurdering av måloppnåelse for miljøvirkemidlene.

Det aktive jordbruket i Vestfold har store klimautslipp, men kunnskapsgrunnlaget om utslipp og effekt av tiltak er fortsatt mangelfull. Det gjøres imidlertid effektive tiltak for å redusere utslippene. Vel 60.000 tonn husdyrgjødsel ble i 2017 brukt til biogassproduksjon sammen med matavfall hos Greve Biogass i Tønsberg. Det gir et betydelig kutt i klimautslipp ved at produsert biogass erstatter fossilt drivstoff og bioresten erstatter kunstgjødsel og øker det organiske innholdet i jorda. Utslippene reduseres ytterligere ved at Greve Biogass stiller krav om tildekking av biorestlagrene. Det meste av bioresten spres miljøvennlig ved stripespredning og tilførselsslanger. Entreprenører har skaffet seg slikt spredeutstyr og de sprer også husdyrgjødsel med dette miljøvennlige spredeutstyret. Arealet med RMP-tilskudd til miljøvennlig spredning har økt betydelig i flere år.

Det har vært stor grøfteaktivitet i fylket etter at grøftetilskuddet ble gjeninnført i 2013. Dobling av tilskuddet siste år økte interessen ytterligere. Drenering av dårlig drenert jord reduserer lystgasstapet, reduserer avrenningen av jord og næringsstoffer og øker avlingene. Klimautslipp og avrenning per produsert enhet reduseres dermed betydelig.

Etablering av ny skog etter hogst bidrar Co2-binding. Tilplanting etter sluttavvirkning er godt innarbeidet i Vestfoldskogbruket. Per kubikkmeter avvirket tømmer, settes det ut 3 planter som tilsvarer et plantetall for fylket på vel 1,2 mill. Prosjektet for økt skogkulturaktivitet, har vært en suksess.

#### Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven... (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)

##### Rapportere på

Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven, verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger som berører landbruk.

Det arbeides kontinuerlig med "Frivillig vern av skog" i Vestfold, og dialogen mellom miljø og landbruk er god. Skogbruket i Vestfold kan godt leve med et mål for vern av 10 % av skogarealet forutsatt at vernet legges til de rette arealene hvor det biologiske mangfoldet er størst, og hvor konvensjonell drift kan være vanskelig.

Skogbrukets egen miljøsertifisering bidrar i høy grad til at det biologiske mangfoldet i varetas ved å gjensette døde trær, livsløpstrær og trær i kantsoner til myr, vann og vassdrag.

Fylkesmannen bidrar med penger for å øke trebruken i byggerier. Dette er et samarbeidsprosjekt med Vestfold, Buskerud og Telemark og skognæringen. Det bygges i dag skoler, barnehager og aldersboliger i massivtre som følge av denne satsingen.

#### Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning... (fra kapittel 7.3.9.8 i TB)

##### Rapportere på

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

Forvaltningskontrollene har avdekket få avvik. Oppfølging av avvik fra 2016 viser at kommunene er i stand til å ta tak i og lukke avvik. Alle avvik fra 2016 er nå lukket.



Noen avvik påpekt under kontrollene i 2017 er allerede lukket. De resterende vil bli fulgt opp i 2018.

Vi mener at vårt utplukk til forvaltningskontroll er reelt risikobasert, både når det gjelder utvalgte kommuner og utvalgte ordninger. Når det er få funn av avvik, skyldes det at kommunene løser sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. Vestfold har en fordel ved at vi har få kommuner. Det går få år mellom hver forvaltningskontroll i den enkelte kommune, og det er dermed mulig å ofte følge opp svakheter i forvaltningen. Det er også en fordel at vi kan innkalle kommunene ofte til fagsamlinger om den enkelte ordning og med det holde kompetansen høy og skape felles forståelse for forvaltningsmessig krevende oppgaver, som for eksempel avvikshåndtering.

Kommunene viser generelt god evne og vilje til å forbedre sine rutiner. Kontrollresultatene gjenspeiler at det er gjennomgående god kvalitet i saksbehandlingen i kommunene i Vestfold.

**I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt... (fra kapittel 7.3.9.9 i TB)**

**Rapportere på**

I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt over og en vurdering av klager og dispensasjonssøknader behandlet av fylkesmannen.

Det er få klager og dispensasjonssøknader sammenlignet med søknadsmengden. Vi tror årsaken er at kommunen er tydelige i søknadsfasen ved veiledning av søkere som tar kontakt. På den måten unngår vi dispensasjonssøknader og klager som åpenbart ville blitt avslått.

**Klage- og dispensasjonssaker**

Betegnelse på rapporteringskrav	Klager medhold	Klager delvis medhold	Klager avslag	Klager under behandling	Dispensasjoner innvilgelse	Dispensasjoner avslag
Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	0	0	5	0	3	0
Avløsning ved sykdom og fødsel mv.	0	0	1	0	3	0
Tidligpensjon for jordbrukere	0	0	0	0	2	0
Regionale miljøtilskudd	0	0	0	0	0	1
SMIL	0	0	0	0	0	0
NMSK	0	0	0	0	0	0

**Rapporter i henhold til tabell... (fra kapittel 7.3.9.10 i TB)**

**Rapportere på**

Rapporter i henhold til tabell:

- Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkortning av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette (søknadsomgangen januar 2017).
- Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette (søknadsomgangen januar 2017).

Se tabell.

**Avkortinger produksjonstilskudd**

	Antall mottatte redegjørelser	Antall kommuner som skulle sendt redegjørelse	Antall kommuner som har sendt redegjørelse
Redegjørelse fra kommunen for avkortning av tilskudd (kopi av brev som er sendt til søker)	1	1	1
Redegjørelse fra kommunen i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse i PT4100B)	12	12	12

*Kommentar til saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling: 3 kommuner hadde ingen slike avvik og ga tilbakemelding om det. 2 kommuner (ett landbrukskontor) ga muntlig tilbakemelding, som ble akseptert fordi skriftlige vurderinger var lagret i fagsystemet Wespa. Hele tabellen gjelder søknadsomgangen januar 2017. Søknadene for 2017 er ikke ferdigbehandlet i det nye fagsystemet eStil PT på tidspunktet for årsrapportering.*

**Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering... (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)**

**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering av hvordan arbeidet med 0-24 samarbeidet har fungert i henhold til embetets målsettinger og ambisjoner. Herunder skal det framkomme hvilke egne mål som er satt for arbeidet. I egenvurderingen skal fylkesmannen vurdere hvilke tiltak som har gitt de beste resultatene og i størst grad bidratt til samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.

Fylkesmannen har de første årene av 0-24-perioden lagt stor vekt på å favne oppdragets intensjoner og brede samfunnsoppdrag. Vi har gjennom hele 2017 veiledet på oppdraget i alle våre fora, i tillegg har vi hatt en egen 0-24-samling. Vår egenvurdering av arbeidet er at alle Vestfoldkommuner er godt informert om de oppgaver de selv har med tanke på å få til et enhetlig og samordnet tilbud til utsatte barn. Vi vurderer at kommunene, også før vår veiledning, var opptatt av utsatte barn og samordning, men at vi i stor grad har bidratt til et stort trykk, stor oppmerksomhet, mot de utfordringer som er knyttet til oppdraget. Fylkesmannen har hatt som mål å koble kompetanseutfordringer til dette feltet. Vi har ofte framført at kommunene evner å **fange opp**, og **følge opp** de utsatte barna på en **enhetlig og samordnet måte**. I den sammenhengen har vi vist til egne tilsynserfaringer, og til andres rapporter, så som "Glassjentesaken, og rapporten "Svikt og svik, for å vise at det er stor fare for at den nødvendige kompetansen ikke foreligger, ei heller i Vestfold. Vi har inntrykk av at dette budskapet har nådd fram i våre kommuner. Ut over dette synes vi nok at det er utfordrende å si noe om hva spesifikt som har gitt de beste resultatene. Dette er ikke noe som lett kan måles, eller som kommunene selv ville ha gitt fylkesmennene "æren for".

**Fylkesmannen skal også kort redegjøre... (fra kapittel 7.3.10.1.2 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal også kort redegjøre for områder der det er særlige utfordringer knyttet til tjenestetilbud for utsatte barn og unge.

Utsatte barn og unge er ikke en entydig gruppe, men definert ved å være utsatt. En helt spesielt utsatt gruppe er likevel, slik vi ser det, barn som har vært utsatt for sviktende omsorg. Noen av dem bor i institusjoner. Vi ser at svært mange av dem sliter psykisk. Vi vurderer at denne gruppen barn og unge ofte ikke får den hjelpen de er i behov av.

Vi er i avslutningen av et tilsyn vi åpnet i 2017, der vi har vurdert opplæringstilbudet til alle barn som bor på barnevernsinstitusjoner i Vestfold. Vi kan allerede nå slå fast at de ikke får den opplæringen de har krav på.

Ut over dette kan vi også nevne barn og unge med stort behov for spesialundervisning. Tilsyn har vist oss at denne gruppen elever ikke får enkeltvedtak som i stor nok grad er individualisert og tilpasset den enkelte elevs behov.

**Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse... (fra kapittel 7.3.10.2.1 i TB)****Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverrettlige samarbeidsprosjektet med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Utdanningsdirektoratet for å bedre opplæringssituasjonen og skoleresultatene til barn og unge i barnevernet. Herunder bes det om en redegjørelse for status rundt embetets arbeid med informasjon og motivasjon til bruk av veilederen «Samarbeid mellom skole og barnevern – En veileder».

Vi er bedt om å gi en samlet redegjørelse for vårt arbeid med, og vår erfaring med, det tverrettlige samarbeidsprosjektet med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Utdanningsdirektoratet for å bedre opplæringssituasjonen og skoleresultatene til barn og unge i barnevernet. I 2017 har vi hatt økt fokus på opplæringssituasjonen til barn som er i tiltak fra barneverntjenesten. Ved alle institusjonstilsyn har vi særlig oppmerksomhet på å snakke med ungdommene om deres opplæringssituasjon. Vi følger opp spørsmål som gjelder skole for den enkelte, både i forhold til barneverntjenesten som ungdommen tilhører, og institusjonsledelsen. Vi har fra alle institusjonene i fylket, innhentet oversikt over hvordan og hvem som har ansvar for oppfølging av ungdommenes opplæring.

Vi har i 2017 hatt et eget møte med Bufetats skoleansvarlig hvor spørsmål vedrørende barnevernsbarns opplæringsrett og plikt har vært drøftet. Vi har i løpet av 2017 blitt oppmerksom på at flere ungdom som er plassert i barnevernsinstitusjon, har et mangelfullt opplæringstilbud. Som en følge av dette, har vi høsten 2017 åpnet tilsyn med Fylkeskommunens opplæringstilbud for ungdom som er plassert i barneverninstitusjon(SMI).

Veilederen er gjort kjent for barnevernlederne i fylket i barnevernledersamling.

Vi har erfart at barn og unge med barneverntiltak, i for stor grad ikke får eller nyttiggjør seg et fullt og tilfredsstillende opplæringstilbud. Vår erfaring er derfor at det fortsatt er nødvendig å bidra til økt oppmerksomhet på opplæringssituasjonen for barn og unge som er i tiltak av barneverntjenesten, ved å fremme temaet i alle fora hvor barn og unge med skolerett er relevant.

#### Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse... (fra kapittel 7.3.10.3.1 i TB)

##### Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Arbeids- og velferdsdirektoratet med «Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler». Herunder bes det om en redegjørelse av konkrete tiltak i embetet og planer embetet har for det videre arbeid i fylket.

"Forsøk med NAV-veileder i videregående skole" hadde oppstart i 2015 og avsluttes i juni 2018. Deltakere i forsøket er Færder videregående skole og de to NAV-kontorene Tønsberg og Nøtterøy.

Fylkesmannen deltar i prosjektets styringsgruppe sammen med representanter fra de to NAV-kontorene, NAV fylke, Vestfold fylkeskommune, rektor og leder av skolens elevtjenesten. Styringsgruppa har i prosjektperioden hatt møter hver 6. uke.

Det har vært noen utfordringer i samarbeidet mellom de to NAV-veilederne og skolens øvrige elevtjeneste. Kunnskap om, og avklaring av hverandres kompetanse, roller og oppgaver, har bidratt til at både kvantitet og kvalitet på samarbeidet, og NAV-veilederens arbeid med elever, har økt. I 2017 er de to NAV-veilederens tilstedeværelse på skolen redusert fra 4 til 2 dager i uken, med resten av tiden på sitt lokale NAV-kontor.

I mars 2018 planlegges en erfaringskonferanse med deltakelse fra elevtjenestene ved alle fylkets videregående skoler. Styringsgruppen vil presentere erfaringer fra prosjektet, samt innhente innspill og erfaringer fra de øvrige elevtjenestenes arbeid og organisering.

Erfaringer fra konferansen vil danne grunnlag for hvordan arbeidet skal videreføres. Et alternativ som har vært drøftet er etablering av et samarbeidsforum/nettverk ledet av Fylkesmannen.

### 3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Fylkesmannens drift er ikke tilstrekkelig finansiert over kap 0525 og vi er derfor avhengig budsjettildeling av fagmidler over andre budsjettkapitler. Differansen i ressursrapporteringen varierer fra år til år og skyldes i hovedsak hvordan administrative kostnader er bokført i regnskapet. Variasjonene kan avhenge av hvor mye lønn som belastes ulike prosjekt utenom kap 0525.01 og hvor mye som tas ut som administrativ kostnadsdekning. Behovet for å få en tilstrekkelig finansiering innenfor vergemålsområdet synes å være krevende. For 2017 er vergemålsområdet betydelig underfinansiert. Den manglende finansiering gjør at vi må omprioritere ressurser fra andre fagområder for å trygge rettsikkerheten til våre innbyggerne. Saksomfanget og slitasjen på både faste og midlertidige medarbeidere er stor. Dette gjenspeiles i sykemeldinger og turnover i avdelingen.

#### Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2017	Fagdep. 2017	Kapittel 0525, 2016	Fagdep. 2016
Arbeids- og sosialdepartementet	1 092	1 071	1 388	900
Barne- og likestillingsdepartementet	4 901	0	3 960	878
Helse- og omsorgsdepartementet	14 528	2 990	12 819	2 547
Justis- og beredskapsdepartementet	5 395	8 404	3 937	9 318
Klima- og miljødepartementet	9 061	2 025	7 038	2 010
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	26 829	350	23 684	1 956
Kunnskapsdepartementet	8 346	1 253	6 442	2 409
Landbruks- og matdepartementet	8 094	0	6 836	0
Andre	1 063	0	540	0
<b>Sum</b>	<b>79 309</b>	<b>16 093</b>	<b>66 644</b>	<b>20 018</b>

### 3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Til tross for utfordringer knyttet til finansiering av driften, løser vi pålagte samfunnsoppdrag på en god måte innenfor gitte rammer.

### 3.6 Andre forhold

**Kongehuset**

Det har vært 2 besøk fra Kongehuset i 2017.

- 23. mai – DD.KK.HH Kronprinsen og Kronprinsessen – Utstillingsåpning av «Kongens Velde» - Slottsfjellsmuseet i Tønsberg.
- 26. juli – H.M. Kongen – Tilstede under åpningsseremonien «King Haralds World Gym for Life Challenge» - Oslofjord Convention Center i Melsomvik i Sandefjord kommune.

**Andre oppdrag**

Finne 4 kandidater til det årlige Afternoon Tea selskapet, hvor det inviteres eldre ildsjeler fra alle fylker. Våre kandidater kom i 2017 fra Hof, Holmestrand, Re og Svelvik kommune.

**Saksforberedelse i Ordens- og medaljesaker**

Vi har forberedt 8 Ordens- og medaljesøknader. 7 søknader om Kongens fortjenstmedalje og 1 søknad om St.Olavs Orden.

Behandling av Krigsminnemedaljesøknader fra kommunene

Det ble behandlet og tildelt 2 minnemedaljer i 2017.

## 4 Styring og kontroll i embetet

### 4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Vi arbeider systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalt førstevalg ligger som et premiss i alt vi foretar oss.

Fylkesmannen har mål- og resultatstyring som et grunnleggende styringsprinsipp. Styringen skal være helhetlig og tilpasset risiko.

Den overordnede styringen i embetet skjer i ledergruppen i ledermøtene og i virksomhetsplan. Alle strategiske og prinsipielle saker skal opp til drøfting i ledergruppen. Vi har god styring og kontroll gjennom året.

Med utgangspunkt i de sentrale styringsdokumentene er vi laget virksomhetsplaner som gir en samlet oversikt over årlige mål og resultatkrav. Virksomhetsplanen er et viktig styringsverktøy for den samlede aktiviteten i embetet, og et redskap for å følge opp og sikre at oppdragene blir utført. I forbindelse med arbeidet med virksomhetsplaner utfører avdelingene risikovurderinger av kritiske faktorer knyttet til å nå hovedmålene i oppdragene, se pkt 4.1.1. Ledergruppen gjennomfører en samlet risikovurdering i ledermøte. Det er laget retningslinjer for risikostyring i embetet.

Embetet har god økonomistyring, effektiv saksbehandling og god måloppnåing innenfor alle fagområder. Sektorovergrepene oppgaver skal løses gjennom samarbeid mellom de ulike fagavdelingene.

Vi har et styringssystem som er tilgjengelig for alle ansatte via pekere på vårt intranett. Her har vi en rekke skriftlige rutiner og informasjon blant annet delegering, virksomhetsplaner, innkjøp, varsling, instruks for økonomiforvaltning, HMS-arbeid mm.

Vi har gjennomført en rekke allmøter, og avdelingsmøter i 2017 knyttet til sammenslåingsprosessen med Fylkesmannen i Telemark. Vi har opprettet felles intranettside, felles kvalitetssystem og postkasse. De ansatte har gitt tilbakemelding på at de synes informasjonen om prosessen så langt har vært meget god.

#### 4.1.1 Embetets risikostyring

Risikovurdering er en samlet prosess som består av planlegging, risikoanalyse og risikoevaluering. Dette handler om å identifisere farer og uønskede hendelser, analysere og evaluere risiko, og identifisere tiltak som kan redusere risikoen. Embetet bruker verktøyet Riskmanager i dette arbeidet. Den enkelte fagavdeling skal aktivt bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring. God risikostyring skal gi bedre måloppnåelse innenfor de budsjettammer som er stilt til disposisjon. Risikovurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene og inngå som en integrert del av styringen. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreducerende tiltak iverksettes. Det skal gjøres vurderinger av gjenværende risiko og om denne er akseptabel. Den enkelte avdelingsdirektør skal gi tilbakemelding på foreløpig budsjettildeling for avdeling slik at embetet kan gi en samlet vurdering for embetet for det enkelte budsjettår. Vurderingene drøftes i ledergruppemøte. Eventuelle vurderinger av høy risiko for manglende måloppnåelse skal fremkomme i en skriftlig tilbakemelding. Embetet har frist på seg til å sende overordnede risikovurderinger som ligger til grunn for embetets årlige planlegging innen 1. mars hvert år. Overordnede risikoområder er beskrevet i overordnet virksomhetsplan for embetet. Alle ROS-vurderinger er unntatt offentlighet jf. Offentlighetsloven § 14. Det er igangsatt en ROS-vurdering i forhold til sammenslåingsprosessen med Fylkesmannen i Telemark

#### 4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Fylkesmannen har et selvstendig ansvar for å innrette embetets systemer og rutiner for internkontroll og påse at nødvendige kontrolloppgaver blir utført. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal ligge til grunn. Internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet etter eForvaltningsforskriften § 15 og personopplysningsloven § 14, jf. personopplysningsforskriften § 3-1, tilpasset omfang og risiko, gjennomføres årlig. Det er ikke avdekket noe unormalt i 2017. Kontroll på og beskyttelse av personopplysninger, den menneskelige faktor samt tekniske sikkerhetsløsninger, har et særskilt fokus.

Vi bruker Riskmanager som kvalitetssystem. Vi bruker alle tilgjengelige moduler (ROS-vurderinger, dokumentsystem, avviksbehandling, varsling, tiltak og rapporter).

Riskmanager har gitt oss et enhetlig og felles system hvor all informasjon er samlet på ett sted. Løsningen er svært brukervennlig og lett tilgjengelig for alle ansatte.

Vi har i dag en kontorlærling i embetet. Det har vært vurdert å øke antall lærlinger, men vi er nå midt i en omstilling og har vurdert at dette ikke er riktig tidspunkt å gjøre dette på.

#### 4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Bemannings og kompetansesituasjonen oppleves som god. Vi rekrutterer ansatte fra store deler av fylket. Det satses stort på miljøvennlig kollektivtransport i Vestfold og deknningen til arbeidsstedet i Tønsberg er i dag god.

En stor del av vår turnover er knyttet til naturlig avgang. Som en høykompetansevirksomhet har vi en god og naturlig spredning i aldersstrukturen. Lønnsnivået ved embetet oppleves som lavere enn i kommune, fylkeskommune og øvrige statlige virksomheter. Vi kan imidlertid tilby varierte og spennende arbeidsoppgaver som virker rekrutteringsfremmende. Den nye fylkesmannstrukturen vil kunne påvirke kompetanse- og bemanningssituasjonen i det nye embetet.

#### 4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

Embetet har svært få eiendeler av verdi. Vi leier stort sett alt kapitalkrevende utstyr. Dette gjør at vi kan sikre en topp moderne utstyrspark til enhver tid, samtidig som vi slipper å binde opp kapital. Inventar og IKT-utstyr anskaffes lokalt via inngåtte rammeavtaler.

#### 4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Vi har hatt stedlig tilsyn fra Riksrevisjonen i 2017 uten vesentlige anmerkninger. Vi kjenner ikke til at det er avdekt andre svake punkt eller utfordringer.

#### 4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

Verneombudet velges for to år av gangen, og sitter som medlem i arbeidsmiljøutvalget (AMU). Utvalget deltar i planlegging og oppfølging av verne- og miljøarbeidet i virksomheten.

I 2017 hadde vi 4 ordinære møter. I møtene behandles sykefravær, arbeidsmiljø og trivsel, IA-målsetninger mv. Fra høsten hadde vi fått fusjon/omstilling/det nye embete med som et nytt fast punkt på agendaen. AMU fulgte opp rapport ifm årlig vernerunde og behandlet resultatet av medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i 2017.

Det er gitt tilbud om influensavaksine til alle ansatte og flåttvaskine til utvalgte medarbeider. I 2017 byttet vi leverandør av bedriftshelsetjenester. De har bistått med råd og veiledning i enkeltsaker. I et samarbeid med BHT og NAV har vi sammen startet et prosjekt i har kalt "gravide i jobb" for å tilpasse arbeidshverdagen slik at denne gruppen kan stå lenger i arbeid. Fra 2018 vil bedriftshelsetjenesten også bistå embetet, ledere og ansatte i omstillingsarbeidet. Fysioterapeut har bistått med arbeidsplasskartlegging og tilrettelegging for nyansatte. Vi har ikke vurdert turnover i embetet som bekymringsfull. Allikevel er utskifting av medarbeidere, særlig i sentrale stillinger, alltid ressurskrevende. Uforutsett fravær kan sjelden erstattes av vikar og krever omdisponering av egne ressurser.

Sykefraværet i 2017 var på 3,8 % som er under vår IA-målsetning på 4%. Trygghet og tillit er nødvendige faktorer for å skape kultur for tilbakemelding. Vi jobber fortløpende med å ha en god tilbakemeldingskultur som et av tiltakene for en mer helsefremmende arbeidsplass. AMU har startet arbeidet med en ROS-analyse innen HMS-området i forhold til omstillingen vi skal i gjennom.

Den enkelte medarbeider er oppfordret til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Varslingen kan gjøres anonymt gjennom kvalitetssystemet Riskmanager dersom varslere ønsker dette.

Vi har som en av de første embetene tatt i bruk den nye annonseprofilen til Jobbnorge. Den er mer tidsriktig utformet og har en rekke kvaliteter som vi ikke har hatt mulighet til å benytte oss av tidligere.

#### 4.3 Andre forhold

Regjeringen har besluttet at Fylkesmennenes fellesadministrasjon (FMFA) skal etableres fra 1. januar 2019, med hovedsete i Arendal.

KMD opprettet våren 2017 et prosjektet i forbindelse med etablering av FMFA. Prosjektet går parallelt med fylkesmannsreformen. Prosjektets hovedmål er å legge til rette for at det nye forvaltningsorganet skal kunne ivareta sitt ansvar og oppgaver på en god måte fra 1.1.2019. Prosjektet skal foreslå arbeidsfordeling mellom aktørene innen det administrative området, anbefale styrings- og finansieringsprinsipper for FMFA, anbefale organisering av ny forvaltningsenhet, legge til rette for ryddige og forutsigbare omstillings- og tilsettingsprosesser i FMFA og sørge for at formelle og praktiske forhold knyttet til etablering av FMFA er på plass ved oppstart.

Det ble etablert tre arbeidsgrupper bestående av fagpersoner fra embetene og KMD. De fikk i oppdrag å utrede og anbefale ansvars- og oppgavefordeling innen følgende administrative tjenesteområder:

- IKT, informasjonssikkerhet og dokumentforvaltning
- HR og personalforvaltning
- Økonomi og anskaffelser

Embetet har bidratt i dette arbeidet. Arbeidsgruppene skal levere sine bidrag til KMD innen 1. mars 2018.

## 5 Vurdering av framtidsutsikter

### 5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

#### Ny fylkesmannsstruktur

Regjeringen har besluttet at Fylkesmannen i Vestfold og Fylkesmannen i Telemark skal sammenslås fra 1. januar 2019. Det nye embetet skal samlokaliseres i Tønsberg, med unntak av en organisatorisk enhet som skal lokaliseres til Skien.

Embetet er forberedt på at vi skal gjennom en stor omstilling. Medarbeiderne og ledere gir tilbakemelding på at de så langt er blitt godt ivarettatt i forhold til informasjon og medbestemmelse. Organisasjonen bruker mye tid og energi på fusjonsprosessen. Den politiske beslutningen om å lokalisere en organisatorisk enhet i Skien har vært gjenstand for mye støy i både Vestfold og i Telemark. Her kunne de administrative føringene fra departementets side vært mye klarere får å redusere energilekkasjen.

Organisasjonsendringer og sammenslåingsprosesser har en økonomisk pukkeeffekt som ikke er gjenspeilet i budsjettildelingen.

I 2017 har forvaltningsetiske problemstillinger ved vært gitt systematisk oppmerksomhet ved embetet i Vestfold. Forvaltningsetikk skal likeledes ha en sentral plass ved byggingen av det nye felles embetet for Vestfold og Telemark. Etikkarbeidet starter med en systematisk understrekning av fylkesmannens samfunnsoppdrag - embetet er til for noe og noen. Dermed handler det om bevisstgjøring om regler og retningslinjer for å motvirke uetisk forvaltningsatferd og om aktuelle risiko-områder.

#### Fylkesmennenes fellesadministrasjon

Organiseringen av FMFA og hvilke arbeidsoppgaver som skal ligge til denne enheten, vil kunne ha stor betydning for hvordan embetene skal jobbe i fremtiden. Det er derfor knyttet stor spenning og uro i organisasjonen til denne etableringen.

Vi viser her også til omtalen i kapittel 1.3. av det helt avgjørende samspillet mellom de "faglige produksjonslinjene" og arkivet, illustrert ved omtalen av vergemål og plan bygg - sakene i juridisk avdeling. Rokkes forutsetningene for dette samspillet, så risikeres en svekking av embetets muligheter for å holde tempo og volum i saksbehandlingen på dagens høye nivå i Vestfold.

#### Samlokalisert embete

Vi er i dialog med Statsbygg i forhold til å finne passende kontorlokaler til hovedkontoret som skal være lokalisert i Tønsberg. Nåværende husleiekontrakt går ut 31.12. 2020. Dersom den politiske ambisjonen er at vi skal være samlokalisert fra 1. januar 2019, har vi både praktiske og økonomiske utfordringer knyttet til en slik forventning. Vi klarer ikke å skaffe nye kontorlokaler og samtidig oppfylle kravene i instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor dersom vi ikke i en overgangsperiode for kompensert for merkostnadene som dette innebærer.

Som en konsekvens av pålegg med nye arbeidsformer og nye arbeidsplassløsninger må vi ha et nytt møbel- og interiørkonsept. Eksisterende kontorløsninger er ikke forenelig med nye arbeidsformer. Embetet har ikke budsjettmessig dekning til å løse dette innenfor eksisterende budsjettammer.

#### Forurensning

For 2018 har vi lagt opp til økt aktivitet på tilsyn og konsesjonsbehandling etter forurensningsloven, sammenliknet med 2017. Dette kan muliggjøres ved at vi nå i større grad har tilfredsstillende bemanning som kan utføre de gebyrbelagte oppgavene. Vi ser det som svært realistisk å nå inntjeningskravet på tilsyn på kroner 400 000, som angitt i tildelingsbrevet, og har satt opp et budsjett på tilsyn på 569 700. Også på konsesjonsbehandling forventer vi en økt kapasitet i forhold til 2017, med et budsjett på kroner 1 365 200.

Vi har de siste årene opplevd økte utfordringer når det gjelder avfallsbransjen. Markedsorientert styring gir hyppige endringer av driftere og aktivitet, og medfører behov for endring av tillatelser. Skiftene skjer raskt, og det haster gjerne å få på plass nye tillatelser slik at aktiviteten kan komme i gang eller lovliggjøres. Vi ser at det vil bli omfattende jobb å behandle ny konsesjon til Revac.

Når det gjelder oppryddingstiltakene i Horten, planlegger tiltakseierna å sende søknad til oss i oktober. Det er lite sannsynlig at vi rekker å vedta denne konsesjonen i inneværende år. På de prioriterte skipsverftene må oppryddingen på land fullføres før vi ser det som hensiktsmessig at tiltakene i sjø iverksettes. Sakene følges tett fra vår side.

#### Landbruk

Kontroll har vært fremhevet som et viktig moment som i forarbeidene til det nye fagsystemet for produksjonstilskudd. Vi ser med bekymring på at kontrollarbeidet har blitt vanskeligere i det nye fagsystemet. Søknadstidspunktet for arealene 15. oktober har vært mye diskutert. Det samme har bortfallet av maskinelle kontroller mot skatteetaten og avløserlagene. I tidlig fase var det et mål at søknad om produksjonstilskudd skulle foregå via kart. Det er en stor svakhet at dette målet ble lagt vekk. Søknad via kart vil blant annet gi fordeler i forbindelse med kontroll og samordning med RMP og det vil gi verdifull arealinformasjon til bruk i arbeidet med miljøtiltak, avrenning, vekstskifte og prioritering av tilskudd, for å nevne noe. Landbruksdirektoratet oppfordres til å arbeide for å etablere felles søknadssystem



for produksjonstilskudd og RMP i en kartbasert, videreutviklet versjon av dagens eStil-systemer.

Gode fagsystemer er svært viktig for å sikre effektiv og korrekt tilskuddsforvaltning i landbruket. Fagsystemet for Regionalt Miljøprogramtilskudd har bidratt positivt til dette gjennom kartfesting av arealtiltakene og gode maskinelle kontroller mot søknad om produksjonstilskudd. Det er uheldig at det ikke er maskinelle kontroller av RMP-tilskudd mot søknad om produksjonstilskudd i 2017. Den manuelle kontrollen har vært svært ressurskrevende for kommunene. Manglende maskinell kontroll kan ha medført flere feil i tilskuddsutbetalinger.

Korrekt forvaltning og oppfølging av kommunene er kjerneoppdrag. Vårt arbeid med utviklingsoppgaver gir oss kunnskap om landbruksnæringen som er viktig i formidlingen av politikk og i løsningen av forvaltningsoppgavene. Hvis utviklingsoppgavene fjernes fra fylkesmannen vil fagmiljøet vårt svekkes, samtidig som vi må forvente avskalling og behov for nyrekruttering som følge av sammenslåing av to embeter.

### Infrastrukturprosjekter i Vestfold

Det er store infrastrukturprosjekter under planlegging og bygging i Vestfold. Dette gjelder særlig Vestfoldbanen, ny E18, ny kryssing av Oslofjorden og ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy til Tønsberg. Prosjektene har potensial til å påvirke natur, landskap og jordvern i betydelig grad.

Ny jernbane fra Nykirke til Barkåker er under detaljplanlegging. Gjennom Larvik bygges ny E18. Planprogram for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy til Tønsberg er under utarbeidelse. Bane NOR har anbefalt hvilke traseer for ny jernbane fra Tønsberg til Larvik som skal konsekvensutredes.

Flere av alternativene for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy til Tønsberg er i konflikt med Ramsar-området Ilene naturreservat. Aktuelle traseer for ny Vestfoldbane gjennom Tønsberg er svært konfliktfylte. Den ene av traseene vil kunne gi store, negative konsekvenser for Tønsberg bysentrum, og særlig for fremtidig byutvikling og boligbygging i og nær sentrum. En annen trasé vil være i alvorlig konflikt med Ilene naturreservat. En tredje trasé vil sterkt berøre og fragmentere dyrket mark av høyeste kvalitet.

Samferdselssakene har stor lokalpolitisk oppmerksomhet, og skaper stort engasjement også i befolkningen. Fylkesmannen gir arbeidet med å ivareta nasjonale interesser i de store samferdselssakene høyeste prioritet.»

### Helse og velferd

Vestfold står i likhet med store deler av landet overfor en situasjon med en økende eldrebefolkning, og at en forholdsvis stor andel av den yrkesaktive befolkningen er utenfor inntektsgivende arbeid og på offentlige ytelser fra NAV. Dette gir økte utfordringer for helse- og velferdstjenestene, og setter press på offentlig økonomi i kommuner og statlige tjenester. Kommunene i Vestfold anses å stå rimelig godt rustet sammenlignet med mange andre deler av landet. Kommunesektoren i Vestfold har over år hatt relative lave inntekter/overføringer og har utviklet effektive tjenester. Likevel er det forskjeller mellom kommunene, og utviklingen i flere av kommunene tilsier grunn til oppmerksomhet og bekymring. Fylkesmannens bidrag gjennom veiledning og bistand til fagutvikling kan her være vel så viktig som tilsynsmyndighet.

For spesialisthelsetjenesten er hovedinntrykket at det foreligger et godt tjenestetilbud. Vestfold er et fylke som bare har ett helseforetak / sykehus og hvor kapasitet og kompetanse vurderes som god på de fleste fagområdene. Helseforetaket har nylig utarbeidet en utviklingsplan som tar opp sentrale problemer for å møte utfordringene i tiden fremover.

### Oppvekst og opplæring

Nytt kapittel 9A i opplæringsloven, har gitt fylkesmennene en håndhevingordning der vi skal fatte vedtak med tiltak hva gjelder elevenes rett til et godt skolemiljø. Dette gjør fylkesmennene til en førstelinjetjeneste. Det er to aspekter ved dette som kan påvirke vår evne til å løse våre framtidige samfunnsoppgaver på sikt. Det ene forholdet er knyttet til en uforutsigbar ressursituasjon. Vi merker allerede nå at vi får svært mange henvendelser som viser at elever og foresatte tenker at det er fylkesmennene som nå skal «ordne opp». Terskelen for å benytte klageadgangen er forholdsvis lav. Ordningen er ny. Hvorvidt vi nå ser en unaturlig stor pågang av henvendelser, eller om det faktisk vil øke på når ordningen er enda mer etablert, er usikkert. Vi har fått signaler fra skoler og kommuner om at elevenes subjektive opplevelse gir dem rettigheter som i noen tilfeller aktiverer skolene i forhold til saker som må sies å være relativt bagatellmessige, og som kanskje må karakteriseres som tolerable i en skolehverdag.

Det andre forholdet er knyttet til prinsipielle sider ved å være en slik førsteinstans. Kommunene har ansvaret for sine elever. De som har ansvaret for elevene, bør i utgangspunktet være de som fatter vedtak med tiltak. Dersom skolene ikke lykkes i første omgang, bør skoleeier involveres, som det neste leddet i kjeden. Fylkesmannen mener samtidig at det nye lovverket har styrket elevenes rettigheter på en god måte når det kommer til skolens aktivitetsplikt. Det er veldig positivt at det nå forventes en svært rask inngripen. Når fylkesmannen, slik ordningen fungerer nå, får klager før skole og skoleeier egentlig har fått anledning til å løse ofte vanskelige saker, har fylkesmannen

samtidig fått en rolle som kan utfordre den klassiske rollen som andreinstans - den embetet til vanlig innehar. Det stilles store krav til å opplyse sakene konkret, for å kunne fatte vedtak, jf. forhold knyttet til timeplan, personell, kjennskap til situasjonen i angjeldende klasse, i andre klasser osv. Skolene, på sin side, har tilgang til alle involverte elever hele tiden, og de har den nødvendige informasjonen om øvrige relevante forhold som nevnt. Det blir viktig å følge utviklingen på feltet tett framover og høste erfaringer. Vi poengterer allerede at det i vanskelige saker ofte har vært slik at fylkesmannen har valgt å åpne tilsyn. I saker der vi selv har fattet vedtak, kan vi ikke gjøre det av habilitetshensyn.

## 5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

### Planlegging, gjennomføring og oppfølging

I reglement for økonomistyring i staten skal alle virksomheter innenfor sitt ansvarsområde sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås på en effektiv måte. For å sikre dette skal virksomhetene planlegge med både ettårig og flerårig perspektiv. De økonomiske rammene til Fylkesmennene er i dag såpass uforutsigbare at det er vanskelig å planlegge i et flerårig perspektiv. Det er til dels store variasjoner i tildelingene fra ett år til et annet. Det har nå vært foretatt kutt i bevilningene gjennom flere år som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen. Dersom vi blir pålagt ytterligere effektiviseringskutt, må det vurderes kutt i oppgaveporteføljen, for å unngå at å sette rettssikkerheten til enkeltgrupper i fare.

### Gevinstrealisering

I omstillingsarbeidet ligger beslutningen om hovedsete i Tønsberg, og organisatorisk enhet i Skien til grunn. Dette er et premiss som gir noen tilleggsutfordringer i forhold til gevinstrealisering.

Organisasjonsstrukturen vi nå jobber med har likevel til hensikt både å legge grunnlag for å utvikle kvaliteten, effektiviteten og redusere kostnader innenfor de rammer som vi har fått. Omstillingsarbeid tar tid, og realisering av potensielle gevinster ved omorganiseringen vil også ta tid. At oppdragsgiverne og embetet har en felles forståelse av dette vil være viktig. En for rask budsjettmessig omstilling kan ha store konsekvenser for embetets evne til å gjennomføre oppdraget.

Gevinstrealisering henger også sammen med de reelle styringsmulighetene fylkesmannen har til å disponere ressurstildelingen på grunnlag av prioritering og etter behov i det nye embetet. De største truslene mot dette handlingsrommet er omfanget av finansiering over fremmedkapitler, med tilhørende mangel på stabilitet / forutsigbarhet.

## 5.3 Andre forhold

### Omstilling, digitalisering og sentralisering

Den teknologiske utviklingen krever en ny tankemåte både for ansatte, ledere og de vi samhandler med.

Vi opplever at vi får gode faglige råd fra våre leverandører som besitter høy kompetanse og som har oversikt over den raske utviklingen i markedet.

Det er et mål at offentlige etater, også fylkesmannsembetene, tar i bruk nye digitale løsninger i saksbehandlingen og i kommunikasjonen med innbyggerne.

I Stortingsmelding 27 (2015 2016) Digital agenda for Norge, beskriver meldingen hvordan IKT kan benyttes for å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor.

Det sendes store mengder post mellom fylkesmenn og kommuner. Dokumenter til høring, klagesaker og andre viktige dokumenter som skal flyte mellom stat og kommune. Mye post blir sendt med epost eller i vanlig papirformat, og både kommunale og statlige forvaltningsorgan har sine sak- og arkivsystemer hvor forsendelsene skal arkiveres. Dette tar tid når man får dokumentene inn via epost, på papir eller at posten kommer i organets Altinn meldingsboks.

Nå er endelig kommet en løsning som ivaretar digitale forsendelser både til virksomheter, offentlige etater og private. Det har i 2017 vært jobbet iherdig for å få til en integrasjon mellom FIKS plattformen og eFormidling slik at posten kan flyte effektivt mellom stat og kommune. Vi må bare berømme KS og Difi har vært sentrale utviklere, og Fylkesmannen i Nordland og Bodø kommune som har testet og bidratt i utviklingsløpet.

Med økende bruk av digitale skjemaer og forsendelser vil nettsiden [www.fylkesmannen.no](http://www.fylkesmannen.no) i større grad bli vår førstelinje. For at nye digitale tjenester skal tas i bruk av flertallet, må publikum og samarbeidspartnere klare å finne fram til verktøyene, og føle seg trygge nok til å ta dem i bruk. En oppdatert og moderne nettside er nøkkelen til dette. I dag henger utviklingen av nettsiden etter i det digitale løpet, og dermed mangler en viktig kanal for markedsføring av våre digitale tilbud. Vi opplever at det er det for dårlig kontakt mellom miljøene som utvikler digitale løsninger, og de som redigerer [www.fylkesmannen.no](http://www.fylkesmannen.no) på overordnet nivå, i tillegg til at det brukes for lite ressurser på innholdet i fylkesmannsembetenes felles nettsider. Publiseringsløsningen for nettsiden er i tillegg for gammelmodig og for lite fleksibel til å fungere slik den bør.

## 6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Vestfold.pdf](#)